ಖಾಸಗೀ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕಾಗಿ

ಸಂವಾದ

ಈ ಸಂಕಲನದ ಸಂಪಾದಕರು :

ವೈ. ಮಂಜಪ್ಪ

ಈ ಸಂಕಲನದ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಲೇಖಕರವು. ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿಯವಲ್ಲ.

ಸಂವಾದ ಪ್ರಕಾಶನ ಮಲ್ಲಾಡಿಹಳ್ಳಿ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ.

'ಸಂವಾದ'ದ ಲೇಖಕರು :

ಕೆ. ಎಸ್. ರೋಹಿಣಿ, ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ.,
ಎ. ವಿ. ಕೆ. ಮಹಿಳಾ ಕಾಲೇಜ್, ಹಾಸನ.

ಚಂದ್ರಶೇಖರ ತಾಳ್ಯ, ತರ್ಕ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಕೆ. ಎನ್. ಪದವಿಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು, ಹೊಳಲ್ಕೆರೆ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ.

ಡಿ. ಎಸ್. ನಾಗಭೂಷಣ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರ್ವಹಣಾಧಿಕಾರಿ, ಆಕಾಶವಾಣಿ, ಮಂಗಳೂರು–575004

ಸ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ನಟೇಕರ್, ಮೈಸೂರು ಬ್ಯಾಂಕ್, ಗಂಡಸಿ.

ಬಿ. ಎಸ್. ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಎ. ವಿ. ಕೆ. ಮಹಿಳಾ ಕಾಲೇಜು, ಹಾಸನ.

ಎನ್. ಷಣ್ಮುಖಪ್ಪ, ಎಂ.ಎಸ್ಸಿ., ಎಜಿ., ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಇಲಾಖೆ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ.

ಡಾ॥ ಎ. ಎನ್. ನಾಗರಾಜ್, 61, 1 ನೇ ಅಡ್ಡ ರಸ್ತೆ, ವಿದ್ಯಾನಗರ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ

ಡಾ॥ ಸುನೀತ್, ಶರತ್ ಕ್ಲಿನಿಕ್, ಚನ್ನಗಿರಿ.

ಸಿ. ಆರ್. ಅಣಜಿ, ಮಲ್ಲಾಡಿಹಳ್ಳಿ ಅಂಚೆ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ–577531

ರಾಘವೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ, ಮಲ್ಲಾಡಿಹಳ್ಳಿ ಅಂಚೆ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ.

ಸ. ಉಷಾ, ಕನ್ನಡ ಉಪನ್ಯಾಸಕಿ, ಹೊಯ್ಸಳೇಶ್ವರ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ಅರಸೀಕೆರೆ.

ಎನ್. ಎಸ್. ಶ್ರೀಧರಮೂರ್ತಿ, ಹರಿಹರಪುರ.

ವೈ. ಮಂಜಪ್ಪ, ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಹೊಯ್ಸಳೇಶ್ವರ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ಅರಸೀಕೆರೆ.

ಕಥೆ

ಒಂದು ನೆನಪಿನ ನೆನಪೇ . .

● ಕೆ. ಎಸ್. ರೋಹಿಣಿ

Hunger and Love govern the world and phiolsophy spotls it

— M. Gorky

ಈಗಲೇ ಹೇಳಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ; — ನಾನು ಈ ಕಥೆಯ ನಿರೂಪಕಿಯೇನಲ್ಲ. ಇಂತಹದೇ ಹತ್ತು ಹಲವಾರು ಕತೆಗಳ ಹನ್ನೊಂದನೇ ನಿರೂಪಕಿಯಾಗಬಯಸದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಥವಾ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಾಗಿ ಪದಗಳು ಮುಗಿಬೀಳಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾತ್ರವೇ ನಾನು ಹಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ! ಆದರೆ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವೇ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಬಲ್ಲ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಅಡವಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ ಪಾತ್ರಗಳಿರುವಾಗ: ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪಾತ್ರಗಳ ಅರಿವಿನೊಂದಿಗೇ ಘಟನೆಗಳ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಅಡಗಿ ಕೂತು ಸಾಕ್ಷಿಯಾದ ಕತೆಗಾರನಿರುವಾಗ ನಾನು ಹೇಗೆ ನಿರೂಪಕಿಯಾಗಲಿ ?

೧

ಆ ಸೌಂದರ್ಯದ ದಿನಗಳು ನೆನಪಾಗುತ್ತವೆ.

ಈವತ್ತೇ ಈವತ್ತು ಸಾವಿನ ದಿಗ್ಭ್ರಮೆ ಕಂಡವರ ಹಾಗೆ, ಹಾಗೆ ಯಾಕೆ ಹೇಳಬೇಕೆನ್ನಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಅರಿವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ನಿನ್ನೆಯೂ ಇಷ್ಟೆ,–ನಾಳೆಯ ಹಾಗೆ, ಅನುಭವದ ಫರಕು ಕಳೆದ ವರ್ತಮಾನದ ಹಾಗೆ. ಈ ಎರಡೂವರೆ ವರ್ಷಗಳ ದೀರ್ಘದಲ್ಲಿ ನಾವು ಇತ್ತ ಜೊತೆಯಾಗಿ ಕಾಲು ಹಾಕಿರಲೇ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ–ದಿನನಿತ್ಯ ನಲುಗುವ ಇಲ್ಲಿಯ ಹುಲ್ಲುಗಳನ್ನು, ನಳನಳಿಸುವ ಗುಲಾಬಿಗಳನ್ನು, ಬಿಸಿಯುಸಿರ ಕಾವಿನಲ್ಲಿ ಕಳೆದುಹೋಗುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು, ಈ ಹಾಳು ಪಾರ್ಕಿನ ಅಳಿದುಳಿದ ನಾಜೂಕನ್ನು ಸಮಗಾಗಿ ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಣವೆಂದು ವರುಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಹೇ[illegible]ಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಏನನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಹೊರಟಿದ್ದೀಯೆ ಕೃಷ್ಣಾ?–ನಿನ್ನನ್ನು. ನನ್ನನ್ನು ಅಥವಾ ವರುಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ನಮ್ಮನ್ನು? ಒಮ್ಮೆಯ ನಮ್ಮ ನಿತ್ಯದ ಗುರುತ್ತಿದ್ದ ಓಕ್‌ಟ್ರೀ ಇದೀಗ ಓರಿಯಂಟಲ್ ಗೋಪುರಕ್ಕೆ ಪೈಪೋಟಿಯಾಗುತ್ತಿದೆಯಾಗಿ– ವರುಷಗಳ ಕಾಲ ಮುಪ್ಪಿನ ನೆರಿಗೆಗೆ ಸಿಗದೆ ಉಳಿದುಬಿಡುವುದು. ಇವಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವೇ ಸಾಧ್ಯವಿರಬೇಕು. ಏನೂ ಬದಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬಾಬ್ ಕೂದಲನ್ನು ತಳ್ಳುತ್ತಾ ಪಾರ್ಕು ಸುತ್ತುತ್ತಿದ್ದ ಕೆನರಾ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಹುಡುಗಿ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ; ಸೂಕ್ತ ಪ್ರೇಮಿ ಸಿಗದ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಲಿಪ್‌ಸ್ಟಿಕ್ ಕೋಟಾ ಹೆಚ್ಚಿಸಿರಬೇಕು. ಯಾವತ್ತೂ ನಗು ಮರೆಯದ 'ವಿಲ್ಸ್‌ಫಿಲ್ಟರ್'-ನ ಹುಡುಗಿ, ಬಹುಶಃ ನಿನ್ನೆಗಳ ಯಾವಾದರೊಂದು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವನಾದರೊಬ್ಬ ಹುಚ್ಚನೋ, ಕುಡುಕನೋ ಬಂದು ಧೂಳು ಒರೆಸಿ ಮುದ್ದಿಸಿ ಹೋಗಿದ್ದಿರಬಾರದೇಕೆ? ನಿನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಗುಲ್‌ಮೊಹರ್‌ಗಳು; ಅವು ಅತ್ತು, ನಕ್ಕು, ಬಿಕ್ಕುವ ದಿನಗಳ ಲೆಕ್ಕ ಇಡುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಇದೀಗ ಮರೆತಿದೆಯೇನು? ಮಾತಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಯಾಕೆ ಕೃಷ್ಣಾ, ನಿನ್ನ 'ಇಷ್ಟ–ಇಷ್ಟ–ಇಷ್ಟ'ದ ನಟಿ ಶೋಭಾಳ ಸಾವಿನ ಬಗ್ಗೆ? ಕ್ರಾಂತಿಯಲ್ಲೀ ಗುಡುಗುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದ ನಿನ್ನ ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದಿ ಮಿತ್ರ ಮೊನ್ನೆ ತಾನೇ ಸಪ್ತಪದಿ ತುಳಿದು ತಾಳಿ ಬಿಗಿದಿದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ?

ಮಾತು ಬಿಕ್ಕಿದ, ಮೌನವೂ ಬಿಕ್ಕಿದ ಈ ಹಾದಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಸುದೀರ್ಘವಾಗುವುದು ಬೇಡವೆಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತುಬಿಡೋಣ; ಪ್ರಿಯ ಕೃಷ್ಣಾ – ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳು. ಹೆಜ್ಜೆಗಳು ಜೊತೆಯಾದಂತೆಲ್ಲಾ ಮತ್ತೆ ಆತ್ಮೀಯತೆಯಂಥದೇನಾದರೂ ಸಂಭವವಾಗುವ ಭಯ ನನಗೆ.

ದಯವಿಟ್ಟು ಕೂಲಿಂಗ್‌ಗ್ಲಾಸ್ ತೆಗೆದುಬಿಡುತ್ತೀಯಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಬೆದರುವ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಂಬಂಧದ ಕೊನೆಯ ಅರ್ಥವನ್ನು ಈವತ್ತಾದರೂ ಹುಡುಕಬೇಕೆಂದೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಎಳೆದುತಂದವಳು ನಾನು. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ–; ನಮ್ಮನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಬಂದ ಕತೆಗಾರ ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತು, ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗ–ಹುಡುಗಿ ಸೇರುವಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕತೆಗೆ ದಕ್ಕುವ ಏನಾದರೊಂದು ಘಟಿಸುವುದೇ ಇರುತ್ತದೆ ಅಂತ; ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮೌನವಾಗಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಬಂದವನನ್ನು ಮರೆತು ತನ್ಮಯವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಿದೆ ನನಗೆ. ಹಾಗೆ–ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಲೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ, ಕತೆಗಾರನ ಹಾಜರಿಯಲ್ಲಿ ಚೆಂದದ ಕತೆಯಾಗಬಯಸುತ್ತಾ; ಸುಳ್ಳುಗಳೀ ಪರಸ್ಪರರನ್ನು ಪ್ರಭಾವೀಕರಿಸುತ್ತಾ, ಸುಳ್ಳು-ಸಳ್ಳೇ ನೋವುಗಳನ್ನೂ ವಿರಹಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಾ–ಬೇಡಾ ಕಣೋ.

ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಿಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿದೆ ನನಗೆ? ಪುಟ್ಟ ಅಕ್ಷರನಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಹುದಿತ್ತು.

ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸಂಬಂಧದ ಕ್ರಿಯೆಯೇ ಪೂರ್ತಿ ಮುರಗಟ್ಟಿದ ಬಿಂದು ಅವನೇ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಷ್ಟು ದೀರ್ಘ ನಡೆದದ್ದು ವ್ಯರ್ಥವಾಗದಿರಲಿ. ಅದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು,

ಹೇಳು ಕೃಷ್ಣಾ – ಏನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೀ ಅಂತ. ಯಾಕಿಷ್ಟು ಮೌನವಾಗಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೀ ಮಾರಾಯ ? ನಮ್ಮ ನಡುವಿನ ಈ ದೀರ್ಘ, ಪ್ರಗಾಢ ಮೌನವನ್ನು ಹಿಂದೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ಮಾತುಗಳು, ಜಗಳಗಳು ಮತ್ತೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಮೌನವೇ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವುದಿತ್ತು ಅಂತ ಯೋಚಿಸುತ್ತಲೇ- ನಾವು ಪರಸ್ಪರ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಯಾಕೆ ಕೃಷ್ಣಾ ? ಮದುವೆಯಲ್ಲೇ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗಿಬಿಡುತ್ತಾ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿಬಿಡಬಹುದಿದ್ದ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಮೀರ ಹೊರಟ ನಾವು ಪರಸ್ಪರ ಮತ್ತೆಷ್ಟು ಗಾಢವಾಗಬಹುದಿತ್ತು, ಅಥವಾ ಮೊದಲಿನಂತೆಯೇ ಉಳಿದುಬಿಡುವ ಇಲ್ಲಾ ಚಿರವಿರಹಿಗಳಂತೆ ಬದುಕಿನಿಂದ ವಿಮುಖರಾಗುವ. ಇಲ್ಲವೇ ಪರಸ್ಪರ ಕದ್ದು ಭೇಟಿಯಾಗುತ್ತಲೇ ಸಭ್ಯತೆಯ ಸೋಗು ಹಾಕಿಬಿಡುವ .. ಇತ್ಯಾದಿ ಯಾವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳೂ ಇರದ ಹಾಗೆ ಹೇಮಂತನ ಮೂಲಕ, ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಮೂಲಕ ವ್ಯವಹಾರದ ಬದುಕೊಂದಕ್ಕೆ ಮಗ್ಗುಲಾದೆವಲ್ಲ ಕೃಷ್ಣಾ.

ಇರಲಿ. ನಮ್ಮ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಈ ವಿದಾಯವಾದರೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕದ್ದಾಗಬೇಕು. ಗೊತ್ತಿರಬೇಕಲ್ಲಾ ನಿನಗೆ- ಹೇಮಂತ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಈಗ ರಜೆಯಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ. ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಬಹುದಾ ನಿನಗೆ– ಹೇಮಂತ ಬಂದನಂತರದ ಈ ಭೇಟಿಯಲ್ಲೇನಿರಬಹುದು. ? ಅಂತ. ಹೆದರಬೇಡ ಕೃಷ್ಣಾ—ಕನಸುಗಳಲ್ಲೇ ಹಾದರಿಸುತ್ತಾ ಸುಖಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ, ತರ್ಕ–ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ನೆರಳಲ್ಲಿ, ಸಭ್ಯತೆ ಸಾದರಪಡಿಸಿದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ— ಕುತೂಹಲಕರವಾದ, ವಾಸ್ತವವಾದ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದ, ಚೆಂದವಾದ ಏನಾದರೊಂದು ಜರುಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ.

ಬೇಗ ಮುಗಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ ನೋಡು. ಬಿಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋದಂತೆ-ಲ್ಲಾ ಎಲ್ಲವೂ ಬತ್ತಲಾಗುತ್ತಾ ದಿಗಿಲು ಹಿಡಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅವಸರಿಸಬೇಡ ಕೃಷ್ಣಾ. ಸಂಜೆ ಕಾಲೇಜು ಬಿಡುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ, ಹೇಮಂತ ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನನಗೂ ಹೋಗಬೇಕಿದೆ. ಪ್ರತಿನಿಮಿಷಕ್ಕೆ, ಹಾಗೆ ಒಟ್ಟಾರೆ ಬದುಕಿಗೆ ವಿಧೇಯನಾಗಿಬಿಡುವ ಹೇಮಂತನ ಗೈರು ಹಾಜರಿಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನೊಡನೆ ಮಾತಾಡುವುದು ಈಗ ಮಾತ್ರವೇ ಸಾಧ್ಯವಾದುದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಯುವ ಪ್ರೇಮಿಗಳ ಹಾಗೆ, ಇಲ್ಲವೆ ಸಾವಿರದೆಂಟು ಕನಸುಗಳ ಜೊತ್ತು ಏಕಾಂತ ಬಯಸಿ ಹೊರಟ ಹೊಸ ಜೋಡಿಗಳ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಭೇಟಿಯಾಗಬೇಕಾಯ್ತು. ಆದರೆ ನಾವು ಯಾವ ಹಂತದಲ್ಲೂ ಇವ್ಯಾವುದೂ

ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ; ಆಗಿಷ್ಟರೂ ಹಾಗಲ್ಲದ ಸೋಗು ಹಾಕಿದ ಕಟು ಸತ್ಯ ಮಾತ್ರ ನೋವಿನದು ಕೃಷ್ಣಾ.

ಹೀಗೆ ಹೇಮಂತನಿಗೆ ಅಥವಾ ಆ ಮೂಲಕ ಬದುಕಿಗೆ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ವಿಧೇಯಳಾಗುತ್ತಿರುವುದು ನಿನಗೆ ಮೋಜು ಅನ್ನಿಸಬಹುದಾ ? ನಿಜ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ– ಅವನ ನಿಗೂಢ ಮೌನದಲ್ಲಿ, ಹೃದಯ ತಟ್ಟುವ ಆತ್ಮೀಯತೆಯಲ್ಲಿ: ಅವನದೇ ಮಿಲಿಟರಿ ಶಿಸ್ತು ಬದ್ಧ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ನೈತಿಕತೆ ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಅವನು ಅನುಮಾನಗಳ ಸಣ್ಣತನಗಳ ಮೊತ್ತವಿದ್ದರೆ ಅವನೆದುರಿಗೇ ನಿನ್ನೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಿತ್ತು, ಆದರೆ ಹೇಮಂತ ಹಾಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಗೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಅವನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಲೇಬಾರದಿತ್ತು ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ ಈಗ. ಆದರೆ ಈ ಮಿಲಿಟರಿ ಮನುಷ್ಯ ನನ್ನ ಆಕಾಶ ಕನಸುಗಳನ್ನು, ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳ ನಿರಾಕರಣೆಯನ್ನು, ಪೂರ್ತಿ ವೈಯಕ್ತಿಕತೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಪ್ರೀತಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನು -ನನ್ನ ಬೇಪಾರ್ಸಿ ಅಶಿಸ್ತಿನ ಬದುಕನ್ನು, ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ನನ್ನ ಬದುಕನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ನಿನ್ನನ್ನು, - ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಚ್ಚಿಡುತ್ತಾ ಹೋದಂತೆಲ್ಲಾ ಮೌನವಾಗಿ ನಗುತ್ತಲೇ ಸೈಗುಟ್ಟಿದ ಇವನಲ್ಲಿ ಬದುಕನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಒಂದು ತಮಾಷೆಯ ಸಾಧ್ಯತೆಯೆಂಬಂತೆ ಮದುವೆಯಾಗುವ ಹುಚ್ಚು ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದೇ ಇತ್ತು ಎನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಯಾಕೆ ಗೊತ್ತಾ ಕೃಷ್ಣಾ ? ಯಾವತ್ತೂ ಯಾರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೂ ನಿಲುಕದೆ ಉಳಿದುಬಿಡುವ ನನ್ನನ್ನು ಹೇಮಂತ ನಿಧಾನಕ್ಕಾದರೂ ತನ್ನ ಹತೋಟಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯದ ಸೋಗು ಹಾಕಬೇಡ ಕೃಷ್ಣಾ. ಕನಿಷ್ಠ ಈ ಭೇಟಿಯ ನಂತರವಾದರೂ ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಬಿಕ್ಕಿ-ಬಿಕ್ಕಿ ನಗುವಾಗಿನ, ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ನೀನು ನೆನಪಾಗುವಾಗಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ನನ್ನ ಹೃದಯ ನಾಯಿ ನೆಕ್ಕುವ ಹಾಗಾಗಬಾರದು. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವತ್ತಿಗಾದರೊಮ್ಮೆ ಹೆಂಡತಿಯೊಂದಿಗೆ ನೀನು ಭೇಟಿಯಾಗುವಾಗಲೂ ಸಭ್ಯತೆಯ ಮುಗುಳ್ನಗುವಿನೊಡನೆ ಹಿಂದಿನಂತೆ ಸಂತೋಷದ ಕೈಕುಲುಕುವಿಕೆಯಾದರೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಬಿಡಬೇಕು ಅನ್ನುವ ಆಶಯ ನನ್ನದು.

ಮತ್ತೆ–ಭೇಟಿಯ ಕಾರಣವನ್ನು ಜರೂರು ಹೇಳಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ರಾಜಿನಾಮೆ ನೀಡಿ. ಹೇಮಂತನೊಂದಿಗೆ ಬರೋಡಾದ ಅವನ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅವನೂ ಸದ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ನಿವೃತ್ತನಾಗುವವನಿದ್ದಾನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವ ನಿರ್ಧಾರ ನಮ್ಮದು. ನಿನ್ನೊಂದಿಗಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನಿನ್ನ ಕನಸುಗಳೊಂದಿಗೆ

ಜೊತೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಮಾರಾಯ. ಶುಭ ಹಾರೈಸುವಿಯೇನು ?

ಇನ್ನಾದರೂ, ಹೇಮಂತನೊಂದಿಗೆ ಆತ್ಮೀಯವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನಿರ್ಧಾರದಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ. ನೀನು ಅಂದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು—ನಾನು ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬದ್ಧಳಾಗುತ್ತಿದ್ದೀನಾ ಅಂತ. ಆದರೆ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೇ ಆಗಲಿ, ಬದುಕಿಗೇ ಆಗಲಿ ಕಾರಣಗಳನ್ನೇ ಉಳಿಸದಷ್ಟು ನನ್ನನ್ನು ಖಾಲಿಯಾಗಿಸಿದ ಈ ಎಲ್ಲ ತರ್ಕಗಳನ್ನು ಮೀರಿ, ನನಗೆ ಬದುಕು ಬೇಕಿದೆ ಮಾರಾಯ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ –ನನಗೆ, ನಿನಗೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಗೊತ್ತಿದ್ದು, ಹಾಗಿದ್ದೂ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಮುಗ್ಧರಂತೆ ನಟಿಸಿದ, ಅಭೂತಪೂರ್ವ ಸತ್ಯವೊಂದನ್ನು ಕತೆಗಾರನ ಕಾರಣಕ್ಕಾದರೂ ಹೇಳಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಮದುವೆಯ ಹಿಂದಿನ ದಿನದ ಪರಸ್ಪರರ ಆತ್ಮೀಯ ಒಡ –ನಾಟಕ್ಕೆ ಹೇಳಬಯಸಿದ್ದ ವಿದಾಯ, ಹೀಗೆ ಅಕ್ಷರನ ಮೂಲಕ ಹೇಮಂತನ ಬದುಕಿಗೆ ಮುಗ್ಗುಲಾಗುವದಿರುತ್ತದೆ ಅಂದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಅಕ್ಷರನ ಮೂಲಕವೂ ಹೇಮಂತನೊಂದಿಗೆ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದ ಕಾರಣ ನನ್ನ ದಿನನಿತ್ಯದ ನೋವು ಕೃಷ್ಣಾ. ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ - ಪುಟ್ಟ ಅಕ್ಷರನ ಹುಟ್ಟು ಹಬ್ಬದ ದಿನ: 'ಸರಳಾ ಮತ್ತು ಯಾರು' ಅಂತ ಡೈರಿಯಲ್ಲಿ ಬರಕೊಂಡ ಹೇಮಂತ; 'ಹೇಮಂತ' ಅನ್ನಲಾಗದೆ ತೊದಲುವ ಅಕ್ಷರನಿಂದ 'ಅಪ್ಪಾ ಅನ್ನಬೇಕು ಕಣೋ ನೀನು' ಅಂತ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವ ಹೇಮಂತ, ಬೆಳಗಿನ ಹೊತ್ತು ಅಕ್ಷರನೊಂದಿಗೆ ಆಡ್ತಾಡುತ್ತಾ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರನೊಂದಿಗೆ, ಗುಲಾಬಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾತಾಡಬಲ್ಲ ಹೇಮಂತ ! -ಚೆಂದ ಕೃಷ್ಣಾ.

ಕ್ಷಮಿಸು; ಹೀಗೆ ಹೇಮಂತನ ಬಗ್ಗೆಯೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುತ್ತಾ, ತಾನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ. ನಿನ್ನನ್ನೂ ಕುಬ್ಜವಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನಾ ಎಂದೇನೂ ಅಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಡ. ಅಥವಾ ಕತೆಗಾರನ ಮೂಲಕ ಹೇಮಂತನನ್ನು ನಾಯಕನಾಗಿಸುವ ಇಷ್ಟ ನನ್ನದು ಅಂತಲೂ ಅಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಡ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಯಾರದೆ ಬದುಕಿನ ಅನಿವಾರ್ಯ ನಾಯಕ ಹೇಮಂತ ನಿರಬಹುದಾದರೂ; ಯಾರೂ ಯಾವತ್ತೂ ನಾಯಕರಲ್ಲದ ನನ್ನ ಬರಡು ಚೈತನ್ಯದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ 'ಕೃಷ್ಣಾ' ಅಲ್ಲದ ಯಾರೂ ಏನೂ ಆಗಲಾರರು ಅನ್ನುವುದು, ನನಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಗೊತ್ತು,

ನೀನು ಒಮ್ಮೆ ಬರಬೇಕು ಕೃಷ್ಣಾ. ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು, ನಗುವನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುವ ಪುಟ್ಟ ಅಕ್ಷರನಿಗೆ; ನಮ್ಮದಲ್ಲದ ಬದುಕೊಂದರ ಕಥಾನಾಯಕ ಹೇಮಂತನಿಗೆ ಕೊನೆಗೆ ನಿನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ನನಗೆ–ಸಫಲದ ವಿದಾಯ ಹೇಳಲಾದರೂ ಹೆಂಡತಿಯೊಂದಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇನು ?

೨

'ಭ್ರಮೆಯದಿತ್ತು ಸಾರ್' ಪ್ರೊ॥ ಅಕ್ಷರ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ. 'ಮೂವತ್ತಾರು ವರುಷಗಳ ಈ ದೀರ್ಘ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೂತೇ ಹೋಗಿದ್ದ ಸಂಬಂಧವೊಂದು ನಾನು ಹೋಗಿ ಅಪ್ಪಾ ಅಂದುಬಿಡುವ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಚಾಲೂ ಆಗಬಹುದಿದೆ: ಬೆಳದಿಂಗಳ ನಗೆ ನಕ್ಕು ಬಿಡಬಹುದಿದೆ ಎಂದುಕೊಂಡಿದ್ದು ಎಷ್ಟು ತಮಾಷೆಯ ಕನಸಿತ್ತು, ಅಂತ ಇದೀಗ ಅನ್ನಿಸ ತೊಡಗಿದೆ.

'ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಸಾರ್', ಸಿಗರೇಟಿನ ಹೊಗೆಯೊಂದಿಗೇ ಆಳಕ್ಕಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ ಹೇಳತೊಡಗಿದ 'ಜೊತೆಯಾಗಿ ಬದುಕಲಾರದ ಸಹಜಸೋಲಿನ ನಡುವೆಯೂ ಹೇಮಂತ ಅಮ್ಮನ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಲಹರಿಯಾಗೇ ಇದ್ದರು. ಹಾಗೆ 'ಹೇಮಂತ' ನನ್ನ ಬದುಕಿನ ನಿತ್ಯದ ಕತೆಯಾಗಿದ್ದರೂ- ಬಹುಶಃ ಅದು ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ 'ಅಮ್ಮ' 'ಸರಳಾ'ನ ಮೂಲಕವಾದ ಕಾರಣಕ್ಕೇ ಇರಬೇಕು. -ನಿಜ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾವತ್ತು ತಟ್ಟದ ಸಂಬಂಧನೇ ಇತ್ತು."

ಕತೆಗಾರನ ನಡುಗುವ ಕೈಗಳು ಯಾಕೆ ಸಂತೈಸುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗುತ್ತಾ ಅಕ್ಷರ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ "ಕತೆಗಾರರಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಅದ್ಭುತ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಿದೆ ಸಾರ್. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸರಳಾನ ಸಾವಿನಲ್ಲಿಯೂ ನೆನಪಾಗದ ಹೇಮಂತನಿಗಾಗಿ ಹಾಗೆ ಹೊರಟುಬಿಡುವವನಿರಲಿಲ್ಲ. ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದು ಅರ್ಥವಾಗಿತ್ತು- ತನ್ನ ಜೀವಮಾನದ ಓಘದುದ್ದಕ್ಕೂ 'ಹೇಮಂತ'ನಲ್ಲದ ಮತ್ತೊಂದು ಸಂಬಂಧವನ್ನು ನನ್ನಿಂದಾಗಲೀ, ಸರಳಾನಿಂದಾಗಲೀ ದೃಢಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದ ನೋವು ಅವರಿಗಿತ್ತು-ಅಂತ. ಅದಕ್ಕೆಂತಲೇ ಹತ್ತು ವರ್ಷದವನಿದ್ದಾಗಿನ ಅಸ್ಪಷ್ಟ ನೆನಪುಗಳೊಂದಿಗೆ, ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳೊಂದಿಗೆ, ಏನೋ ಘಟಿಸಿಬಿಡುವ ಕುತೂಹಲದೊಂದಿಗೆ, ಹಳೆಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹುಟ್ಟುಹಾಕುತ್ತಿರುವ ಖುಷಿಯೊಂದಿಗೆ ಬರೋಡಾಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಏನಿತ್ತು, ಸಾರ್ ?"

"ಸೋಡಾಗ್ಲಾಸಿನ ಆಳದ ನಡುವೆ ಮಿನುಗುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಎದುರಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಗೋಧಿ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಬದುಕನ್ನು ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡ ತೃಪ್ತಿಯಿತ್ತೆಂದೇ ? ಮೌನದ ಫಲ ಹೊತ್ತಿದ್ದ ಕಣ್ಣುಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಶೂನ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನಾವರಣಗೊಂಡ ಧ್ವನಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಜೇಡರ ಬಲೆ ಹೊತ್ತ, ಕದ ತೆಗೆಯದ ಅಲ್ಲಿಯ ಕೋಣೆಗಳ ಭೀಕರ ನಿರ್ಜೀವತೆಯ ಬಗ್ಗೆ, ತೊಡರುತ್ತಿದ್ದ ನೆನಪಿನ ಗುರುತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ- ನನಗೆ ಏನೂ ಮಾತಾಡುವುದಿಲ್ಲ

ವೆಂದು ವಿಷಾದವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಯಾವತ್ತೂ ಕರೆಯದ 'ಅಪ್ಪಾ' ಅನ್ನುವ ಸಂಬೋಧನೆಯೊಂದಿಗೇ ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ನಾನು ! 'ಯೂ, ಅಕ್ಷರ್' ಅಂತ ನರಳುತ್ತಾ, ನನ್ನನ್ನು ಮುಟ್ಟಬೇಕೆನ್ನಿಸಿದರೂ ಮುಟ್ಟಲಾಗದವರಂತೆ, ತಡವರಿಸಬೇಕೆನ್ನಿಸಿದರೂ ಆಗದವರಂತೆ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಅವರು ! 'ಸರಳಾ' ಅನ್ನುವ ಕಾಲದ ನೆನಪಲ್ಲಿ ಮುಖವಿಟ್ಟು ಬಿಕ್ಕಿಬಿಡಬೇಕೆನ್ನಿಸಿ ..

ಇನ್ನೂ ಅದೇ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮರಗಟ್ಟಿದವನಂತಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಿದ್ದ "ನಿಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ ಸಾರ್. ಆದರೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ– ಆ ರಾತ್ರಿಯ ನೀರವತೆಯಲ್ಲಿ ಭಯದ ತುಣುಕುಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಇದೊಂದು ರಾತಿ ಕಳೆದ ನಂತರ ಆ ಆಕೃತಿ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಸುವುದಿದೆ ಎನ್ನುವ ಯೋಚನೆಯೇ ನನ್ನಲ್ಲಿ ನಡುಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ರಾತ್ರೋರಾತ್ರಿ ಅನಾಗರಿಕನಂತೆ, ಹುಚ್ಚನಂತೆ, ಕೊಲೆಗಡುಕನಂತೆ, ಆ ಪುಟ್ಟ ಹಳ್ಳಿಯ ಹಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ತಡವರಿಸುತ್ತಾ, ಹೊರಟುಬಿಡಬೇಕೆನ್ನಿಸಿ: ಹೋಗುವ ಮೊದಲೊಮ್ಮೆ ಹೇಮಂತನ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿಬಿಡಬೇಕು ಅನ್ನುವ ತೀವ್ರ ಅನ್ನಿಸಿಕೆಯನ್ನು ಮೆಟ್ಟಲಾಗದೆ...., ಆದರೆ ಸಾರ್, ಅವರ ಕಾಲುಗಳು ಬರ್ಫವಾಗಿದ್ದವು."

"ನಿಮಗೆ ಕ್ರೂರ ಅನ್ನಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಆ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮೊತ್ತ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ 'ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ' ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ, ಮತ್ತೆ ಮೊದಲಿಗೇ ಮರಳುತ್ತಿರುವಂತೆ ಅನ್ನಿಸತೊಡಗಿತು."

"ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ– ಹೇಮಂತನಂತಹ ಪರಿಪೂರ್ಣ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಾವಿನಲ್ಲಿ, ನನ್ನದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ನಿಮ್ಮ ಸಮಾಧಾನದ ನಿಟ್ಟುಸಿರೂ ಇರಬಹುದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಿ ಸಾರ್" ಕತೆಗಾರನ ನಿಸ್ಸೀಮ ತೀಕ್ಷ್ಣತೆಯ ಮೇಲೆ ವಿಜಯ ಸಾಧಿಸಿದ ಅಕ್ಷರ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ–

"ಎಲ್ಲಾ ಸುಳ್ಳು ಸಮಾಧಾನ ಹಾಗೂ ತರ್ಕಗಳ ನಡುವೆಯೂ ಬದುಕು ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ ಸಾರ್. ಈಗ ನೋಡಿ ".

೩

ಯಾರೂ ಹೇಳುವ ಇಲ್ಲಿಯ ಸಂಗತಿಗಳು, ನಿಮ್ಮ ನೆರೆಮನೆಯ ಯಾವುದೇ ಪ್ರೇಮದ ಗಂಡಸಿನದಿರಬಹುದೆಂದು ಮರೆತು ಹೋದ, ನಿಮ್ಮದೇ ಇರಬಹುದೆಂದು: ಇಲ್ಲಿಯ ಸರಳಾ, ಕೃಷ್ಣಾ ಮತ್ತು ಯಾರೂ ಕೂಡಾ ನಿಮ್ಮೊಳಗೇ ಅಡಗಿರಬಹುದೆಂದು ಹೇಳುವ ಮುನ್ನ ನನ್ನದೊಂದು ಮಾತಿದೆ. ಏನೆಂದರೆ, ನನ್ನನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಕ್ಷಮಿಸಿ ಅದು ನನ್ನ ಮತ್ತು ಕತೆಗಾರನದಲ್ಲವೆಂದು ಮಾತ್ರ ನನಗೆ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

೧ ದಾವಣಗೆರೆಯೆಂಬ ದೇವನಗರಿಯ ಮಾಯೆ.

'ಮನದ ಮುಂದಣ ಆಸೆಯೇ ಮಾಯೆ'
— ಅಲ್ಲಮ

ತೆಂಗು ತಲೆಯೆತ್ತಿ ಆ ಕಡೆಗೆ ಈ ಕಡೆಗೆ
ಮುಂದಗಾಳಿಯ ತಳ್ಳಿ
ಹಸಿರಿನುಯ್ಯಾಲೆಯಲಿ
ಹಾಲು ಬೆಳಕದು ಚಿಮ್ಮಿ
ಕೂಸಾಡಿದಂತೆ ಕಿಲ ಕಿಲವೆ ನಗು.

ನಗುವ ಹೂ ಬತ್ತಿ ಮಿಣಿ ಮಿಣಿ
ದೀಪಗಳುರಿದು ಕಣ್ಣುಗಳ ಮಿಂಚಲ್ಲಿ
ಕಂದ ಕಾಮನಬಿಲ್ಲನಣಕಿಸಿ
ಮಾವು ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬೆಳೆದು ಅರಳಿತೋ

ಅಲ್ಲಿ
ಮಂಡಿ ಪೇಟೆಯಲಿ ತೇಜಿ ಮಂದಿಯ
ಓಡಾಟ, ಬಿಸಿಲು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಮೈತೆರೆದು
ಗಾಂಧಿ ಸರ್ಕಲ್ಲು ರೆಸ್ಟೋರೆಂಟಿನಲಿ
ದೋಸೆ ಚುಯ್‌ಗುಟ್ಟಿ ಕಂಪು ಸೂಸುವುದು

ಎಲ್ಲಿ
ಸೈರನ್ನು ಅಲ್ಲೊಂದು ಇಲ್ಲೊಂದು ಕೂಗಿ
ಕರುಳ ಕುಡಿ ಕುಡಿಯೊಡೆದು
ಹಸಿವು ನೀರಡಿಕೆಗಳ ನೀಗಿ
ಎದೆ ಬಗೆದು ಪ್ರೇಮ ಉಕ್ಕುವುದು.

ಕುದುರೆ ಪೇಟೆಯಲೊಂದು ಕುದುರೆ
ಕಾಯಿ ಪೇಟೆಯ ಹಾದು, ಬಸವಣ್ಣ
ಜೇವು ಜೆಲ್ಲವ ಹಂಚಿ
ದುಗ್ಗಮ್ಮ ಕುಣಿಯುವಳು ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ

ಸಂಜೆ ಗಾಳಿಯಲೆಲ್ಲೂ ಹಾಡು ತೇಲುವುದಯ್ಯಾ
ಬಂದೂರ ಕ್ಯಾಂಪಿನಲಿ ತಾರೆಗಳು ಮಿನುಗುವುವು
ನೇಯುವುವು ಮುತ್ತುಗಳ ಸರಮಾಲೆ
ಇದು ಯಾವ ಲೋಕದ ಲೀಲೆ.

ತೆವಳಿ ಮಗು ತೊದಲು ನುಡಿ ಉಲಿದು
ಬೆಳೆ ಬೆಳೆದು ಬಾತಿ ಗುಡ್ಡದ ಶಿಖರ ಮುಟ್ಟುವುದು
ಕೈಲಾಸ ಪೇಟೆಯಲಿ ಶಿವನ ಬೂ[illegible] ನಗೆ ಚಿಮ್ಮುವುದು
ಗಡಿಯಾರ ಕಂಬದಲಿ ಮತ್ತೆ ಚ[illegible]ು ಚುಮು ಬೆಳಗು

೨

ಮಳೆ ಬಂದು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆದು
ತೊಯ್ದು ಹೊಲಗದ್ದೆ ಸುತ್ತ
ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲು ತೊನೆದು
ನಗೆ ಉಕ್ಕಿದೆಡೆಗಳಲಿ

ಮಿಲ್ಲು
ಗುರುಗುಟ್ಟಿಪವೆ
ನಾಯಿ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿದವೆ
ಏಕಳುವೆ ಮಗುವೆ
ಏಕಳುವೆ ಸೈರನ್ನುಗಳ ಸಂತೆ
—ಯಂತೆ

ಕಿವಿ ಕಣ್ಣು ಮೂಗುಗಳ ಕಿಸಿದು
ಉದ್ದ ಅಷ್ಟುದ್ದ ಇಷ್ಟುದ್ದ
ಚೂಪು ಹಲ್ಲುಗಳ ಮಸೆದು
ಗಡಿಯಾರ ಕಂಬವ ಹತ್ತಿ ಏಕೆ ಹಲ್ಕಿರಿವೆ

ಕೈಯ ಗಸಗಸ ತೀದು
ತೆಗುಗಳ ತಲೆ ತರಿದು
ತುಂಗಭದ್ರೆಯಲಿ ಹೆಂಡ ಹರಿದು
ಹೊಗೆಯುಗುಳಿ, ಹಗೆಯುಗುಳಿ ಗಾಳಿ
ತೊಗಲು ತೊಗಲಿನ ಚೀಲ
ಆಡಿದರೆ ಆಡಿ, ನಕ್ಕರೆ ನಕ್ಕು
ಮುಟ್ಟಿದ ಮುಳ್ಳಿನಲಿ
ರಸ್ತೆಯಲಿ ಕಾರು ಲಾರಿ
ಭರ್ರೆಂದು ಓಡುವುವು.

ಶಿಖರ ಸುತ್ತಿ ಹೊಗೆ ಬತ್ತಿ ಕರುಣೆಪ್ಪುವ
ಕರುಳ ಕತ್ತರಿಸಿ ಬೀದಿ ಬೀದಿಯ ಮೇಲೆಸೆದು
ಕತ್ತು ಹಿಚುಕುವ ಕೈಯಿ ಉದ್ದುದ್ದ ಬೆಳೆದು
ಚಾಚುವುದು ದಶದಿಕ್ಕುಗಳ ನುಂಗಿ ನೊಣೆಯಲು

ಬಸುರಿಯರು ಬಾಣಂತಿಯರು
ದಿಕ್ಕು ತಪ್ಪಿದ ಹೆಂಗೆಳೆಯರು
ಚಲ್ಲಾ ಪಿಲ್ಲಿ ಕೆದರಿ ತಲೆ
ಗಂಡುಗಳ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಕ್ರೂರ ಬಾಣಗಳು

ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರಗಳು ಗೊಣಗಿ
ಮೂಕ ಲಿಂಗಗಳುಲಿದು
ಜಂಗಮರು ಕುದುರೆ ಏರಿದರು
ಪೇಟೆ ಪೇಟೆಯ ಹಾಯ್ದು ಶಿವನ ಮುಚ್ಚಿದರು,

ಕತ್ತಿಯಲಗಿನ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಜೀವದ ತುಣುಕು
ಎಲ್ಲಿಹುದು ನೇವರಿಸುವ ಕೈಯಿ
ಅಲ್ಲಿಹುದು ಇಲ್ಲಿಹುದು ಮಿಂಚುವುದು
ಮಾಯವಾಗುವುದು ಯಾವುದೀ ಸೂಜಿ ಚುಚ್ಚುವುದು

ಏನು ಮಾಯೆಯಿದು ಗಡಿಯಾರ ಕಂಬ ಹೊಕ್ಕು
ಝಣ ಝಣವೆ ಕುಣಿಯುತಿದೆ, ಕುಕ್ಕುತಿದೆ, ಕುರುಡಾಡುತಿದೆ
ಬೆಳಗಿನ ಬಿಸಿಲೆ ಕಾದು ಮೈಚುಚ್ಚಿ
ದೇವನಗರಿಯ ಹೊಕ್ಕು ಹೊರಳಾಡುತಿದೆ........

೨ ಒಂದು ವಿರಹಗೀತೆ.

ಏಕೆ ಕಾಡುವೆ ನನ್ನ ಹೀಗೆ
ಬಳಲಿ ಬೆಂಡಾಗಿದೆ ಮನವು ಹಾಗೇ

ಏಕಾಂತದಲಿ ನೀನಿತ್ತ ಪ್ರೀತಿ ಏನಿಹುದೇನೋ
ಚಂದ್ರಮನ ನೀನೊಮ್ಮೆ ತಂದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ
ಹಣ್ಣುಗಳ ಮೆಲ್ಲುತ್ತ ಹೂವುಗಳ ಮುಡಿಯುತ್ತ
ನದಿಯ ನೀರೊಳಗೆಂಥ ಚಿತ್ರ ಮೂಡಿತ್ತು

ಕಣಿವೆಯಾಳದ ಪ್ರೀತಿ ನನ್ನೆದೆಗೆ ಇಳಿದಿತ್ತು
ಹಸಿರು ಪೈರು ಮುರಿದಂತೆ
ಗಾಳಿ ತೆಳ್ಳಗೆ ಸವರಿ ಗಂಧ ಗಾಳಿಯ ಹಾಡು
ನೀನು ನಾನಾದಂತೆ ಅಂತೆ, ಕಂತೆ,

ಎಲ್ಲಿ ಹೋದೆಯೆ ಗೆಳತಿ ಇಳಿಜಾರಿನಲ್ಲಿ
ಮಾಯವಾದೆಯ ನೀನು ಕಣ್ಣಳತೆಯಲ್ಲಿ
ಕಣ್ಣೋಟ ಮಿಂಚೆಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳಲಿ ಹೇಳು
ತಾರೆಗಳು ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಯಾಗಿರುವಾಗ

ಸುಡುವ ಸೂರ್ಯನು ತಾಗಿ ಚಂದ್ರ ಕರಗಿಹನೀಗ
ಸುತ್ತೆಲ್ಲ ಕತ್ತಲಿನ ಹೂಂಕಾರ ಕೆನೆತ
ನನ್ನೆದುರೆ ನೀನಿರುವೆ, ನಿನ್ನ ನಗುವಿಹುದು ಯಾರ ಜೊತೆ
ಯಾಕೆ ಬೀಗುವೆ ಹೀಗೆ, ನಾನು ಬತ್ತಿದ ಒರತೆ

ನೆನಪುಗಳು ಮರಳುತಿವೆ
ದಂಡೆ ಮೇಲೆರುಳುತಿದೆ ಮರಳು ಜಾರಿ

ನೀರೆಷ್ಟು ಹರಿದಿಹುದೋ
ನದಿಯ ಅಳತೆಯ ಬಲ್ಲವರು ಯಾರೋ

ಏಕೆ ಕಾಡುವೆ ನನ್ನ ಹೀಗೆ
ಬಳಲಿ ಬೆಂಡಾಗಿದೆ ಮನವು ಹಾಗೇ.

೩ ಕತ್ತಲೆ ಮತ್ತು ನಾನು

ಕತ್ತಲೆಯು ಸರಿಸದೆ
ಬೆತ್ತಲೆಯಾಗಿ
ಬೆಳಕಿಗಾಗಿ ಹಂಬಲಿಸುವವ ನಾನು.

ಗಾಢ ಘೋರ ಕಾಳ ರಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ
ಹಾವು ಝರಿ ಚೇಳುಗಳಿಗೆ ಹೆದರಿ
ನಿದ್ರೆಯಿಲ್ಲದೆ ಬಿದ್ದವನು ನಾನು.

ಬಣ್ಣವಿಲ್ಲದ ಕನಸುಗಳ ಕಂಡು
ಬೆಚ್ಚಿ ಎಚ್ಚೆತ್ತು ಗದ ಗದ ನಡುಗಿ
ಇಳಿವ ಬೆವರಿನಲಿ ತೊಯ್ದವನು ನಾನು

ರಕ್ತ ಕಾಲುವೆಯಲ್ಲಿ ರುಂಡಗಳು ತೇಲಿ
ಕೆಂಪು ಸಮುದ್ರದಲಿ
ದೋಣಿ ಮುಳುಗುತ್ತಿರುವುದ ಕಂಡವನು ನಾನು

ಮುಳುಗು ದೋಣಿಯಲಿ ಅವರಿವರ
ಮುಟ್ಟದ ಮೂಷಿಕಗಳ ಕಿತ್ತಾಟದಲಿ
ಬೇಸತ್ತವನು ನಾನು

ಅವು ಘುಮುಕುತ್ತವೆ ಸಾಗರದೊಳಗೆ
ಅವು ಸಾಯುತ್ತವೆ ಸಾವಿನೊಳಗೆ
ಆ ಸಾವ ಬಗೆಯ ಅರಿಯದವನು ನಾನು

ನರಿಯಾಟ ಕುರಿಯಾಟಗಳ
ನಿಶಾಚರರ ನೀಚ ಬೊಗಳುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ
ನನ್ನತನ ಕಳಕೊಂಡವನು ನಾನು

ಕತ್ತಲೆಯ ಬಗೆದು ಕತ್ತಲೆಯ ಕಂಡು
ಬೆಳಕು ಬೆಳಕೆಂದಬ್ಬರಿಸಿದರೂ
ಕತ್ತಲನೇ ಉಂಡವನು ನಾನು.

ಸುತ್ತಲೂ ಕತ್ತಲು ಮುತ್ತಲು
ಬೆಟ್ಟ ಕಣಿವೆಗಳು, ಹಸಿರು, ಹಕ್ಕಿಗಳು
ಕತ್ತಲಾದುದ ಕಂಡವನು ನಾನು.

೪ ಕನ್ನಡಿಯಲಿ ಕಂಡವಳು

ಕನ್ನಡಿಯಲಿ ಕಂಡವಳು
ಕನ್ನಡಿಯಲೇ ಕಾಡುವಳು

ದಾಸವಾಳದ ನಗೆಯ
ಹೂ ಮುಡಿದವಳು
ಗುಡಿಯ ಪೌಳಿಯ ಹಾದು
ಹೋದಾಗೊಮ್ಮೆ ಮಿಂಚುವಳು ಮಿಂಚಂತೆ

ಊರೆಲ್ಲ ಹೂವರಳಿ
ಹಾಲು ಬೆಳಕನು ತುಂಬಿ

ನಮ್ಮ ಮನೆ ಕತ್ತಲೆಯ
ಕನ್ನಡಿಯಲವಳ ಮುಖ ಫಳ್ ಎಂದಿತು

ಜಾತ್ರೆಯಲಿ ಆ ದೂರ
ಹೆಂಗೆಳೆಯರ ನಡುವೆ
ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡುವಳು
ದೇವರಿಗೆ ಕೈ ಮುಗಿವಳು

ಬೆಟ್ಟವೇರಿದೆ ನಾನು
ಕೆಳಗಿಳಿಯಿತು ಬಾನು
ಏದುಸಿರ ಮೇಲುಸಿರು
ನನ್ನೆಡೆಗೆ ಮೋಡಳವಳು

ಗೌಡರs ಹುಡುಗನನು
ನೋಡಿ ನಕ್ಕಳು ಅವಳು
ಅಲ್ಲಿ ದೇವರ ಗುಡಿಯು
ಅವನು ಅವಳೊಳಗೆ

ಹಿಂಗ ಬಾರದೆ ಕಣ್ಣು
ಕನ್ನಡಿಯ ಕಾಣದಂತೆ
ಕೊಲ್ಲ ಬಾರದೆ ಮನವ
ಅವಳ ನೆನಪಾಗದಂತೆ

ಕನ್ನಡಿಯು ಚೂರಾಗಿ
ನೂರೊಂದು ಅವಳ ಮುಖ
ಕಾಡುವುದು ನನ್ನನ್ನು
ಏನಾದರೇನಿನ್ನು

ಕನ್ನಡಿಯಲಿ ಕಂಡವಳು
ಕನ್ನಡಿಯಲೇ ಕಾಡಿದಳು.

ಜಾಡು ದಶಕದ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ : ಕೆಲವು ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

● ಡಿ. ಎಸ್. ನಾಗಭೂಷಣ

ಕಳೆದೊಂದು ದಶಕದ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಲು ನನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು– ಕಳೆದ ದಶಕ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಇಡೀ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಕಾಲವಾಗಿತ್ತು: ಏನೂ ಬರೆಯಲಾಗದ ಸ್ಥಿತಿ ಅದು. ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದು ಹೇಳಿಯಾರು. ಒಂದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾರ್ಗದ ಅವನತಿ ಒಂದು ಕಾರಣವಾದರೆ, ದೇಶ ದಲ್ಲಾದ ರಾಜಕೀಯ ಪಲ್ಲಟಗಳು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಉಂಟುಮಾಡಿದ ಕಂಪನ ಗಳು ಮತ್ತೊಂದು ಕಾರಣವಾದೀತು. ಬದುಕನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವ ನೋಟದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವ ಣೆಗಳಾದಂತೆ ವಸ್ತುರೂಪ ವಿನ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲೂ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾದವು. ಕಾವ್ಯದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಈ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಕಾವ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಗಿಂತ ಪ್ರಯೋಗಗಳೇ ಹೆಚ್ಚು. ಕಳೆದ ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಷ್ಟೇ ಹಿಂದಿನ ಆರೇಳು ವರ್ಷಗಳ ಎಲ್ಲ ತಲ್ಲಣಗಳನ್ನು ಅರಗಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ಪಷ್ಟ ಚಹರೆಯ, ಖಚಿತ ಧ್ವನಿಯ ಒಂದು ಕಾವ್ಯ ಮಾರ್ಗದ ಆಶಯವನ್ನು ಹೊತ್ತ ಕಾವ್ಯ ಬಂದಿರುವುದು. ಹೀಗಿರು ವಾಗ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾವ್ಯದ ಶರೀರ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದು ಅಷ್ಟೇನೂ ಉಪ ಯುಕ್ತವಲ್ಲದ ಕೆಲಸವೆಂದೇ ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಎದುರಿಸಿದ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳು ಹಾಗೂ ಸವಾಲುಗಳು ಮತ್ತು ಇವುಗಳಿಂದ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಹೊಮ್ಮಿರುವ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದಿಡುವೆ.

ಮಂಗಳೂರಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ವೇದಿಕೆ 'ಭಾವಗಂಗೋತ್ರಿ' ಯ ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣದಲ್ಲಿ ಆಡಿದ ಮಾತುಗಳು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 1986)

1

ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಪಂಪನಿಂದು ಹಿಡಿದು, ಪ್ರಾಸಬದ್ಧವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಕುವೆಂಪು ವರೆಗೆ, ಪ್ರಾಸಬಿಟ್ಟು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಬೇಂದ್ರೆವರೆಗೆ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ಅಂದರೆ ಇನ್ನೊತ್ತಿನ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಒಂದು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಕಾವ್ಯಶಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಒಡಲಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಹೀಗಿರುವಾಗ ಕಳೆದ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸುವ ಕೆಲಸ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಸೌಕರ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೆಲವು ಮಿತಿಗಳೊಳಗೇ ನಡೆಯಬೇಕಿದೆ. ಈ ಮಿತಿಗಳು ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಪಂಚದ ಹೊರಗಿನವೇನೂ ಆಗಬೇಕಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಕಾವ್ಯವೂ ಯಾವ ಅರ್ಥದಲ್ಲೂ ನಿರಪೇಕ್ಷ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ ಅಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಕಲೆಗಳಂತೆ ಅದೂ ತನ್ನ ಕಾಲದ ಮಿತಿಗಳಲ್ಲೇ ಹುಟ್ಟಿ ಆ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವ ಹವಣಿಕೆ ತೋರುತ್ತಿದೆ. ವಾಸ್ತವಾಂಶ ಎಂದರೆ ಕಾವ್ಯದ ಜೀವಾಳ ಇರುವುದೇ ಈ ಹವಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ. ಇನ್ನಷ್ಟು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಎಲ್ಲ ಕಲೆಗಳ ಮೂಲವಾದ ಸೌಂದರ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಮೂಲ ಇರುವುದೇ ತನ್ನ ಹುಟ್ಟಿನ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಒಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿ. ಬಹುಶಃ ಕಾವು ಬರೆವಣಿಗೆ ಎಂದರೆ ಬಂಡಾಯವೇ ಎಂದದ್ದು ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲೇ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಇನ್ನೊತ್ತಿನ ಬದುಕಿನ ಮಧ್ಯೆ ಅದರ ಮಿತಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ ನಿಂತು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ವಿಮರ್ಶೆಯ ಮಾತಿಗೆ ಬಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾವ್ಯವೂ ತನ್ನ ಸೃಷ್ಟಿಯೊಂದಿಗೆ ತನ್ನ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನೂ ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಕಾವ್ಯ ಹೇಗೆ ಒಂದು ಕಾಲದ ಕೂಸೋ ಅದರ ವಿಮರ್ಶೆಯೂ ಆ ಕಾವ್ಯದ ಕಾಲದ ಕೂಸೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಮಿತಿಗಳನ್ನೂ ಮೀರಿ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಎರಡು ತುದಿಗಳಾದ ಸಿನಿಕತೆ ಅಥವಾ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಬಹುದೇ ಹೊರತು ಕಾವ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಾನು ಯಾಕೆ ಹೇಳಬೇಕಾಯಿತೆಂದರೆ, ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವ ಅಥವಾ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಬಗೆ ಕುರಿತು ಈಗ ಅನೇಕ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳೂ ಪಂಥಗಳೂ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಬುದ್ಧಿಯುಗದ ಫಲಗಳಿವು. ಭಾರತದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಆತ್ಮವನ್ನು ಕಾಣಲು ಹೋಗಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯನ ಮುಖವನ್ನು ಕಂಡಂತೆ ಆಧುನಿಕ ನಾಗರೀಕತೆ

ಅಣುವನ್ನು ಒಡೆಯಲು ಹೋಗಿ ತನ್ನ ಹೃದಯವನ್ನೇ ಒಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ನಿಸರ್ಗ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಭೇದಿಸಲು ಹೊರಟ ಈ ಬುದ್ಧಿಯುಗದ ಜ್ಞಾನದಾಹ ಚಿಸಿಲು ಚಿಸಿಲುಗಳಾಗಿ ಒಡೆದು ಒಡೆದು ತಾವು ಒಡೆದುಬಂದಿದ್ದಾದರೂ ಎಲ್ಲಿಂದ ಮತ್ತು ಏಕೆ ಎಂಬುದರ ಪರಿವೆಯೇ ಇಲ್ಲದಷ್ಟು ಬೆಳೆದು ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಾಗಿ ನಂಬಿಕೆ-ನಿಷ್ಠೆಗಳಾಗಿ ಹಠಗಳಾಗಿ, ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಸಮಗ್ರತೆಯನ್ನೇ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತಗೊಳಿಸಿದೆ. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಈಗ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಬುದ್ಧಿವಂತನೂ ಹಠಯೋಗಿಯಂತೆ ಕಾಣುವುದಾದರೂ ಯಾಕೆ? ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಕಾವ್ಯ ಕೂಡಾ ಈ ಹಠಯೋಗದ ವಿದ್ಯಮಾನಕ್ಕೆ ಹೊರತಾಗಿಲ್ಲ.

ಕಳೆದ ದಶಕದ ಕಾವ್ಯ ಈ ಹಠಯೋಗ ವಿದ್ಯೆಯ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟನ್ನು ಎದುರಿಸಿತು. ಎದುರಿಸಿ ಗೆಲ್ಲುವ ಆಶಯವನ್ನೇ ತೋರಿದೆ- ತನ್ನ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಪರಂಪರೆಯ ಬಲದಿಂದ-ಎಂದೇ ನಾನು ಸೂಚಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹರಡಿದ್ದ ನಿರಾಶಾವಾದ ಈಗ ಕ್ರಮೇಣ ಮಾಯವಾಗತೊಡಗಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಓದುವ ತುಡಿತ, ಹಂಬಲ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಈ ದಶಕದ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯದ ಜೋಡಣೆಗೆ ಎಂದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ಇದೇ ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

2

ಕಳೆದ ದಶಕದ ಆರಂಭ ಎಂದರೆ ನವ್ಯ ಕಾವ್ಯ ಮಾರ್ಗದ ಅವನತಿಯ ಆರಂಭವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಅವನತಿ ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲ ಅರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಅವನತಿ. ಅದು ಹೇಳಲು ಹೊರಟಿದ್ದ ದುರಂತ ಕೇವಲ ಅಳುಮೋರೆತನದಂತೆ. ಅದು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಪ್ರತಿಮೆ ಸಂಕೇತಗಳು ಕೇವಲ ದುಃಸ್ವಪ್ನಗಳಂತೆ, ಭಾಷೆಯನ್ನು ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅದು ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕೌಶಲ್ಯ ಕೇವಲ ಹೆಣಗಾಟದಂತೆ, ಕವನವನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಶಿಸ್ತು ಕೇವಲ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮದಂತೆ ಕಾಣತೊಡಗಿತ್ತು. ನವ್ಯ ಕಾವ್ಯ ತಾನೇ ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಂಡ ಮಿತಿಗಳೊಳಗೆ ಬಂಧಿತವಾಗಿತ್ತು. ನವ್ಯ ಕಾವ್ಯ ಮಾರ್ಗದ ಆರಂಭದಿಂದ ಅಂತ್ಯದವರೆಗೂ ಅದರ ಚಾಲಕರಾಗಿದ್ದ ಪ್ರೊ|| ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗರು ಈ ಬಂಧನದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಬಯಸಿದವರಂತೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹಂ. ಪ. ನಾಗರಾಜಯ್ಯನವರಿಗೆ ಶರಣಾಗತರಾದರು. ಎರಡು–ಎರಡೂವರೆ ದಶಕಗಳ ಕಾಲ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ರಾರಾಜಿಸಿದ ನವ್ಯಕಾವ್ಯ ಮಾರ್ಗ 'ಪ್ರಸ್ತುತ' ಕವಿ ಅಡಿಗರೊಬ್ಬರೇ ಎನ್ನುವುದು ಅಡಿಗರ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನವ್ಯಕಾವ್ಯದ ಸೋಲನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ನವ್ಯ ಕಾವ್ಯದ ಸೋಲಿನ ಮೂಲ ಅದರ ಹುಟ್ಟಿನಲ್ಲೇ ಇತ್ತು. ಕಾವ್ಯದ ಒರತೆ ಚಿಮ್ಮುವುದು ಮನುಷ್ಯನೊಳಗಿನ ಸೌಂದರ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಅಭೀಪ್ಸೆಯಿಂದ ಎಂಬುದು ನಿಜವಾದರೂ, ಈ ಸೌಂದರ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಅಭೀಪ್ಸೆಯಾದರೂ ಹುಟ್ಟುವುದು ಯಾತರಿಂದ ಎಂಬುದು ಇನ್ನೂ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಚೂರು ಚೂರಾದಂತೆ ಕಾಣುವ ಬದುಕಿಗೆ ಒಂದು ಒಟ್ಟಂದ ಕೊಡುವ ಮೂಲಕ ನೆಮ್ಮದಿ ಪಡೆವ ಆಸೆಯೇ ಈ ಸೌಂದರ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಅಭೀಪ್ಸೆ. ಕಾವ್ಯ, ಹೀಗಾಗಿ, ಮೂಲತಃ, ಬದುಕನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವ ಮತ್ತು ಎದುರಿಸುವ ಒಂದು ಬಗೆ. ಆದರೆ ನವ್ಯ ಕಾವ್ಯ ಬದುಕನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿದ ಎದುರಿಸಿದ ಪರಿಯೇ ನಕಾರಾತ್ಮಕವಾದದ್ದು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿಯುಗದ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗೆ ಆದ ಆಘಾತದಿಂದ ಮೂಡಿದ ಭ್ರಮನಿರಸನವನ್ನೇ ಮೂಲಸತ್ವವಾಗಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡ ನವ್ಯ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಈ ಭ್ರಮನಿರಸನ ಒಂದು ವ್ಯಸನವೇ ಆಯಿತು. ಅಂತರ್ಮುಖಿಯಾದ ನವ್ಯ ಕಾವ್ಯ, ಜಿಗುಪ್ಸೆಯಿಂದ ನೇಣಿಗೆ ಶರಣಾಗುವ ಅವಿವೇಕಿಯಂತೆ ಹೊರಜಗತ್ತಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿತು. ಕೊನೆಗೆ ತಾನೇ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿತು; ಸಹಜವಾಗಿ.

ಆದರೆ ಈ ನರಕದ ಕಾವ್ಯದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನವ್ಯ ಕಾವ್ಯದ ಸಾವಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆ ಸಾವು ಎಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದು ಮಹತ್ವದ್ದು. ನವ್ಯ ಕಾವ್ಯ, ಸಾರತಃ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಬುದ್ಧ ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ವಿದ್ಯೆಯ ಉನ್ಮಾದ, ಸವಲತ್ತುಗಳ ಧಿಮಾಕು ಹಾಗೂ ವ್ಯಕ್ತಿಕೇಂದ್ರಿತವಾದ ದಟ್ಟ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ದಕ್ಷ ಸೃಷ್ಟಿ. ಈ ಮಾತುಗಳು ಕೆಲವರಿಗೆ ಕಟು ಎನ್ನಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ನವ್ಯ ಕಾವ್ಯ ಮಾರ್ಗ ನವೋದಯ ಕಾವ್ಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಗೇಲಿ ಮಾಡಿ ಹೊಸಕಿ ಹಾಕುವಲ್ಲಿ ತೋರಿದ ಕ್ರೌರ್ಯ, ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಸಾರಲು ನಿರ್ಲಜ್ಜವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡ ಆಘಾತ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳ ವೈವಿಧ್ಯ, ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ತನ್ನ ಪರಂಪರೆ ಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಕಾಪಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ಸಹೃದಯನ ಕಡೆ ಅದು ತೋರಿದ ತಿರಸ್ಕಾರ ಅಥವಾ ಓದುಗ ಸಮೂಹವನ್ನು ಕಳೆಕೊಂಡದ್ದೂ ಅದು ಪಡುತ್ತಿದ್ದ ವ್ಯಸನ ಸಂತೋಷ; ಹಾಗೆಯೇ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ, ತನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮರೆತ ಏಕಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡ ಕಾವ್ಯ ಕಟ್ಟುವ ಕಸುಬುಗಾರಿಕೆ–ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೆ ಇನ್ನಾವ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹುಡುಕೋಣ ? ನೆಹರೂ ಯುಗದ ರಾಜಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಬದುಕಿಗೇ ಮುಖ ತಿರುಗಿಸಿದ್ದ ನವ್ಯ ಕಾವ್ಯ ನೆಹರೂ ರಾಜಕಾರಣ ಪ್ರಣೀತವಾದ ಯಂತ್ರ ನಾಗರೀಕತೆಯ ಎಲ್ಲ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನೂ ವಸ್ತು ಮತ್ತು ರೂಪಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ –ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮೆರೆದದ್ದು * ಹೊರನೋಟಕ್ಕೆ ಒಂದು

* ಒಂದು ಪದ್ಯ ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ಸಂಕೀರ್ಣಯಂತ್ರದಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಬೆರಗು ಸೃಷ್ಟಿಯಾದದ್ದು ಆಗಲೇ—

ವಿಪರ್ಯಾಸವಾಗಿ ಕಂಡರೆ, ಒಳನೋಟದಲ್ಲಿ, ಮರುಕಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಅರ್ಹವಾದ ಆತ್ಮ ದ್ರೋಹವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

3

ಇದೆಲ್ಲದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ ಮೂಡಿದ್ದು ಹೊಸ ಕಾವ್ಯ. ಅಂದರೆ ಈಚಿನ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾವ್ಯ. ನಿಖರ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಹೊಸ ಕಾವ್ಯ ಮೂಡಲಿಲ್ಲ; ಅಬ್ಬರಿಸಿತು. ''ಇಕ್ರಲಾ, ವದೀಲರ್ಾ, ನನ್ ಮಕ್ಳ ಚರ್ಮ ಎಬ್ರಲಾ....'' ಎಂಬ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯನವರ ಸಾಲುಗಳು ಮೊದಲು ಪ್ರಕಟವಾದಾಗ ತಲ್ಲಣಗೊಂಡಿದ್ದು ಅದನ್ನು ಓದುವ ಕಾವ್ಯದ ಹೊರಗಿನ ಸಮಾಜಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಕಾವ್ಯ ರಚಿಸುವ ಒಳಗಿನ ಸಮಾಜವೇ. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಶೋಷಣೆಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಹಾಕಿದ ಈ ಕೂಗು ಅಂದಿನ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಸಲಕ್ಕೆ ಎರಡೆರಡು ಧ್ವನಿಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸುತ್ತಿತ್ತೆಂದೇ ನನ್ನ ಭಾವನೆ: ಯಾವ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ, ಯಾವ ಶೋಷಣೆ ಎಂದು ಕಾವ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವೂ ತನ್ನ ಒಳ ಹೊರಗನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿತು. ಆದರೆ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯನವರ ಈ ಕೂಗು ಮುಂದೆ ರಾಜಕೀಯ ಧಣಿಗಳ ಧ್ವನಿವರ್ಧಕಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಳಗತೊಡಗಿದಂತೆ, ಕಾವ್ಯ ಸಹಜವಾಗಿ ಹಿಂದೆ ಸರಿಯಿತು. ಸಹಜ ಕವಿಯಾದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯ ಈ ಆಘಾತದಿಂದ ಸಾವರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಅವರ ಇತ್ತೀಚಿನ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ತೋರಿಬರುವುದಾದರೂ, ಈ ಹೊಸ ಕಾವ್ಯ ತನ್ನ ಹುಟ್ಟಿನಲ್ಲೇ ಬಾಣಲೆಯಿಂದ ಬೆಂಕಿಗೆ ಬಿದ್ದುದರ ಆಘಾತವನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತೆಂಬುದು ನಿಜ. ಕಾವ್ಯ ತನ್ನ ಕಾಲದ ಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಧ್ವನಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆದು ನಿಲ್ಲುವುದು ಕಾವ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಘಟನೆಯೇ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ತಿರುವು ಮುಗುವಾಯಿತು. 'ಬಂಡಾಯ ಕಾವ್ಯ' ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಅದರೊಂದಿಗೇ ಈ ಹಿಂದೆ ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ ಹಠಯೋಗ ಮುದ್ರೆಗಳು ಆರಂಭವಾದವು.

ಈ ಎಲ್ಲ ಕಸರತ್ತುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ನರಳಿದ್ದು ಕಾವ್ಯವೇ. ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಖಡ್ಗ ಮಾಡ ಹೊರಟ ಈ ಜನಕ್ಕೆ ಕವಿದಿದ್ದ ರಾಜಕೀಯ ಮಂಕು, ಕಾವ್ಯ ತನ್ನ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಎಂದಿಗೂ ಖಡ್ಗವಾಗಲಾರದು. ಅದು ತನ್ನ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ ಕೈಗಳನ್ನೂ ಪಡೆಯುವಂತಹದ್ದು ಎಂಬ ಕಾವ್ಯ ಲೋಕದ ಮೂಲ ಸತ್ಯವನ್ನು ಮರೆಮಾಚಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಂಡಾಯ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಉತ್ಸಾಹ, ಚರ್ಚೆ, ಸಿದ್ಧತೆಗಳ ನಂತರವೂ ಕುವೆಂಪು

40-50 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಬರೆದ 'ಕಲ್ಕಿ'ಯೇ ಇಂದಿಗೂ ನಮ್ಮ ಅತ್ಯುತ್ತಮ 'ಬಂಡಾಯಕವನ'ವಾಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬೆಂಕಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುವ ಕಾವ್ಯ ಬೆಳಕನ್ನೂ ಚಿಮ್ಮಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ; ಗೋವಿಂದಯ್ಯನವರ ಕವನಗಳನ್ನು ಬಂಡಾಯ ಕವನಗಳೆಂದು ಕರೆಯುವುದಾದರೆ ಅವು ಈ ಗುಣವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಹವಣಿಸಿವೆಯಷ್ಟೆ.

ಬಂಡಾಯ ಕಾವ್ಯದ ವೈಫಲ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದರೂ, ಈ ಪ್ರಯೋಗ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಪರಿಣಾಮಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ನಾನು ಭಾವಿಸಿದಂತೆ ಇವರ ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ಹಾಗೂ ಮಹತ್ವದ ಪರಿಣಾಮ ಎಂದರೆ ಕಾವ್ಯ ಬಹುಮುಖಿ (Democratise) ಆದದ್ದು - ವಸ್ತುರೂಪಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ : ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಖಾಸಗಿ ಸ್ವತ್ತಿನ ಚಹರೆಗಳು ಕರಗಿಹೋಗಿವೆ; ಈವರೆಗೆ ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಕಂಡರಿಯದಿದ್ದ ಲೋಕಗಳ ಅನುಭವಗಳು ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ವಸ್ತುಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಕುತೂಹಲಕರ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ ಮಹಿಳಾಲೋಕ ಹಿಂದೆಂದೂ ಇಲ್ಲದಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ[illegible]ರುವುದು. ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣಿನ ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳೊಳಗೆ ಜಗತ್ತಿನ ಭೌತಿಕ ಹಾಗೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸೌಂದರ್ಯಗಳೆರಡನ್ನೂ ತೆರೆದಿಡುವಲ್ಲಿ ಇವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಹೊಸಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೇ ಹೊಚ್ಚ ಹೊಸದೆನ್ನಿಸುವಂಥವು; ವಚನಕಾರ್ತಿಯರು ಸಿದ್ಧಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಆಯಾಮವ[illegible]ಸುವಂಥವು.

ಈ ಎಲ್ಲ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಸದ್ದಿಲ್ಲದೇ ನಡೆದ ಮತ್ತೊಂದು ವಿದ್ಯಮಾನವೆಂದರೆ ನವ್ಯ ಕಾವ್ಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲೇ ಪ್ರಬುದ್ಧಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕವಿಗಳು ಈ ಹೊಸ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡ ರೀತಿ. ಸ್ವತಃ ಅಡಿಗರೇ ವ್ಯಂಗ್ಯ, ವಿಡಂಬನೆ, ಹಳಹಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ರಚನಾತ್ಮಕ ವಿಷಾದದ ಕಡೆ ತಿರುಗಿದರೆ ಅವರ ಗರಡಿಯಲ್ಲೇ ಪಳಗಿದ ಕೆ. ವಿ. ತಿರುಮಲೇಶ್ ಲೋಕದ ಎಲ್ಲ ಸಣ್ಣ ವಿವರಗಳನ್ನು ಬೆರಗಿನಿಂದ ನೋಡುವ, ಅವುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಸುಸಂಗತ ಸತ್ಯವನ್ನು ಹುಡುಕುವ ಒಂದು ತೆರನ ಅನುಭಾವ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೊಂದಿಗೆ ಜೋಡಿಯಾಗಬಲ್ಲವರು, ಅಷ್ಟೇ ಯಾಕೆ, ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಇವರಿಗಿಂತ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಇರುವಂತೆ ಕಾಣುವ ಹೊಸ ಕವಿ ಎಂದರೆ ಎಸ್. ಮಂಜುನಾಥ್. ಆದರೆ ಇದ್ಯಾಕೋ ನೆಸಗೆ ಗುರಿಯಿಲ್ಲದ ಪಯಣ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. *

* ಇನ್ನು ನಾಟಕದಲ್ಲೇ ಹೆಚ್ಚು ಕಾವ್ಯ ಬರೆಯುತ್ತಿರುವ ಕಂಬಾರರ ಉಳಿದ ಕಾವ್ಯ ತನ್ನ [illegible] ನಂತರ ಹೇಗೆ [illegible] ಕಾದು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆಯಷ್ಟೆ.

4

ಈ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಬರೆದ ಇನ್ನೂ ನಾಲ್ವರು ಗಮನಿಸಬಹುದಾದ ಕವಿಗಳೆಂದರೆ ಸುಬ್ರಾಯ ಚೊಕ್ಕಾಡಿ, ಬಿ. ಆರ್. ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾವ್, ಜಯಂತ ಕಾಯ್ಕಿಣಿ ಹಾಗೂ ಎಚ್. ಎಸ್. ವೆಂಕಟೇಶಮೂರ್ತಿ. ಚೊಕ್ಕಾಡಿ ನವ್ಯ ಕಾವ್ಯದ ಹಾಳು ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಜೀವಂತವಾಗಿ ಈಸುತ್ತಿರುವ ಸುಂದರ ಆಮೆಯಂತಿದ್ದರೆ, ಕಾಯ್ಕಿಣಿ ಹಾಗೂ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾವ್ ಚಮತ್ಕಾರಿಕ ಸೌಂದರ್ಯದಲ್ಲಷ್ಟೇ ತಲ್ಲೀನರಾಗಿ ಯಾಕೋ ಅಲ್ಪ ತೃಪ್ತರಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ವೆಂಕಟೇಶಮೂರ್ತಿಯವರ ಸಮಸ್ಯೆ ಇನ್ನೊಂದು ತೆರನದ್ದು. ಅವರಿಗೆ ಅವರ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯೇ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಸೌಂದರ್ಯ ಮೀಮಾಂಸೆಯ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಒಮ್ಮೆಗೇ ತಾತ್ವಿಕ ಸೌಂದರ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಸಲೆಣಿಸುವ ಅವರ ಕಾವ್ಯ ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಇಂದ್ರಿಯ ಹಾಗೂ ಕಲ್ಪನಾ ಸೌಂದರ್ಯಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ; ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಕಾಲದ ಕರೆಗೆ ಕಾವ್ಯದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಓಗೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆಗ ಅವರಿಂದ ನಿಜವಾದ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಹೊಸ ಕಾವ್ಯ ಹೊರ ಬರಬಹುದು.

ಉಳಿದವರು ಶಿವಪ್ರಕಾಶ್ ಹಾಗೂ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುತ್ತಿರುವಂತೆ ಕಾಣುವ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ತಾಳ್ಯ. * ವಿರುದ್ಧ ಶಬ್ದ- ಕಲ್ಪನೆಗಳ ಸಂಘರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಹೊಳೆಯಿಸುವ ಕಾವ್ಯ ಬರೆಯುತ್ತಿರುವ ತಾಳ್ಯ ತಮ್ಮ ಇಂತಹ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಸಂಕಲನವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕಾಗಿದೆಯಾದರೂ, ಶಿವಪ್ರಕಾಶ್ ನವ್ಯ ಕಾವ್ಯ ಮಾರ್ಗದ ನಂತರ ಬರೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚು ಭರವಸೆ ಮೂಡಿಸಿರುವ ಕವಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ವರ್ತಮಾನ ಬದುಕಿನ ಸಂಕಟಗಳನ್ನು, ಆಶಯಗಳನ್ನು ಚರಿತ್ರೆಯ ಭಿತ್ತಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ದಾರ್ಶನೀಕರಿಸುವ ಹಾಗೂ ಕ್ಷಣದ ಸತ್ಯವನ್ನು ಅನಂತದ ಸತ್ಯದ ಒಂದು ಸಾವಯವ ಅಂಗವಾಗಿಸುವ ಅವರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಕವನದಿಂದ ಕವನಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಕಾವ್ಯ ಕಟ್ಟುವಾಗ ನವ್ಯ ಕಾವ್ಯದ ಕಸುಬುಗಾರಿಕೆಯನ್ನೂ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಇವರು, ನಮ್ಮ ಒಟ್ಟು ಸಂದರ್ಭದ ಧ್ವನಿಯಾಗಲು ಪಸುತ್ತಿರುವ ತವಕ ಅವರ ಇತ್ತೀಚಿನ ಕವನಗಳಾದ 'ಸಮಗಾರ ಭೀಮವ್ವ', 'ನದಿಗಳ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ' 'ಬೆಟ್ಟಗಳ ಮಗಳು' ಹಾಗೂ 'ನಾಗಾರ್ಜುನ'ಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

---

* (ಮುಳ್ಳೂರು ನಾಗರಾಜ ತಮ್ಮ ಮೊದಲ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಭರವಸೆ ಹುಟ್ಟಿಸಿದರಾದರೂ ಅವರ ಕಾವ್ಯ ಕ್ರಮೇಣ ಗೋಳಿನಲ್ಲಿ ಕಂದಿಹೋಗುತ್ತಿದೆ.)

5

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುವ ಇತರ ಮೂವರು ಕವಿಗಳೆಂದರೆ ಕೆ.ಎಸ್.ನ., ಸು. ರಂ. ಎಕ್ಕುಂಡಿ ಹಾಗೂ ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ ಈ ಮೂವರು ಹಿರಿಯ ಕವಿಗಳೂ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯದ ಮೂರು ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಹಾದು ಬಂದು ಇನ್ನೂ ಜೀವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಮೆರೆಯುತ್ತಿರುವವರು. ಕೆ. ಎಸ್. ನ. ನವ್ಯ ಕಾವ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಲಿತಗೊಂಡಂತೆ ಕಂಡರೂ. ತಮಗೇ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಸರಸ ಮನೋಹರ-ಸುಕೋಮಲವಾದ 'ಕೊರಳು-ಬೆರಳು'ಗಳ ಪಾರದರ್ಶಕ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುವವರು. 'ಹಾವಾಡಿಗರ ಹುಡುಗ' ಎಕ್ಕುಂಡಿಯವರು ಈಗ 'ವಿಠ್ಠಲ ಎಂಬುವ ಹೊಳೆಯ ಬಳಿ ಕುಳಿತು ಬದುಕೆಂಬ ಬುತ್ತಿಯನ್ನು ಉಣ್ಣುವೆನು ನಾನು' ಎಂಬ ಪಲ್ಲವಿ- ಅನುಪಲ್ಲವಿಗಳ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿರುವರಾದರೂ, ಅವರ ಈ ಹರಿಯುವ ಹೊಳೆಯಂತಹ ವಿಠ್ಠಲ [illegible] ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತು ಉಣ್ಣುತ್ತಿರುವ ಬದುಕಿನ ಬುತ್ತಿಯಿಂದ ನೀವು ಒಂದು ತುತ್ತು ಪಡೆಯಬಲ್ಲಿರಾದರೆ ಮುಗಿಲ ತುಂಬಾ ಬೀಸುವ, ಕಡಲ ತುಂಬಾ ಈಸುವ ಬಿಳಿರೆಕ್ಕೆಗಳ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿಗಳ ಸಾಲು-ಸಾಲುಗಳನ್ನೇ ಕಂಡು ಮೈಮರೆಯುವಿರಿ; ಶುಭ್ರರಾಗುವಿರಿ....

ಇನ್ನು ಮೂರು ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನೂ ಹಾದು ಇನ್ನೂ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಧೀಮಂತಿಕೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಜಿ. ಎಸ್. ಎಸ್. ಅವರ ಕಾವ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ದಂಗುಬಡಿಸುವಂತಹದು. ಯಾವ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲೂ, ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲೂ ಹಿಂಬದಿಗೆ ಸರಿದಂತೆ ಕಾಣದ, ಎಂದೂ ಸೊರಗಿದಂತೆ ತೋರದ, ಯಾವುದೇ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೂ ತನ್ನನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳದ ಹಾಗೂ ಯಾವುದೇ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಧಿಕ್ಕರಿಸಲ್ಪಡದ ಮತ್ತು ಬಹುಶಃ ಯಾವ ಸಹೃದಯನಿಂದಲೂ ತಿರಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಡದ ಇವರ ಕಾವ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಬೆಡಗನ್ನೂ ಮಹತ್ವವನ್ನೂ ಅರಿಯಲು ನಾವು ಕಾವ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹತ್ತಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಕೆಲವು ಕ್ಷಣದ-ಐಲುಗಳನ್ನು ಬಿಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಜ, ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರು ಬರೆದದ್ದೆಲ್ಲವೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿಲ್ಲ. ಕೆಲವಂತೂ ತೀರಾ ಸಾಧಾರಣ ಎನ್ನಿಸುವಂತಹವು, ಅಲ್ಲದೆ ಇವರು ಬರೆದಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆನಿಸುವ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುವ ಹಲವರಿದ್ದಾರೆ. (ಇಂಚುಪಟ್ಟಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಳೆಯುವ ವಿಮರ್ಶಕರಿಗಂತೂ ಇವರ ಕಾವ್ಯ ಆರಕ್ಕೆ ಏರದ ಮೂರಕ್ಕೆ ಇಳಿಯದ ಕಾವ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡಿದೆ.) ಆದರೆ ಜಿ.ಎಸ್.ಎಸ್. ಮುವ್ವತ್ತು - ನಲ್ವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ದೀರ್ಘಕಾಲಮಾನದುದ್ದಕ್ಕೂ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿರುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನೂ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿಮರ್ಶಕನ ಸೂಕ್ಷ್ಮಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನೂ ಸಹೃದಯನ ಏಕಮುಖಿಯಾದ ರಸ ವ್ಯಸನವ

ನ್ನೂ ವಿಶಾಲ ಒಟ್ಟಾರೆಯಾದ ಕಾವ್ಯ ವಿವೇಕ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೂರು ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲೂ ಹಾದಿ ಸವೆಸಿರುವ ಜಿ. ಎಸ್. ಎಸ್. ಈ ಪಯಣದಲ್ಲಿ ಕಲಿತದ್ದೆಷ್ಟು ಬಿಟ್ಟದ್ದೆಷ್ಟು ? ಈ ಮೂರು ಕಾಲಘಟ್ಟಗಳುದ್ದಕ್ಕೂ ಸಹೃದಯನ ಹೃದಯವನ್ನು ತಟ್ಟಿದ್ದೆಷ್ಟು, ಮುಟ್ಟಿದ್ದೆಷ್ಟು ? ಇವನ್ನರಿಯಲು ಈ ಮೂರು ಮಾರ್ಗಗಳೂ ಸಹೃದಯನೊಂದಿಗೆ ಆಡಿದ ಚೆಲ್ಲಾಟಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಚೆಲ್ಲಾಟಗಳು ಹಾಗೂ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳ ಅಲ್ಲೋಲ ಕಲ್ಲೋಲಗಳ ನಡುವೆ ಜಿ. ಎಸ್. ಎಸ್. ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯ ಜೀವನದುದ್ದಕ್ಕೂ ವ್ರತವೆಂಬಂತೆ ಸಹೃದಯನನ್ನು ಆಸ್ಥೆಯಿಂದ, ಅಕ್ಕರೆಯಿಂದ, ಗೌರವದಿಂದ ನಡೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ಆತ್ಮೀಯವಾಗಿ. ಈ ಸಹೃದಯನಿಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಅಸ್ತಿತ್ವವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಕಾವ್ಯ ನಮ್ರತೆ ಅವರ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದೆ, ಉಳಿಸಿದೆ. ಮುಂದಿನ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ, ಉಳಿಸುವ ಸಹೃದಯ ಜಿ. ಎಸ್. ಎಸ್. ಅವರ ಕಾವ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಬೆಳೆದು ಉಳಿದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಹೃದಯನೇ ಆಗಿರುತ್ತಾನೆಯೇ ಹೊರತು, (ನವ್ಯ ಶ್ರೇಯನಂರಿಗೇ ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡ, ಅಡಿಗರಿಗೇ ಮುರುಟಿಕೊಂಡ ಅಥವಾ ಶಿವಪ್ರಕಾಶರಲ್ಲೇ ಮುಳುಗಿಹೋಗ ಬಹುದಾದ ವ್ಯಸನಿಗಳಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುವೆ)

ನನ್ನ ಕನಸಿನ ಹುಡುಗಿ.

ಸ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ನಟೇಕರ್

೧

ಪ್ರತಿ ಇರುಳು
ನನ್ನ ಕನಸಿನ ತುಂಬಾ ತಂಗಾಳಿಯಂತೆ
ಬರುತ್ತಿದ್ದಳು
ಮತ್ತೆ ಸುಡುತ್ತಿದ್ದಳು ನನ್ನ.
ಚಿಕ್ಕ ಮಗುವಿನಂತೆ ಗಲ್ಲಕ್ಕೊಂದು ಕೈಯಕೊಟ್ಟು
ಕೆದಕಿ ಕೆದಕಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು:
ತನ್ನ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು, ಕನಸುಗಳನ್ನು, ಆಸೆಗಳನ್ನು
ಮಿಂಚುತ್ತಿದ್ದವು ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳು ನಕ್ಷತ್ರದಂತೆ
ಕಣ್ಣು ಕನ್ನಡಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು : ನಾನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬವಾಗುತ್ತಿದ್ದೆ.
ನಾನು ಬೆಚ್ಚಿ ಬೆಚ್ಚಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ ;
ತಾನು ಮೆಚ್ಚಿದ ಹುಡುಗನ ಬಗ್ಗೆ
ತನ್ಮಯಳಾಗಿ ಹೇಳುವಾಗ.

ನನ್ನ ಯೋಚನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಂಟಿಯಾದಾಗ
ಕಿಸಕ್ಕೆಂದು ನಕ್ಕು ಮಾತಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು—
ಮುಂಜಾವಿನ ಮಂಜಿನಂತೆ
ಜಾರಿ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು ಒಂಟಿತನವು.

ನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಸುಡುತ್ತಿರುವ
ಸೂರ್ಯ ಬಿಸಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ : ಕೆಂಪಾಗಲಿಲ್ಲ
ನಾವು ಕೂತಿರುವ ಕಲ್ಲು ಬೆಚ್ಚಗಾಗಲಿಲ್ಲ
ತುಟಿ, ಕಣ್ಣು, ಬಾಯಿಗೆಲ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟ ಮುತ್ತುಗಳು ಬೆಚ್ಚಗಿದ್ದವು.
ಅವಳು ನಾಚಿ ಕೆಂಪಾಗಿದ್ದಳು
ಸುಡುತ್ತಿದ್ದ ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ
ಸಂಕೋಚ, ನಾಚಿಕೆ ಅರ್ಥಕಳಕೊಂಡಿತು:
ಹಾವು ಪೊರೆ ಕಳೆನುಕೊಂಡಂತೆ.
ಕೊಟ್ಟೆ ನಾನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಮುತ್ತ
ಮೊಗ್ಗಾಗಿ ಮುದುಡುತ್ತಿದ್ದ ಅವಳು
ನನ್ನ ಬೆಚ್ಚನೆಯ ಅಪ್ಪುಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೂವಾಗಿ ಅರಳುತ್ತಿದ್ದಳು:
ಆಗಾಗ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ !

೨

ಅವಳಿಲ್ಲದ ಕನಸುಗಳಿರಲಿಲ್ಲ
ಈಗ: ಅವಳಿದ್ದ ಕನಸುಗಳಿಲ್ಲ. !
ನನ್ನ ಕನಸುಗಳಿಂದ ಅವಳು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ
ಇಲ್ಲವೇ ಕಳೆದು ಹೋಗಿದ್ದಾಳೆ !

ನಿಮಗ್ಯಾರಿಗಾದರೂ ಎಲ್ಲಾದರೂ
ಸಿಕ್ಕರೆ ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಿ.
ಯಾಕೆಂದರೆ;
ಅವಳು ಯಾರದಾದರೂ ಕಾಲಸಪ್ಪಳಕ್ಕೆ ಬೆಚ್ಚಿ ಬೀಳಬಹುದು
ಎಲ್ಲಾದರೂ ಅರಳುತ್ತಿರುವ ಗುಲಾಬಿಯ ಕಂಡು ತನ್ಮಯಳಾಗಿ
ನಿಂತಿರಬಹುದು
ಯಾರದಾದರೂ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಕರಗಿ ಹೋಗಬಹುದು.

ಸಿಕ್ಕರೆ ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಿ;

ಕಾಯುತ್ತಿರುವನು ನಿನ್ನ ಇನಿಯ !
ಸುಡುತ್ತಿರುವ ನಕ್ಷತ್ರಗಳನ್ನು ಹೃದಯದೊಳಗಿಟ್ಟು ಆ ಸಮಯ !!

“ನಾನಿದ್ದೇನೆ : ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕಲಾರೆ”

● ಬಿ. ಎಸ್. ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ

ಇತ್ತೀಚಿನವರೆಗೂ ಆಫ್ರಿಕದ ಕಪ್ಪು ಬರಹಗಾರ್ತಿಯರು ಎರಡು ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಪರಂಪರೆಗಳ ಪರಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದೆಂದರೆ ಬಿಳಿಯ ಅಮೆರಿಕನ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ಕಪ್ಪಾದರೂ ಪುರುಷ ಪರವಾದ ಆಫ್ರೋ–ಅಮೆರಿಕನ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆ. ಈಗ 200 ವರ್ಷಗಳಿಂದೀಚೆಗೆ 18 ನೇ ಶತಮಾನದ ನಂತರ ಫಿಲ್ಲಿಸ್ ವ್ಹೀಟ್ಲೆ ಎಂಬ ಕವಯಿತ್ರಿಯ ಕಾಲದಿಂದ ಕಪ್ಪು ಬರಹಗಾರ್ತಿಯರು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಪರಂಪರೆಯೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಎರಡೂ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳು ಮನ್ನಣೆ ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. 1980 ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ತಮಗೇ ಅಚ್ಚರಿಯಾಗುವಂತೆ ಅನಾಮಿಕತೆಯ ಮಬ್ಬಿನಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯ ಬೆಳಕಿನತ್ತ ತಾವು ಸಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಈ ಕಪ್ಪು ಲೇಖಕಿಯರು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

1983 ರ ವೇಳೆಗೆ ನಾನು ಓದಿದ ಬರಹಗಾರ್ತಿಯರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಾಗಲೇ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದರು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣಸಿಗದ ಬರಹಗಾರ್ತಿಯರ ಹೆಸರುಗಳು ಈಗ ಕಂಡುಬರತೊಡಗಿದವು. ಮಾಯಾ ಏಂಜೆಲೊ ಅವರ 'I know why the caged Bird Sings; ಗ್ವೆಂಡೋಲಿನ್ ಬ್ರೂಕ್ಸ್ ಅವರ 'A Street in Bronzeville'; ಟೋನಿ ಮಾರಿಸನ್ ಅವರ 'Song of Soloman' ಮತ್ತು 'Tar Baby'; 'The Color Purple' ಗಾಗಿ ಪುಲಿಟ್ಜರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದ ಆಲಿಸ್ ವಾಕರ್ ಅವರ ಕಾವ್ಯ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಕಥೆಗಳು; ಗ್ಲೋರಿಯಾ ನೇಯ್ಲರ್ ಅವರ 'The Women of Brewster Place' (ಅಮೆರಿಕದ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಾದಂಬರಿಗೆ ನೀಡುವ ಬಹುಮಾನ ಇದಕ್ಕೆ ಲಭಿಸಿದೆ)

ಇವುಗಳನ್ನು ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೆಸರಿಸಬಹುದು.

ಅಮೇರಿಕದಾದ್ಯಂತ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಲೆಯೊಂದು ಹಬ್ಬುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಪುಸ್ತಕ ವಿಮರ್ಶಕರು ಗಮನಿಸಿ ತರಾತುರಿಯಿಂದ ಅದರ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. "ಈ ಅಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಪರಂಪರೆಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಗೆ ಲೇಖಕಿಯರು ಸಾಕ್ಷಿಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಹೆಣ್ಣಿನ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಬರೆಯುವುದನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಬರಹಗಾರ್ತಿಯರಿಗೆ ಒಂದು ನವನವೀನ ಬೃಹತ್ ಅನುಭವ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಶೋಧಿಸಹೊರಟಿದ್ದೇವೆಂಬ ಅಂತಃಪ್ರಜ್ಞೆಯಿದೆ. ತಾವು ಬರೆದುದನ್ನು ಓದುವ ಗಂಭೀರ ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಓದುಗ ವೃಂದವೊಂದಿದೆ ಎನ್ನುವುದೂ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ" ಎಂದು "The Newyork Times" ನ ಪತ್ರಕರ್ತೆ ಲೀ ಆ್ಯನ್ ಶ್ರೂ್ಯಬರ್ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಆಕೆಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ಓದಿದಾಗ ನನಗೆ ಬಿಳಿಯ ಬರಹಗಾರ್ತಿಯರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ನೆನಪಾಯಿತು. ಈ ಬಿಳಿಯ ಬರಹಗಾರ್ತಿಯರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಈ ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಬಗೆಗೇ ಹೆಚ್ಚು ಬರೆಯತೊಡಗಿದರೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮುಖ್ಯಧಾರೆಯಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಭಯ ಅವರಿಗಿರುವುದು.

ಈ ರೀತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಕರಿಯ ಲೇಖಕಿಯರಿಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನ ಎಲ್ಲಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರಾಗಲೇ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಆ ವೇಳೆಗಾಗಲೇ ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಾಗಿತ್ತು. ಅವರ ಬರವಣಿಗೆಗೊಂದು ಹೆಸರುಪಟ್ಟಿ ಅಂಟಿಸಲಾಗಿತ್ತು. "ಇದೇನೋ ಬಹಳ ಆಸಕ್ತಿಯುತವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಸಾಹಿತ್ಯವೇ ?" ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಕಪ್ಪು ಲೇಖಕಿಯರಿಗೆ ವಿಮರ್ಶಕರನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಅಲಕ್ಷಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಸಂತೋಷವೆನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರ ಫಲವಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ತಿಕ ಪಂಥಗಳಿಗೆ ಹೊರತಾದ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಕೃತಿರಚನೆ ಮಾಡುವ, ಹೊಸ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಆಯ್ಕೆಯತ್ತ ದೃಷ್ಟಿ ಹಾಯಿಸುವ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅವರಿಗೆ ದಕ್ಕಿತು.

ಸಮಕಾಲೀನ ಕಪ್ಪು ಲೇಖಕಿಯರ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಸಮೀಕ್ಷಿಸಿದಾಗ ಅಮೇರಿಕನ್ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಫ್ರೋ‌ಅಮೇರಿಕನ್ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ವಸ್ತುಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ

ಕಂಡುಬಂದರೂ ಕೆಲವು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ವಿಭಿನ್ನ ರಚನೆಗಳು ಮಹಿಳಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಗೋಚರಿಸುತ್ತವೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ. ಕಪ್ಪು ನಾಯಕಿಯರಲ್ಲಿ ಸ್ವಂತಿಕೆಯ ಅನ್ವೇಷಣೆಯ, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಪೂರ್ವಗ್ರಹ ಪೀಡನೆಗಳಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಪಡೆಯುವ ತೀವ್ರ ತುಡಿತ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಅನಾಥಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಒಂಟಿತನದಲ್ಲಿಯೇ ಅಸಂಬದ್ಧ ನೀತಿಯ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯೇ ಆತ್ಮಗೌರವವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿ ಪೋಷಿಸುವ ಎಡಬಿಡದ ಪ್ರಯತ್ನವಿರುವುದನ್ನೂ ಕಪ್ಪು ನಾಯಕಿಯರಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

ಇವರ ಪಾತ್ರದ ಆಯ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಕಪ್ಪು ಬರಹಗಾರ್ತಿಯರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಪ್ಪು ನಾಯಕಿಯರನ್ನೇ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ನಿಜಜೀವನದಲ್ಲಿಯಂತೆ ಈ ನಾಯಕಿಯರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನ್ಯಾಯದ ವಿರುದ್ಧ ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಾ ಅದರ ಮೂಲಕವೇ ತಮ್ಮತನವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಪ್ಪು ನಾಯಕಿ ರಿಚರ್ಡ್ ರೈಟ್, ರಾಲ್ಫ್ ಎಲಿಸನ್, ಚೆಸ್ಟರ್ ಹೈಮ್ಸ್, ಕ್ಲಾಡ್ ಬ್ರೌನ್ ಮುಂತಾದ ಆಫ್ರಿಕನ್ ಬರಹಗಾರರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕಪ್ಪು ನಾಯಕರಂತೆ ತನ್ನ ವಿಧಿಯನ್ನು ತಾವೇ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಹೊರಹೊರಡುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಅವಳ ಮಹಾ ಪ್ರಸ್ಥಾನ ಮನೆಯ ಹಿತ್ತಲಲ್ಲೇ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಾಕುವ ಬಹು ಮುಖ್ಯ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಅವಳನ್ನು ಬಂಧಿಸಿರುವುದರಿಂದ. ತನ್ನ ಪರಿಸರದೊಂದಿಗೆ ಬಂಧು–ಮಿತ್ರರೊಂದಿಗೆ ತನ್ನ ನೋವುನಲಿವುಗಳನ್ನು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ತನ್ನ ಸಮಾಜದಲ್ಲೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿತಳಾಗಿರುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕಪ್ಪುನಾಯಕರು ಸಂಸಾರ ಮತ್ತು ಗೆಳೆಯರೆಂಬ ವರ್ತುಲದೊಳಗೆ ಈ ರೀತಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಿತರಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ನಾಯಕರು ಬದುಕನ್ನೊಂದು ಹಗುರ ಪ್ರಯಾಣವಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಾವೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಕಪ್ಪು ನಾಯಕಿಯರ ಈ ಆತ್ಮ ಶೋಧನೆ ಮನೆಯೊಳಗೇ ನಡೆಯುವುದರಿಂದ ಯಾವ ಅದ್ಭುತ ಕೃತ್ಯವೂ ಕಥೆಯೊಳಗಿರುವುದಿಲ್ಲ; ಯಾವ ಉದ್ವೇಗಕ್ಕೂ ಅಲ್ಲಿ ಎಡೆಯಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರಿಯ ಲಕ್ಷ್ಯ ಹೊರಗಿನ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದರ ಕಡೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪಾತ್ರದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ನಾಟ್ಯೀಕರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಪತ್ತ. ಒಂದು ಘಟನೆ ಏಕೆ ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ಘಟಿಸುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಿವರಿಸುದರತ್ತ ಇರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವ ಮತ್ತು ಅರ್ಥೈಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಕೆಲಸವನ್ನು ಲೇಖಕಿಯರು ಓದುಗನ ಹೆಗಲ ಮೇಲೇ ಹೊರೆಸಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಟೋನಿ ಮಾರಿಸನ್ ತನ್ನ 'Song of Soloman' ದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಏನಾಯಿತೆನ್ನುವವನ್ನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲು ಪುನರುತ್ಥಾನಗೊಂಡ ಪೌರಾಣಿಕ ಕಲ್ಪನೆಯೊಂದನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರಿಸಿ ಕೊನೆಯ ಚಿತ್ರಣದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನಮ್ಮನ್ನೇ ಬಿಡುತ್ತಾಳೆ. ಗ್ವೆಂಡೋಲಿನ್ ಬ್ರೂಕ್ಸ್ 'The Mecca' ದಲ್ಲಿ ಕಾಣೆಯಾದ ಹುಡುಗಿಯೊಬ್ಬಳನ್ನು ಕೆಳವರ್ಗದ ಜನರ ವಸತಿಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹುಡುಕುವುದರ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಓದುಗರಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಭಾಷಣ ಬಿಗಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಮೆಕ್ಕಾದ ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜನರ ಬಡತನ ಮತ್ತು ನೈರಾಶ್ಯದ ಜೀವನವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾಳೆ.

ಕಪ್ಪು ಬರಹಗಾರ್ತಿಯರು ಬರೆಯುವುದು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ತಮಗೋಸ್ಕರ; ತಮ್ಮ ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಅವಲೋಕನಗಳನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ; ತನ್ನತನದ ಹುಡುಕಾಟಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಉದಾ,ಗೆ 'Gorilla, my Love', 'The Sea Birds are Still alive', 'The Salt Eaters' ಮೊದಲಾದ ಕೃತಿಗಳ ಕರ್ತೃವಾದ ಟೋನಿ ಕೇಡ್‌ಬಾಂಬರಾ 'Black Women writers at work' ನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಂತೆ, "ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ನಾನು ಬರೆಯುವುದು ನನಗೋಸ್ಕರ. ಬರವಣಿಗೆ ಬಹಳ ದಿನಗಳಿಂದಲೂ ನನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಮುಖ್ಯ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಮೈಮರೆಯುವುದು ಹೆಚ್ಚು. ಮೋಹಕ ಶೈಲಿಯ ಮಾತುಗಾರಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೊಂದು ರೀತಿಯ ಆಕರ್ಷಣೆಯಿದೆ. ಭಾವೋದ್ವೇಗದಿಂದ ನಾನು ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷಿಸುವುದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಬಾಯಿ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ನಾನೇ ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ ಬರೆಯಲು ಕುಳಿತಾಗ ಮಾತ್ರ ಈ ರೀತಿಯ ಭಾವೋನ್ಮಾದಕ್ಕೆ ಹೊರತಾದ ಗಾಂಭೀರ್ಯದಿಂದ ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ, ಅನುಭವ, ತಿಳಿವಳಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಎಚ್ಚರದಿಂದಿರುತ್ತೇನೆ ನನ್ನೊಳಗನ್ನು ನಾನೇ ತಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು, ಯಾವುದನ್ನೂ ಕೈಬಿಡದಿರಲು ಬರೆಯುವ ನನಗೆ ಅದರಿಂದ ಏಕಾಗ್ರತೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನನಗೆ ಬರವಣಿಗೆ ಕೊಡುವ ಮತ್ತು ಕೊಳ್ಳುವ ಶಿಸ್ತಿನ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ನನ್ನ ಇರವು ವ್ಯರ್ಥವಾಗುವುದನ್ನಾಗಲೀ ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾಗುವುದನ್ನಾಗಲೀ ಒಲ್ಲದ ಕಾರಣ ನಾನು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ."

The Bluest Eye, Sula ಗಳನ್ನು ಬರೆದ ಟೋನಿ ಮಾರಿಸನ್ ತನಗೇ ಓದುವ ಆಸೆಯುಂಟಾದ್ದರಿಂದ ಈ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದೆನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. "ಅಂತಹ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಇದುವರೆಗೆ ಯಾರೂ ಬರೆಯದೇ ಹೋದುದರಿಂದ ನಾನೇ ಬರೆದೆ." "ನನ್ನ ಬರವಣಿಗೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿನ ಜನರೇ ನನ್ನ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೊ

ರಗಿನ ಓದುಗರನ್ನು ಕುರಿತು ನಾನು ಯೋಚಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ'' ಎಂದು ಅವಳು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾಳೆ.

ಕಪ್ಪು ಜನಾಂಗದವರಲ್ಲೇ ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಪುಲಿಟ್ಜರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದ (1950) ಗ್ವೆಂಡೊಲಿನ್ ಬ್ರೂಕ್ಸ್, ಅಮೆರಿಕದ ಸಮಾಜ ಒಂದು ರೀತಿಯ ತುಮುಲ ಮತ್ತು ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿದ್ದ ದಶಕದಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ತನ್ನ ಜನರನ್ನೇ ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತಾಳೆ. 'ತಾನು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳುವುದು ಬಹಳಷ್ಟಿದೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಕುರಿತೇ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ' ಎನ್ನುವುದು ಅವಳ ಸ್ಪಷ್ಟನೆ.

''ಬರವಣಿಗೆ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ನಾನೇ ನಿಯಂತ್ರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಕಲಿಸಿತಲ್ಲದೇ ನನ್ನ ವಿಧಿಯನ್ನು ನಾನೇ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಯತ್ನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿತು. ಇತರೆ ವಸ್ತುಗಳು ತಾವಾಗಿಯೇ ಬಂದುವು'' ಎಂದು **The Women of Brewster Place** ನ ಲೇಖಕಿ ಗ್ಲೋರಿಯಾನೇಯ್ಲರ್ ತನ್ನ ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತಿಕೆಯ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾಳೆ

ಅನೇಕ ಕಥೆ ಮತ್ತು ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ಹೊರತಂದಿರುವ **The Newyork Head Shop, The Black Unicorn and Zami, A New Spelling of my Name** ಗಳ ಕರ್ತೃವಾದ ಆ್ಯಂಡ್ರೆ ಲಾರ್ಡ್ ಸೂಚಿಸುವುದೂ ತಾನು ಬರೆಯುವುದು ತನಗೋಸ್ಕರ ಎಂದೇ. ''ನನಗೋಸ್ಕರ ಎಂದರೆ ಆ್ಯಂಡ್ರೆಗೋಸ್ಕರ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲಲು ಒತ್ತಾಯಿಸುವ, 'ನಾನಿದ್ದೇನೆ, ನನ್ನನ್ನು ನೀನು ತೊಡೆದು ಹಾಕಲಾರೆ' ಎಂದು ಮೊಂಡುಹಿಡಿಯುವ ಎಲ್ಲ ಕಪ್ಪು ಲೇಖಕಿಯರಿಗೋಸ್ಕರ. ಯಾರ ದನಿಗಿನ್ನೂ ಜೀವ ಬಂದಿಲ್ಲವೋ ಎಲ್ಲಿ ಕೊರಲದನಿಯನ್ನು ಉಡುಗಿಸಲಾಗಿದೆಯೋ ಅಂತಹ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೋಸ್ಕರ ನಾನು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ.'' ಎಂದು ಅವಳು ತನ್ನತನದ ವ್ಯಾಪಕತೆಯನ್ನು ಪ್ರಚುರಪಡಿಸಿದ್ದಾಳೆ.

ಈ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕವಾಗಿದ್ದು ಅನೇಕ ಆಫ್ರಿಕನ್ ಲೇಖಕಿಯರು ತನುಗೋಸ್ಕರವೇ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಎನ್ನುವ ವಸ್ತು ಸ್ಥಿತಿಯ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವಂಥದಾಗಿದೆ. ಎಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಓದುಗರಿಗೋಸ್ಕರವೇ ತಾವು ಬರೆಯಬೇಕೆಂಬ ಆಶಯವೊಂದೇ ಅವರ ಬರವಣಿಗೆಗೆ ಕಾರಣ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಪರಂಪರೆಯೊಂದು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗುತ್ತದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯೂ ಅವರಿಗಿದೆ. ಆದರೂ ಬರವಣಿಗೆಯ ಉದ್ದೇಶ ಈ ನಂಬುಗೆಯೊಂದೇ ಅಲ್ಲ.

ಕಪ್ಪು ಬರಹಗಾರರ ಬರವಣಿಗೆಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ ಅವರು ಮಹತ್ವದ ಪರಂಪರೆಯೊಂದರ ಭಾಗಗಳಾಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಕಪ್ಪು ಬರಹಗಾರರು (ಪುರುಷರು) ಆತ್ಮಗೌರವದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ವಿಜಯವಿಕ್ರಮ ಶಾಲಿಯಾದ ನಾಯಕನೊಬ್ಬನನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಕರಿಯರ ಉಳಿವು ಮತ್ತು ಘನತೆಯನ್ನು ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ದೃಢಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಪ್ಪು ಲೇಖಕಿಯರು ಇದೇ ಪರಂಪರೆಗೆ ಬದ್ಧರಾದರೂ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಜನಾಂಗಿಕ ಸಂಘರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡುವ ಅವರು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಪಾತ್ರಗಳ ಹೋರಾಟ ವಿಫಲವಾದರೂ ವೀರೋಚಿತವಾಗಿದ್ದು ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆಫ್ರೋಅಮೆರಿಕನ್ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಲೇಖಕಿಯರ ಧ್ವನಿ ಭಿನ್ನವಾಗುವುದು ಈ ರೀತಿಯ ಸೋಲನ್ನೊಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲೇ. ಟೋನಿ ಮಾರಿಸನ್‌ಳ 'The Bluest Eye' ದಲ್ಲಿನ ಪೆಕೋಲಾ. ಗ್ವೆಂಡೊಲಿನ್ ಬ್ರೂಕ್ಸ್ ಬರೆದಿರುವ 'A Street in Brozeville' ದಲ್ಲಿ ಡಿವಿಟ್ಟ್ ವಿಲಿಯಂಸ್, ಗೇಯ್ಸ್ ಜೋನ್ಸ್‌ಳ 'Eva's man' ದ ಇವಾ, ನೊಜಾಕೆ ಶಾಂಗೆಯ 'For colored Girls who Consider Suicide when the Rainbow is Enuf' ದಲ್ಲಿನ ಬ್ಯೂವಿಲ್ಲಿ– ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಜಯಶಾಲಿಯ ಹಿಂದೆ ಸೋತವನೊಬ್ಬನ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಇರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಆಗಾಗ ಮರೆಯಲ್ಪಡುವ ಕಾಲಾತೀತ ಸತ್ಯವನ್ನು ನೆನಪಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕಪ್ಪು ಲೇಖಕಿಯರು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸೋಲನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವುದು ಓದುಗರಲ್ಲಿ ಸಂಕುಚಿತ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಮೂಡಿಸಲು ಅಲ್ಲ; ಈ ಬಲಿದಾನವನ್ನು ವೈಭವೀಕರಿಸಲೂ ಅಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಅವರ ವಿಧಿಯತ್ತ ನಡೆಸುವುದರಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಹಾಗೂ ಸಂಕೀರ್ಣ ಸಮಾಜದ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿನದಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವ ಮತ್ತು ಮೆಚ್ಚುವ ಜಾಣ್ಮೆಯನ್ನು ಓದುಗರಲ್ಲಿ ಉಂಟುಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಪ್ಪು ಜನರ ಘನತೆಯ ಪರಿಪೋಷಣೆ ಮತ್ತು ಆತ್ಮಗೌರವದ ಬಲಸಂವರ್ಧನೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವರ್ಗಸಂಘರ್ಷ ಕುಂಠಿತಗೊಳಿಸಿಬಿಡುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವ ಕಪ್ಪು ಲೇಖಕಿಯರು, ಅದನ್ನು ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾ, ತಮ್ಮ ಆಗುಹೋಗುಗಳಿಗೆ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ತಾವೇ ಜವಾಬ್ದಾರರೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ತಮ್ಮ ಜನರನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯೇ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನ ಕುಟುಂಬ ಹಾಗೂ ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾನೋ ಅಥವಾ ಬಲಿಕೊಡುತ್ತಾನೋ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ.

ಆಲಿಸ್‌ವಾಕರ್ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ರಾಜಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದ ಹಟಮಾರಿ. ಆವಳ

'The Third Life of Grange copeland' ಎಂಬ ಕಾದಂಬರಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನಾಯಕನಾದ ಗ್ರೇಂಜ್ ತನ್ನ ಮೊಮ್ಮಗಳ ಜೀವನ ಹಾಳಾಗುವುದನ್ನು ತಡೆಯಲು ತನ್ನ ಮಗನನ್ನೇ ಕೊಂದುಹಾಕುತ್ತಾನೆ. ವಾಕರಳ ಕಥಾಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನ ಬದುಕಿನ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಬೇಕೆಂಬ ಹಾಗೂ ಬದುಕುವ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕೆಂಬ ಒತ್ತಾಯವಿರುತ್ತದೆ.

ಕಪ್ಪು ಲೇಖಕಿಯರ ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ಎದ್ದುಕಾಣುವ ಮತ್ತೊಂದು ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಅವರ ನಾಯಕಿ ತನ್ನ ಆತ್ಮಗೌರವದ ಪೋಷಣೆಗಾಗಿ ನಡೆಸುವ ಹೋರಾಟ. ಎಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹೆಣ್ತನಕ್ಕೆ ಗೌರವವಿಲ್ಲವೋ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯಿಲ್ಲವೋ ಬದಲಾಗಿ ತನ್ನ ಆ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನೇ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೋ ಅಂತಹ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇವರ ಹೋರಾಟ ಸಾಗುವುದರಿಂದ ಅದು ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ಅವಳ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅಲಂಕೃತವಾದ ಪಾದಪೀಠವೊಂದರ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿರುವಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಸಾಂಸಾರಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಆಕೆ ಕಳಂಕಿತಳಾಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದರ ಚಿಹ್ನೆಯಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಯಾರು ಸಾಂಸಾರಿಕ ಬದುಕಿನೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಈ ಚಿತ್ರದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನ ಅಸೂಯೆ ಹುಟ್ಟಿಸುವಂಥದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ತಾವು ವಂಚಿತರೆಂದು ಭಾವಿಸುವ ಕಪ್ಪು ಯುವತಿಯರು ಈ ಸ್ಥಾನಕ್ಕಾಗಿ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರ ಪುರುಷರಿಂದ ಅವರ ಹೆಣ್ತನಕ್ಕೆ ಯಾವ ಮರ್ಯಾದೆಯೂ ಸಿಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಈ ಅಲಂಕೃತ ಪಾದಪೀಠದ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲುವುದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಪುರುಷರು ನಿರಂತರವಾಗಿ ತಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಇದರಿಂದಾಗಿ ತಮ್ಮ ಹೆಣ್ತನದ ಕಲ್ಪನೆಯಿಂದಲೇ ನರಳುವ ಈ ಕಪ್ಪುನಾಯಕಿಯರು ಬಿಳಿಯರಾಗಲು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ತಾವು ಉನ್ನತ ಶಿಖರದ ಮೇಲುಮೇಲಕ್ಕೇರಿ ಪೂಜಾಪೀಠದ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲುವ ಹಿರಿಯಾಸೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಕಲ್ಪನಾ ಪ್ರಯಾಣದ ಕೊನೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ನೋಡಿದಾಗ ಈ ಬಿಳಿಯರ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯೂ ನಿಯಮಾನುಷ್ಠಾನಗಳಿವೆ, ಇದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಮಿತಿಯಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇದು ಆತ್ಮನಾಶಿಯಾದದ್ದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, (ಆ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಭ್ರಮಾಲೋಕದಿಂದ ಹೊರಬರುತ್ತಾರೆ.)

ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಕಪ್ಪು ನಾಯಕಿಯರು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಸ್ತ್ರೀತ್ವದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು

ಒಪ್ಪಿ, ಪ್ರಥಚಿತ್ರರಾಗಿ, ಯಾರದೋ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳ ಹದ್ದುಬಸ್ತಿನಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವುದರ ಫಲಿತಾಂಶವಾಗಿ ದೊರಕಿದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನೇ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆ ಅವರೆಂದೂ ಬಿಳಿಯರಾಗಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಬದಲಾಗಿ ತಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಸೊಗಸನ್ನು ಈಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಕಪ್ಪೇ ಸುಂದರ ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನು ತಾವೇ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಛಲಗಾರ್ತಿಯರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಬೇರೆ ಯಾರದೋ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ವಸ್ತುಗಳಾಗದೇ ತಮ್ಮ ಅದೃಷ್ಟದ ಹಾದಿಯನ್ನು ತಾವೇ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಂಕಲ್ಪಿಸುತ್ತಾ ಆತ್ಮನಿಷ್ಠರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರಾಯಶಃ ಕಪ್ಪು ಲೇಖಕಿಯರ ಬರವಣಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಲಕ್ಷಣವೆಂದರೆ, ಕಪ್ಪು ನಾಯಕಿ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅರಿಯಲು ಮತ್ತು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು, ತನ್ನ ಆತ್ಮಗೌರವದ ಪೋಷಣೆಗೆ ಮುನ್ನ ಆತ್ಮಾಭಿಮಾನವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬೇಕಾದ ಅರ್ಥವತ್ತಾದ ರೂಪುರೇಷೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ಇತರರಿಗಿಂತ ಮೊದಲು ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ಪ್ರೀತಿಸುವುದನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಒತ್ತಾಯಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾಳೆ.

ಕೆಲವುಬಾರಿ ಇವಳ ಸ್ವಪ್ರೇಮವನ್ನು ಅಪಾರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾರ್ಥವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹೆಣ್ಣಿರುವುದೇ ಇತರರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಎಂದು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನಿಶ್ಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅವಳಿಗೆ ಎಂದೂ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಕ್ಷೇಮವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿ ಗಂಡ ಮಕ್ಕಳು ಅಥವಾ ಕುಟುಂಬದ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಕ್ಕಾಗಿಯೇ ತೇಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದು ಆತ್ಮತ್ಯಾಗವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಆತ್ಮಗೌರವವೆನಿಸಿಕೊಳುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಆತ್ಮತ್ಯಾಗ ಆತ್ಮವಿನಾಶಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಕಪ್ಪು ಲೇಖಕಿಯರು ಮತ್ತೆಮತ್ತೆ ತಮ್ಮ ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾಟ್ಯೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಅನೇಕ ವಿಮರ್ಶಕರು ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ ತಾವು ಒಂದು ದ್ವೀಪವಾಗಿ ಬಾಳುವುದನ್ನಾಗಲೀ ಪುರುಷರಿಂದ ದೂರವಾಗಿ ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಬಾಳುವುದನ್ನಾಗಲೀ ಅವರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅವರು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪುರುಷನಂತೆಯೇ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀಯೂ ತನ್ನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ತಾನೇ ಕಾರಣಳಾಗಿರುತ್ತಾಳೆ. ತನ್ನತನವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ತನ್ನ ಘನತೆಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ, ತನ್ನ ವಿಧಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಪೋಷಿಸುವ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಅವಳದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಸ್ವಂತಿಕೆಯ ಈ ಹೊಸ ಕಾಣ್ಕೆಯನ್ನು ಒಲಿಯುವುದು ಸುಲಭ.

ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಪ್ರೀತಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದರ ಶೋಧನೆ ಕಪ್ಪು ನಾಯಕಿಗೆ ಬೆಚ್ಚನಂತಹ ಆತ್ಮಜಾಗೃತಿಯ ಅನುಭವವನ್ನು ತಂದುಕೊಡುತ್ತದೆ. ಅದು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಆತ್ಮೋದ್ಧಾರದ ಹೋಲಿಕೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಅನೇಕ ಮಾರ್ಗಗಳಿಂದ ಆತ್ಮೋದ್ಧಾರವೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಪ್ಪು ನಾಯಕಿಯ ಈ ಜಾಗೃತಿ– 'For Colored Girls' ನಲ್ಲಿ ನೊಜಾಕೆ ಶಾಂಗೆ ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ– ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದಂತಾಗಿ ಆಕೆ ಈ ಆತ್ಮಶೋಧನೆಯ ಮಹೋತ್ಸವವನ್ನಾಚರಿಸುತ್ತಾಳೆ.

[SPAN ಸಂಚಿಕೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ (1982) ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದ ಕ್ಲಾಡಿಯಾ ಬೇಟ್ ಅವರ ಲೇಖನವೊಂದರ ಅನುವಾದ]

* A man's destination is not his destiny,
Every country is home to one man
And exile to another,
Where a man dies bravely
At one with his destiny, that soil is his.

—T. S. Eliot

ಕಾಂಟೂರ್ ರೇಖೆಗಳು.

● ಎಸ್. ಷಣ್ಮುಖಪ್ಪ, ಎಂ.ಎಸ್ಸಿ.,ಎಜಿ.,

ಒಣಭೂಮಿ ಕೃಷಿಗೊಂದು ವರದಾನ.

ಪರಿಸರದ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವುದರಿಂದ, ಮಳೆಯ ಅನಿಶ್ಚಿತತೆಯಿಂದ, ಮಳೆಯಾಗುವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಇಂಡಿಯಾದ ಸದ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಗಾಬರಿಗೊಳಿಸುವಂಥ ಸಮಸ್ಯೆಗಳುಂಟಾಗಿವೆ ಎಂಬುದು ಈಚಿಗೆ ಅನೇಕರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ.

ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಮನುಷ್ಯ ನಾಗರಿಕತೆಯನ್ನು ಬೆಳಸುವ ಭರದಲ್ಲಿ ತನಗೆ ವರದಾನವಾಗಿದ್ದ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ದಿವ್ಯ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ತಾಳಿ ಭವಿಷ್ಯದ ಚಿಂತನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಮಾರಕವಾದ ಅನೇಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಬೃಹತ್ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯ, ಪರಿಸರ ಅಸಮತೋಲನಗಳನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವಂಥವಾಗಿವೆ. ಅಣೆಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದರಿಂದ ನೂರಾರು ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದ ಸಸ್ಯಸಂಪತ್ತು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಫಲವತ್ತಾದ ಮಣ್ಣು ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಅಣೆಕಟ್ಟೆ ಹೂಳಿನಿಂದ ತುಂಬುತ್ತದೆ. ನೀರಿನ ಒತ್ತಡದಿಂದ ಭೂಕಂಪಗಳೂ ಸಂಭವಿಸಬಹುದು. ಸತತ ನೀರಾವರಿಯಿಂದ ಮಣ್ಣಿನ ಭೌತಿಕ ಹಾಗೂ ರಾಸಾಯನಿಕ ಗುಣಗಳು ಬದಲಾಗಿ ಫಲವಂತಿಕೆ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಮೇಣ ಭೂಮಿ ನಿರುತ್ಪಾದಕ ಬಂಜರು ಭೂಮಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅಣೆಕಟ್ಟೆ ನಿರ್ಮಿಸಲು ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಂಡವಾಳ, ಕಾಲ ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯ ಶಕ್ತಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಮಾಡಿಯೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ನೀರಾವರಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ನೀರಾವರಿ ಭೂಮಿ ಒಟ್ಟು ಕೃಷಿ ಭೂ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಶೇಕಡ ಹದಿನೈದರಷ್ಟು ಎಂದು

ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿಯೇ ಏನಾದರೂ ಪರಿಹಾರ ಸಾಧ್ಯವೇ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ತಜ್ಞರು ನಡೆಸಿರುವ ಆಶಾದಾಯಕ ಪ್ರಯೋಗವೊಂದರ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಲೇಖನ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದ ಕೇವಲ ಮಳೆಯನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿರುವ ಕೃಷಿಭೂಮಿ ಶೇಕಡ 80 ಭಾಗ ಇದೆ. ಒಂದೆರಡು ಇಂಚು ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಬರಡು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೂಡಾ ಸಸ್ಯ ಸಮೃದ್ಧವಾಗುವಂತೆ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿಯೂ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಒಂದು ಸರಳ ತಂತ್ರ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಕಂಡುಕೊಂಡು ರೂಢಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ನಾವು ಉಳುಮೆ ಮಾಡುವ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಾರದಿದ್ದರೂ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಹಸಿರಾಗಿರುವುದನ್ನು, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಒಣಗಿ ಹೋಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಬೆಳೆ ಹಸಿರಾಗಿರುವ ಭಾಗದ ರಹಸ್ಯ ಅಡಗಿರುವುದೇ ಈಸ ಮತಲ ನೀರು ಶೇಖರಣೆ ವಿಧಾನದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಗುಣದಿಂದಲೇ. ಇದನ್ನೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿ ಎಂಥ ಬರಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲೂ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುವುದೇ ಈ ತಂತ್ರ ಜ್ಞಾನ ಇಂಥ ಸಮತಲಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಾಂಟೂರ್ ರೇಖೆಗಳು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತವೆ.

'ಕಾಂಟೂರ್' ಎಂದರೆ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಮೈಯಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ಎತ್ತರದ ಎರಡು ಬಿಂದುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ರೇಖೆಗಳು. (Contours are the imaginary lives drawn joining two points of same elevation (Hight) on the surface of the earth)

ಇದರ ತಾಂತ್ರಿಕತೆ ಅಷ್ಟೇನೂ ಗಹನವಾದುದಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯನಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗಬಲ್ಲ ಸರಳ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವಿದು. ಮೊದಲು ಭೂಮಿಯ ಸಮತಲವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ನಾಲ್ಕು ಮೀಟರ್ ಉದ್ದದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಪೈಪನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ರಸ ಮಟ್ಟದ ತಂತ್ರದಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿ ಕೊಳವೆಯೊಳಗಿನ ನೀರು ಸಮಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವ ಎರಡು ಬಿಂದುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಆ ಎರಡು ಬಿಂದುಗಳನ್ನೂ ಕೂಡಿಸಿ ಅರ್ಧ ಮೀಟರ್ ಅಗಲ ಅರ್ಧ ಮೀಟರ್ ಆಳ ನಾಲ್ಕು ಮೀಟರ್ ಉದ್ದದ ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು ಹೀಗೆ ನಾವು ಬೆಳೆಸಬೇಕಾಗಿರುವ ಸಸ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಅಂತರವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭೂ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ (ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ) ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು

ಇಂಥ ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲೂ ಇಳಿಜಾರಾಗಿರುವ ಭೂಮಿಯ ಲ್ಲೂ ತೋಡಬಹುದು. ಯಾವುದೇ ಭೂ ಮಟ್ಟದ ಕಾಲುವೆ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟಂತೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ನಮ್ಮ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಒಂದೊಂದು ಕಾಲುವೆಯೂ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಪರಿಪೂರ್ಣಗೊಂಡ ಒಂದು ಅಣೆಕಟ್ಟೆ ಇದ್ದಂತೆ. ಆದರೆ ಅಣೆಕಟ್ಟೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದಾಗ ಉಂಟಾಗುವ ಸಸ್ಯ ಸಂಪತ್ತಿನ ವಿನಾಶ ಮತ್ತು ಫಲವತ್ತಾದ ಮಣ್ಣಿನ ವ್ಯರ್ಥಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಅವ ಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಸಸ್ಯಸಮೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ರಕ್ಷಣೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಕಾಲುವೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಖರಗೊಂಡ ನೀರು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ತೇವಾಂಶವು ಅಡಕಗೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು. ಹೀಗೆ ನೀರನ್ನು ಹೀರಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಮಣ್ಣಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಸಂತೃಪ್ತ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚುಕಾಲ ತೇವಾಂಶವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮಳೆಯ ನೀರಿನೊಂದಿಗೆ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಬರುವ ಭೂಮಿ ಯ ಮೇಲ್ಪದರದ ಸಾರವತ್ತಾದ ಮಣ್ಣು ಕಾಲುವೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಗೊಂಡು ಸಸ್ಯಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಪೋಷಕವಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಖುಷ್ಕಿ ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಸಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾನವನ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿರುವ–ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಇಂಧನದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಡಿಮೆ ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲೂ ಬೆಳೆಯ ಬಹುದಾದ ಸೀತಾಫಲ, ಗೋಡಂಬಿ, ಬೋರೆ, ಹುಣಸೆ, ಪೇರಲ, ಅಂಟುವಾಳ, ಹಲಸು ಮತ್ತು ಮಾವಿನಂಥ ಹಣ್ಣಿನ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಇಂಧನಕ್ಕಾಗಿ ಸಿಸ್ಸು, ಅಕೇಶಿಯಾ, ಸರ್ವೆ, ನೀಲಗಿರಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಹುದು. ಕೇವಲ ಇಂಧನವಲ್ಲದೆ ಇವು ಮನೆಕಟ್ಟುವ ಮರವಾಗಿಯೂ ಬಳಕೆಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಇಂಧನದ ಸಮಸ್ಯೆ ಇಲ್ಲದ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಮರಗಳನ್ನು ಸೌದೆಗಾಗಿ ಕಡಿಯ ದಂತೆ ಈ ರೀತಿಯ ನೆಡುತೋಪುಗಳನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು. ದನಕರುಗಳ ಮೇವು ಮತ್ತು ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಗೊಬ್ಬರಕ್ಕಾಗಿ ಸೂಬಾಬುಲ್, ಹೆಮಟಾ, ಗ್ಲಿರಿಸಿಡಿಯಾ, ಸ್ಟ್ಯಾಬ್ರಾ ಈ ಜಾತಿಯ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಹುದು.

ಇಷ್ಟಲ್ಲದೆ ದೀರ್ಘ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ಭೂಮಿಯ ತೇವಾಂಶ ಹೆಚ್ಚು ವುದಲ್ಲದೆ ಹುಲ್ಲು ಹಸಿರು ಬೆಳೆದು ಭೂ ಪ್ರದೇಶ ಸಸ್ಯ ಸಮೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸು ವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಒರತೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳು ತ್ತವೆ.

ಇದೇ ತಂತ್ರ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಕೃಷಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ, ಮೀನು ಸಾಕಣೆ, ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಬಹುದು.

ಈ ತಂತ್ರ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ಒಣಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಸ್ಯ ಸಮೃದ್ಧವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಶ್ರೀ ಕೇದಾರ್ (State Co ordinator for dry land Development Board) ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿವೆ. ಕೆಲವೊಂದು ಆಯ್ದ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನೆಡು ತೋಪುಗಳು ತಲೆಯೆತ್ತಿವೆ.

ಮನುಷ್ಯನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ನಾಗರೀಕತೆ ಯಾವಾಗಲೂ ನೀರು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣನ್ನು ಆಧರಿಸಿಯೇ ಬೆಳೆದಿವೆ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಯ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವ ಮಳೆ, ಅಲ್ಲಿನ ಮಣ್ಣಿನ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಸತ್ವಗಳು ಆಯಾ ಜನಾಂಗದ ಬದುಕಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವಂಥವುಗಳು. ಇವುಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುವ ಕನಿಷ್ಟ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಗರಿಷ್ಠ ಉಪಯುಕ್ತತೆಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ನಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯದ ಬದುಕಿನ ಮಹತ್ವದ ಹೆಜ್ಜೆ. ನೀರು- ಮಣ್ಣು - ಹಸಿರು- ಮಾನವನ ಬದುಕು ಶಾಂತಿ ಸಮೃದ್ಧಿಗಳಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ನಾಗರೀಕ ಬದುಕಿನ ಯಾಂತ್ರಿಕತೆ ಒಂಟಿತನ ಬೇಸರಗಳನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತವೆ. ಮಾನವ ಬದುಕಿಗೆ ಪ್ರಕೃತಿಯೊಡನೆ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ತಂದುಕೊಡುತ್ತವೆ.

ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಮಾನವಕುಲ *

● ಡಾ|| ಎ. ಎನ್. ನಾಗರಾಜ

ಬಹಳಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ 'ವಿಜ್ಞಾನವು' ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಪದವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ವಿಜ್ಞಾನವೆಂದರೆ ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣ, ಯಂತ್ರಗಳು, ಟಿ. ವಿ.. ಸಿನೆಮಾ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಆಗಮನವೆನಿಸಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಂದು ವಿಜ್ಞಾನವು ತನ್ನ ಬಹುಮುಖತೆಯ ಮೂಲಕ ಇನ್ನೂ ವಿಶೇಷವಾದದ್ದೇನನ್ನೋ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ಆ ಮೂಲಕ ತಲುಪಿದ ನಿರ್ಣಯಗಳು ಮನುಷ್ಯನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಹೊಂದಿರುವ ಪೌರಾಣಿಕ ಮತ್ತು ಮೂಢ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಾಡಿಸುತ್ತವೆ ಹೊಸ ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಪೌರಾಣಿಕ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತ ಹೊಸ ಮೌಲ್ಯಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಆರಂಭಿಸಬೇಕಿದೆ; ನಿಸರ್ಗದ ಬಗ್ಗೆ, ಮಾನವ ಜೀವನದ ಗಂತವ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಸ ಯೋಚನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನವ ಜೀವನ ನಂಬಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅವುಗಳು ಉಂಟುಮಾಡಿರುವ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದು. ನಾನೊಬ್ಬ ಜೀವಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಮತ್ತು ಅದಲ್ಲದೆ, ನಾವೆಲ್ಲ ಜೈವಿಕ ಒಳತೋಟಿಗಳ, ಜೀವವಿಕಾಸದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಾದ್ದರಿಂದ ಮೊದಲಿಗೆ ಜೀವವಿಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಹೊಸ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಆದಿಮ ಜೀವವಸ್ತುವು ಪ್ರಾಯಶಃ ಎರಡು ಬಿಲಿಯ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಬೆಚ್ಚನೆಯ ಆದಿಮ ಮಹಾಸಾಗರಗಳ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಉಗಮವಾಯಿತು. ಇಬ್ಬರು ಅಮೆರಿಕದ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಜೀವ ಹುಟ್ಟುವ ಕಾಲಕ್ಕಿದ್ದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರಯೋಗ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸು

---

* ಗಿಮೋಬಾಟನ್ ಪ್ರಯೋಗ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ ಡಾ|| ನಾಗರಾಜ್‌ರವರ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷಣದ ಕನ್ನಡ ರೂಪ.

ತ್ತು ಇಂಗಾಲ, ಜಲಜನಕ, ಆಮ್ಲಜನಕ, ಸಾರಜನಕ ಮುಂತಾದ ಮೂಲವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪ್ರೇರೈಸಿದಾಗ ಪ್ರೋಟೀನುಗಳ ಘಟಕಗಳಾದ ಅಮೈನೋಆಮ್ಲಗಳು ತಯಾರಾದವು. ಪ್ರೋಟೀನುಗಳೆಂದರೆ ಇಡೀ ಜೀವದ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದಂತೆ ಆದರೂ ಇವಿಷ್ಟೇ ಸಾಲದು 'ತನ್ನಂಥದ್ದನ್ನು ತಾನೇ ಸೃಜಿಸಲು' (ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ) ಪ್ರೋಟೀನುಗಳಲ್ಲದೇ ಇನ್ನೂ ಏನೋ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯಿಕ್ ಆಮ್ಲಗಳಿವೆ. ಈ ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯಿಕ್ ಆಮ್ಲಗಳು ಅನುವಂಶೀಯತೆಯ ವಾಹಕಗಳು. ಜೀವಕೋಶಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಎಲ್ಲ ಚಯಾಪಚಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳ (metabo!ism) ಬಗೆಗಿನ ಸೂಚನೆ-ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ಸಂದೇಶಗಳನ್ನು ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯಿಕ್ ಆಮ್ಲಗಳು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ: ಮನುಷ್ಯನ ಅಂಡಾಣು ಮತ್ತು ಶುಕ್ರಾಣುಗಳು ಸೇರಿ ಉಂಟಾಗುವ ಒಂದು ಫಲಿತ ಅಂಡದ ಕೇವಲ ಒಂದು ಜೀವಕೋಶದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಮನುಷ್ಯನ ಎಲ್ಲ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳೂ-ರಚನೆ(morphoiogY) ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯೆ(Physiology) ಎರಡಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ- ಆ ಒಂದು ಜೀವಕೋಶದಲ್ಲಿನ ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯಿಕ್ ಆಮ್ಲದಲ್ಲಿ ಸಂಕೇತಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕ್ರೋಢೀಕರಣಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಪ್ರೋಟೀನುಗಳಾದ ಮೇಲೆ ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯಿಕ್ ಆಮ್ಲಗಳು- ಆನಂತರ ಇವೆರಡನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಜೀವಕೋಶಗಳು ಮೂಡಿಬಂದವು. ಈ ಜೀವಕೋಶಗಳು ವಿಕಾಸಗೊಂಡು ಸಂಕೀರ್ಣವಿನ್ಯಾಸದ ಮೀನುಗಳು, ಕಪ್ಪೆಗಳಂತಹ ಉಭಯಜೀವಿಗಳು, ಸರೀಸೃಪಗಳು ಪಕ್ಷಿಗಳು, ಸಸ್ತನಿಗಳು—ಮತ್ತು ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನು ಮೂಡಿಬಂದದ್ದು ಕಾಲದ ಗತಿವಿಚಾರ- ಪ್ರಾಯಶಃ ಎರಡು ಬಿಲಿಯ ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದು ಹೋದದ್ದರ ದಾಖಲೆ. ಇದೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲದೆ, ಡಾರ್ವಿನ್ ಮಂಡಿಸಿ, ಅನೇಕ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಪುರಸ್ಕರಿಸಿದ ವಿಕಾಸ ತತ್ವವು ಬಹುತೇಕ ಧರ್ಮಗಳು ತಮ್ಮ ಬೆನ್ನಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಬಗೆಗಿನ ಪೌರಾಣಿಕ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲೋಲ-ಕಲ್ಲೋಲಗೊಳಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಸೃಷ್ಟಿಯ ಬಗೆಗಿನ ಇಂಥ ನಂಬಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ, ಮಾನವನ ಸೃಷ್ಟಿ ಮೊದಲಿಗೆ; ಆ ನಂತರ, ಮಾನವನ ಉಪಯೋಗಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಬರಲೆಂಬಂತೆ ನಕ್ಷತ್ರ ಮಂಡಲ ಇತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ. ವಿಕಾಸ ತತ್ವದ ಮುಂಚಾಚುವು ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ಮನುಷ್ಯನ ಮಾನಸಿಕ ವಿಕಾಸವು ಇನ್ನೂ ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಮಾನಸಿಕ ಶಕ್ತಿಗೆ ಪ್ರಚಂಡ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳ ಅವಕಾಶವಿದ್ದು ಅವಿನ್ನೂ ಮೂರ್ತಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಈ ಮನುಷ್ಯನೆಂಬ ಪ್ರಾಣಿ ಮೂಡಿಬರುವವರೆಗಿನ ವಿಕಾಸವು ಬರೀ ಮ್ಯುಟೇಶನ್‌ಗಳು (ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಉಂಟಾಗುವ ಅನುವಂಶೀಯವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳು) ಮತ್ತು ಸೃಷ್ಟಿಯ ಆಯ್ಕೆ (natural selection) ಇವೆರಡರ ಮೂಲಕ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು.

ಆದರೆ ವಿಕಾಸದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನವನ ಉಗಮದ ನಂತರದ ವಿಕಾಸವು ಬರೀ ಜೈವಿಕ ವಾದದ್ದಾಗಿ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಜೂಲಿಯನ್ ಹಕ್ಸ್‌ಲೇ ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ಅದು ಮಾನಸಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ (Psycho Social) ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತು. ಮಾನವ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯ ಮೂಲಕ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಗಳಿಸುವ ಮತ್ತು ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದು ಹೀಗೆ ಪಡೆದವುಗಳಿಂದ ಕಲಿಯುತ್ತ, ಹೀಗೆ ಕಲಿತದ್ದನ್ನು ಮುಂಬರುವ ಪೀಳಿಗೆಗಳು ಹೊಸದೊಂದು ಇನ್ನಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇಷ್ಟರಿದೆ ಮಾನವನ ಮನಸ್ಸು ನಿಸರ್ಗದ ಮೇಲೆ ಹತೋಟಿ ಸಾಧಿಸಬಲ್ಲದಾಗಿದ್ದು ಇದುವರೆಗಿನ ಮನುಷ್ಯಪೂರ್ವದ ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದ ನಿಸರ್ಗವನ್ನು ತನ್ನಿಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸಂಸ್ಕರಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಹೊಂದಿದೆ. ಇದು ಕಟ್ಟುವ ಕೆಡುವುವ ಎರಡೂ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಅಂಶವು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮೇಲೆ ಅಪಾರವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊರಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ನಾವು ಹಿಂದಿನಂತೆ ಎಲ್ಲವೂ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನು ನಡೆಯುತ್ತದೆಂಬ ನಿರ್ಲಿಪ್ತ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಮನುಷ್ಯನ ಅಳಿವು ಉಳಿವುಗಳನ್ನೇ ನಿರ್ಧರಿಸಬಲ್ಲಂತಹ ಯುದ್ಧ ಅಥವಾ ಶಾಂತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಬಲ್ಲಂಥ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲನಾಗುತ್ತ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಮಾನವ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಜನಾಂಗೀಯ ತಾರತಮ್ಯದ ಒಡಪನ್ನು ಒಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಜನಾಂಗಗಳ ಬಗೆಗಿನ, ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ಯಾವದೇ ಜನಾಂಗವಾಗಲೀ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾಗಲೀ ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕಿಂತ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಉತ್ತಮವಾದದ್ದೆಂದು ಹೇಳುವದಿಲ್ಲ. ಇಂದು ಕೆಲವು ದೇಶಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಂಡಿದ್ದು ಇನ್ನು ಕೆಲವು ದೇಶಗಳು ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಆ ದೇಶಗಳ ಜನಾಂಗಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಲಾಗದು. ಅಮೆರಿಕದ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ರಿನಾಲ್ಡ್ ನೀಬೂ (Renold Niebuhr) ಅಮೆರಿಕಾ ಇಂದು ಜಾಗತಿಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣವಾದ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವಾವೆಂದರೆ–

1) ಅಮೆರಿಕಾ ವಿಸ್ತಾರಗೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಿಯೆಯು ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಯೊಡನೆ ಏಕೀಭವಿಸಿದ್ದು,
2) ಯಾದವೀಕಲಹವು ಅಮೆರಿಕೆಯನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸಿದ್ದು, ಮತ್ತು,

3) ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿದ್ದು. ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಹೇಳುವದಾದರೆ, ಅಮೆರಿಕನ್ನರನ್ನು ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠರನ್ನಾಗಿಸುವ ಯಾವ ಜನಾಂಗೀಯ ಅಂಶಗಳೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಬರೀ ಅಮೆರಿಕನ್ನರ ಬಗೆಗಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ– ಯಾವುದೇ ದೇಶವಾಸಿಗಳ ಬಗೆಗೆ ಈ ಮಾತು ಸರಿ. ನಾವು ಬಹುತೇಕ ಏಶಿಯನ್ನರು ನಮ್ಮ ಬಡತನದ ಮೂಲಕವೋ ನಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವಿಕೆಯ ಮೂಲಕವೋ ಕೀಳರಿಮೆ (Inferiority complex) ಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಒಮ್ಮೆ ಈ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವಿಕೆಗೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು- ಸಂದರ್ಭಗಳು ಕಾರಣವೆಂದು ಹೊಳೆದಾಗ ನಾವಾರೂ ಕೀಳರಿಮೆಯ ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ಬಳಲಬೇಕಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ, ಈ ಮುಂದುವರಿದ ದೇಶಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ – ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸ್ಫೂರ್ತಿಯೊದಗಿಸಬಹುದು.

ಮಾನವ ಶಾಸ್ತ್ರವು ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಚಾರಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಅಮೂರ್ತವಾದದ್ದರ ಬಗೆಗಿನ ಭಯವು ವಿಕಾಸಗೊಳ್ಳುತ್ತ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಚಾರಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದದ್ದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಎಲ್ಲ ಆಧುನಿಕ ಧರ್ಮಗಳೂ ತಮ್ಮ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬೆಳೆದು ಬಂದವುಗಳು. ಸಂಕ್ಷೇಪದಲ್ಲಿ ಇಂದಿನ ಯಾವುದೇ ಧರ್ಮವು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಮೇಲ್ಗಡೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟದ್ದಲ್ಲ. ಇಂದಿನ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಮುಖ ಧರ್ಮಗಳೂ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಸಾಮ್ಯವನ್ನು ತೋರುತ್ತವೆ. ಈ ವಿಚಾರದ ಮತ್ತು ಧರ್ಮಗಳೆಲ್ಲ ಮೂಡಿಬಂದಿರುವ ವಿಕಾಸದ ಕ್ರಮದ ಬಗೆಗಿನ ಅರಿವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪರಧರ್ಮಸಹಿಷ್ಣುತೆ ಬೇರೆ ಧರ್ಮಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಸಹಾನುಭೂತಿಪರ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಬೇಕು.

ಆಧುನಿಕ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರವು ಕೇಡಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಬಾಲಾಪರಾಧಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಲೈಂಗಿಕ ಅಪರಾಧಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಇಷ್ಟೇಕೆ, ಅತ್ಯಂತ ಕ್ರೂರ ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಮನೋಭಾವದ ಮೂಲಭೂತ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಅಪರಾಧಿಗಳಾಗಲೀ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲೀ ಹುಟ್ಟುವದಿಲ್ಲ- ಆಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಬಹುತೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಪ್ರೀತಿಯ ಅಭಾವ ಮತ್ತು ಅಸಂತೋಷಕರ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಜೀವನ ಮಗುವನ್ನು ಅಪರಾಧಿಯನ್ನಾಗಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂಥದೇ ಸಂದರ್ಭ ಅವಾಸ್ತವನಾದ ಅಧಿಕಾರದರ್ಪದ ಬಾಸ್‌ನನ್ನು ಗಂಡಸನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಬಹುತೇಕ ಸಮಾಜಘಾತುಕ ಘಟಕಗಳು ಮಾನಸಿಕ ರೋಗಿಗಳಾಗಿದ್ದು ಅವರನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮನುಷ್ಯನ ಮೆದುಳಿನ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳ ಕಡೆಗೂ ಹೊರಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಮೆದುಳಿನ ಅನಂತ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಿನಿತು ಅಂಶವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ನಮ್ಮ ಬೌದ್ಧಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಗ್ರಹಿಕೆಯ ಮತ್ತು ಸಂತೋಷಪಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗೇ ಇಲ್ಲವಂತೆ, ಭಾವ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯ ಪ್ರಯೋಜನಶೀಲವಾದ ಬಾಳನ್ನು ಬದುಕುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ನಾವು ಬಾಳುತ್ತಿರುವದು ಮಾತ್ರ ಯಃಕಶ್ಚಿತ ಬದುಕಾಗಿದೆ. ಒಂದೊಮ್ಮೆ ಟೆಲಿಪಥಿ, ಪರಾಮಾನಸ ದೃಷ್ಟಿ (Clairnoyance) ಮತ್ತು ಅನುಭಾವೀ ಧಾರ್ಮಿಕ ಅನುಭವ ಮುಂತಾದ ಮಾನಸಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಇಂದು ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಇನ್ನು ಕೆಲವೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲ ಈ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲಂಥ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದು.

ಮನೋವಿಶ್ಲೇಷಣಕಾರರು ಇಂದು ತಲುಪುತ್ತಿರುವ ನಿಲುವುಗಳು ಬಹುಕಾಲದ ಹಿಂದೆ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂತರು ತಾಳಿದ ನಿಲುವುಗಳೇ ಆಗುತ್ತವೆ. ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂತರು ಬೋಧಿಸಿದ್ದು ನೆರೆಹೊರೆಯವರನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಲು, ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಅಖಂಡತ್ವವನ್ನು ಗೌರವಿಸಲು ಮತ್ತು ನಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದುದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ದಾನ ಮಾಡಲು. ನಾವೆಲ್ಲ ಹೀಗೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರೇರಿತರಾದದ್ದು ಒಂದು- ಹೀಗೆ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ದೇವರು ನಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಸರಗೊಳ್ಳಬಹುದೆಂಬ ಹೆದರಿಕೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಈ ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗದವರನ್ನು ಸಮಾಜವೇ ಕೆಟ್ಟವರೆಂದು ಕರೆಯಬಹುದೆನ್ನುವ ಹೆದರಿಕೆ. ಆದರೆ ಇಂಥ ನಿಸ್ವಾರ್ಥ, ಪರೋಪಕಾರೀ ತತ್ವವನ್ನು ಮಾನವಕುಲದ ಬಹುತೇಕ ಭಾಗವು ಅನುಸರಿಸುವದೇ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ತಮಗೂ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಬಲ್ಲ ಈ ತತ್ವದ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವದಿಲ್ಲ. ಎರಿಕ್ ಫ್ರಾಮ್‌ನು ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ನಿಜವಾದ ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಬಗೆಗಿನ ಕಾಳಜಿಗಳು ನಮ್ಮ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಆಳವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವದಲ್ಲದೆ ಬದುಕಿನಿಂದ ಸಂತೋಷ ಪಡೆಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತವೆ. ಪರಸ್ಪರ ಆಳವಾದ ಸಂಬಂಧಗಳಿಂದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅತೀ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೃಪ್ತಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಆಳವಾದ ಸಂಬಂಧ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವದು ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೀತಿ ಗೌರವಗಳಿಂದ. ಪ್ರತಿಫಲಾಪೇಕ್ಷೆ ಇಲ್ಲದೇ ಏನನ್ನಾದರೂ ಕೊಡುವದೆಂದರೆ ಬೇರೆಯವರ ಒಳಿತಿಗಾಗಿ ನಾವು ಏನನ್ನೋ ಕಳೆದುಕೊಂಡಂತೆ ಎನ್ನುವದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದು ನಾವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ 'ತ್ಯಾಗ' ಎಂಬುದೂ ಅಲ್ಲ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಬಂಡ

ಪಾಳ ಹೊದಿಕೆ ಇದ್ದಂತೆ. ಇಂಥ ಬಂಡೆಪಾಳ ಹೊದಿಕೆ ಸಾಮಾನ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭಾಂಶವನ್ನು ತಂದುಕೊಡುತ್ತದೆ. ಹೆಸರಿನ ಇಲ್ಲವೆ ಮತ್ತಾವ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದೆ, ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಕೊಡುಗೆಯು ಪಡೆಯುವವನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸುವ ತೃಪ್ತಿ ಸಂತೋಷಗಳಿಗಿಂತ ಅಪಾರವಾದ ತೃಪ್ತಿ ಸಂತೋಷಗಳನ್ನು ದಾನಿಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ದಾನವು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ವಿಸ್ತಾರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ, ಇನ್ನಷ್ಟು ಶ್ರೀಮಂತವಾಗಿಸುವ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದೆಲ್ಲಕ್ಕೆ ಮಿಗಿಲಾಗಿ. ಇಂಥ ಕ್ರಿಯೆಯು ಮನುಷ್ಯನ ಬೆನ್ನಿಗಂಟಿರುವ ಏಕಾಕಿತನದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಕೊಡುಗೆಯು ಕೊಡುವವನನ್ನು ಇತರರ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ತರುತ್ತದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಗಳ ಮಿಲನದ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಅನೇಕ ಹೊಸ ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ವಿಜ್ಞಾನವು ಮನುಷ್ಯನ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲಾಗಿಲ್ಲ. ಅದು ನಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಬರೀ ತಾತ್ವಿಕವಾದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಕೂಡ ಶಕ್ತವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದು ತನ್ನೆಲ್ಲ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಜೀರ್ಣಿಸಿಕೊಂಡು ಸಮಗೊಂಡು 'ಕಾಣ್ಕೆ' ಯನ್ನು ನೀಡಲು ವಿಜ್ಞಾನವು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಹೊಸ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ವಿಜ್ಞಾನದ ದುರುಪಯೋಗದಿಂದಾಗುವ ಅನಾಹುತವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದರೆ, ವಿವೇಕದಿಂದ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ವಿಜ್ಞಾನವು ಒಂದಿಲ್ಲ ಒಂದು ದಿನ ಮನುಷ್ಯಕುಲ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲ ಐಂದ್ರಿಯಕ ತೊಂದರೆಗಳಲ್ಲದೇ ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಮಾನಸಿಕ ಕಷ್ಟ ಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆಂದು ಆಶಾವಾದಿಗಳಾಗಲು ಎಲ್ಲ ಅವಕಾಶಗಳಿವೆ.

ನೂತನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ.

● ಡಾ|| ಸುನೀತ್

ರಷ್ಯಾದ ಜನತೆಯನ್ನು ಅಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿಡುವ ಜಾರ್ ದೊರೆಯ ಸನ್ನಾಹವನ್ನು ಕಂಡ ಟಾಲ್‌ಸ್ಟಾಯ್ "ಸರ್ಕಾರದ ಬಲ ಜನತೆಯ ಅಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿದೆ. ಹಾಗೂ ಇದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ತಿಳಿದಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಅದು ಜನತೆಯ ನೈಜ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ನಾವೀಗ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನರಿಯುವ ಕಾಲ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರವು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಕತ್ತಲನ್ನು ಹರಡುತ್ತಾ ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹರಡುತ್ತಿದೆಯೇನೋ ಎಂಬ ಸೋಗು ಹಾಕಲು ಬಿಡುವುದು ತೀರಾ ಅನಪೇಕ್ಷಣೀಯ" ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಂದು ಅವರು ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಜಾರ್ ದೊರೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಆಡಿದ್ದಾದರೂ ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಇಂದಿಗೂ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತುಗಳು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದ್ದು, ನಮ್ಮನ್ನಾಳುವ ಮಂದಿಯ ಮುಖಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡಿ ಹಿಡಿದಂತಿವೆ. ಇಂದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ, ಕತ್ತಲನ್ನು ಹರಡುವ ಸನ್ನಾಹದಲ್ಲಿ ಬೆಳಕನ್ನು ಹರಡುತ್ತಿದೆಯೇನೋ ಎಂಬ ಭ್ರಮೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು 'ನೂತನ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ' ಯೆಂಬ ನೂತನ ಭ್ರಮೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆಂದೇ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ಅಬ್ಬರದ ಪ್ರಚಾರ ನಡೆಸಿದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಈ ದೇಶದ ಶೇ 99 ಜನಕ್ಕೆ 'ನೂತನ ನೀತಿ' ಏನೆಂದು ತಿಳಿಯದು. ಪ್ರಜಾ ಸತ್ತಾತ್ಮಕವೆಂದುಕೊಳ್ಳುವ ದೇಶವು, ಶಿಕ್ಷಕರು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಪೋಷಕರು. ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರು ಪಾಲುಗೊಳ್ಳುವ ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದು, ಆ ಮೂಲಕ ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕನುಗುಣವಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಜನತಾಂತ್ರಿಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ದೇಶದ ಸಮಗ್ರ ಜನತೆಯನ್ನು ಕಗ್ಗತ್ತಲಲ್ಲಿಟ್ಟು ನೆಪಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಹೌದಣ್ಣಗಳ ಮೂಲಕ ಎಪ್ಪತ್ತು ಕೋಟಿ

ಜನಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ಈ ಬೃಹತ್ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ತಾ॥ 20—8—1985 ರಿಂದ 15-9-1985 ರವರೆಗೆ ಅಂದರೆ ಸುಮಾರು ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯೆಂಬ ನಾಟಕವನ್ನು ನಡೆಸಿ ಹಾಗೂ ಈ ನಾಟಕ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ನೂತನ ನೀತಿಯ ಅನೇಕ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ನೀಡಿರುವ ಮನ್ನಣೆ ಎಷ್ಟೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಜನತೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬದಿಗಿರಿಸಿ 'ನೂತನ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ' ಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಷ್ಟರಿಂದಲೇ ಅವರ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಹಾಗೂ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತವೆ. ಇರಲಿ ಈಗ ಈ ನೂತನ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

'ನೂತನ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ'ಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಾವುವೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವ ಮಾತುಗಳು ಹೀಗಿವೆ: ('ನೂತನ ನೀತಿಯ ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟ್' ನಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಈ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಕಾರಣಗಳೆಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.') ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ 'ಇಂದು ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರವು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಹಂತ ತಲುಪಿದೆ, ಮುಂಬರುವ ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಬದುಕು ಹೊಸ ಕಾತರಗಳನ್ನೂ ಹಾಗೂ ನೂತನ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೂತನ ವಾತಾವರಣದ ಫಲವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಲಭ್ಯವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷಣವು ಹೆದ್ದಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಭಾರತೀಯರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ, 'ವ್ಯಕ್ತಿ ಒಂದು ನಿಶ್ಚಿತ ಆಸ್ತಿ.' ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನನ್ನು ಕೋಮಲತೆ, ಶ್ರದ್ಧೆ ಹಾಗೂ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಯಿಂದ ಪಾಲಿಸಿ, ಪೋಷಿಸಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕು' ಅದಕ್ಕೂ ಸಹ ಶಿಕ್ಷಣವೇ ಹೆದ್ದಾರಿ. ಆದರೆ ಇಂದು ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಶಿಕ್ಷಣವು ಸಂದರ್ಭದ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಅಸಮರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹಂತ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಪುನರ್ರೂಪಿಸಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.''

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ತನ್ನ ನಿಲುವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ ನಂತರ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ 1995 ರ ವೇಳೆಗೆ 6 ರಿಂದ 14 ವರ್ಷದವರೆಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಉಚಿತ ಹಾಗೂ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡುವುದಾಗಿ ನೂತನ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ ಭರವಸೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ರೂಪಿಸಿರುವ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ಶಾಲೆ ಬಿಡುವ ಮಕ್ಕಳ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಹಾಗೂ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಬಿಡದಂತೆ ತಡೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದಾಗಿ ಘೋಷಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಭರವಸೆಗಳು ನಮಗೇನು ಹೊಸವೇ ? ಸಂವಿಧಾನ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳೊಳಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗು

ನಿಗೂ ಉಚಿತ ಹಾಗೂ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು 14 ವರ್ಷ ತುಂಬುವವರೆಗೂ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಸಂವಿಧಾನದ ನಿರ್ದೇಶಕ ತತ್ವಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ನಾವು 1960 ರಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಾರ್ವತ್ರೀಕರಣವನ್ನು ತಲುಪಬೇಕಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸಂವಿಧಾನ ನಿರ್ದೇಶಿತ ಅವಧಿಯ ನಂತರ 27 ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಕಳೆದರೂ ಯಾವ ಪ್ರಗತಿಯೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಇಂದು ವಿಶ್ವದ ಒಟ್ಟು ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಕೊಡುಗೆ ಶೇ. 50 ! ಇಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದನೇ ತರಗತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಶೇ. 77 ಮಕ್ಕಳು 8 ನೇ ತರಗತಿಯನ್ನು ತಲುಪುವುದರೊಳಗೆ ಶಾಲೆ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ದುಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕಾರಣವೇನು ? ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಾರ್ವತ್ರೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಬಾಧಕವಾಗಿರುವ ಅಂಶಗಳಾವುವು.? ಶಿಕ್ಷಣದ ಸವಾಲಿನಲ್ಲಿಯೇ ಗುರುತಿಸಿರುವಂತೆ 'ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಗೆ ಹಾಜರಾಗದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಬೀಳುವುದಕ್ಕೆ, ಲಿಂಗಭೇದವಿಲ್ಲದ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣ– 'ಬಡತನ'. ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಇಂದು ಮಕ್ಕಳು ಹೋಟೆಲುಗಳಲ್ಲಿ, ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ, ಗಣಿಗಳಲ್ಲಿ, ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ, ಬಾಲಶ್ರಮಿಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎಳೆಯ ಮಕ್ಕಳು ಯಂತ್ರದ ದುಡಿಯುವ ಭಾಗಗಳಂತಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಬಡತನ ಅವರ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶ ಮಾಡಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಶೇ. 87 ಮಕ್ಕಳು ಆಹಾರದ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸುಮಾರು 2 ಮಿಲಿಯನ್ ಮಕ್ಕಳು ವಿಟಮಿನ್ 'ಎ' ಕೊರತೆಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿಹೀನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅತಿಸಾರ, ಟಿ. ಬಿ. ಇತ್ಯಾದಿ ರೋಗಗಳು ಈ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಒಂದೆಡೆ ಬಡತನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಇಂತಹ ದುಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಳ್ಳಿದ್ದರೆ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ದುರ್ಬಲ ಅಂಗರಚನೆಯು ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಾರ್ವತ್ರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಬಾಧಕವಾಗಿರುವ ಎರಡನೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣದ ಸವಾಲಿನಲ್ಲಿಯೇ ಗುರುತಿಸಿರುವಂತೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ 1,91,000 ವಾಸಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ಶೇ. 62 ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಿರುವಷ್ಟು ಶಿಕ್ಷಕರಿಲ್ಲ. ಶೇ. 40 ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಲ್ಲ. ಶೇ. 40 ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಕೊರತೆ ಇದೆ, 2937 ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರೇ ಇಲ್ಲ !

ಇಂತಹ ದುಃಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಬಡತನದಿಂದಾಗಿ ಶಾಲೆಗೆ ಬರಲಾಗದ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಗೆ ಬರುವಂತೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ರೂಪಿಸಬೇಕು. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕು. ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಲ್ಲದ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಕರಿಲ್ಲದ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ನೀಡಬೇಕು ಆಗ ಮಾತ್ರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಾರ್ವತ್ರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಿತ್ಯವೂ ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ 'ಆಪರೇಷನ್ ಬ್ಲಾಕ್ ಬೋರ್ಡ್' (ಕಪ್ಪು ಹಲಗೆ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ) ಎಂಬ ಪದ ಸಮುಚ್ಛಯವು ನಮಗೆ ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿದೆ ಈ 'ಆಪರೇಷನ್ ಬ್ಲಾಕ್ ಬೋರ್ಡ್' ಬೇರೇನೂ ಅಲ್ಲದೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು [illegible]ಗೊಳಿಸಲು ನೂತನ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ವಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೂ, ಅಂದರೆ ಎಲ್ಲ ಹವಾಮಾನಗಳಲ್ಲೂ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ತಕ್ಕನಾದ ಎರಡು ದೊಡ್ಡ ಕೊಠಡಿಗಳನ್ನು, ಅಗತ್ಯವಾದ ಆಟದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು, ಕಪ್ಪು ಹಲಗೆಗಳನ್ನು, ಪಟ. ನಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಕಲಿಕೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು. ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿ ಶಾಲೆಗೂ ಕನಿಷ್ಟ ಇಬ್ಬರು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳನ್ನೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಅಧ್ಯಾಪಕಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಗುವುದು. ಇದು ಕೇವಲ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿದ್ದು ಕ್ರಮೇಣ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ತರಗತಿಗೊಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಕನನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾಲವಿಳಂಬವಿಲ್ಲದೆ ಅನು ಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ 'ಆಪರೇಷನ್' ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ ಯೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅಂತೂ ಕೊನೆಗಾದರೂ ಸರ್ಕಾರವು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಯೋ ಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿತಲ್ಲ ಎಂದು ನಿಮಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷವಾಗಿರಬಹುದು ಆದರೆ ಅವಸರ ಬೇಡ, ನಿಮ್ಮ ಸಮಾಧಾನ, ಸಂತೋಷಗಳು ಕ್ಷಣಿಕ. ಕೇವಲ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದರಿಂದ ಕೆಲ ಕಾಲ ಜನತೆಯನ್ನು ಮೋಸಗೊಳಿಸ ಬಹುದಲ್ಲದೆ ಬೇರೇನನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಲಾಗದು. (ಬಹುಶಃ ಬೇಕಾಗಿರುವುದೂ ಅಷ್ಟೇ!) ಯೋಜನೆಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ, ದೃಢವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಆರ್ಥಿಕ ಸೌಲಭ್ಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ನೈಜ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಆಧಾ ರದ ಮೇಲೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಇದುವರೆಗೂ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ನೀಡಿರು ಆರ್ಥಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಕ್ಷುಡಿಸಿಯಾಗಿದ್ದು ಶಿಕ್ಷಣವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕ ಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಸರ್ಕಾರವೇ ರಚಿಸಿದ ಬಿ. ಜಿ. ಖೇರ್ ಆಯೋಗವು ಕೇಂದ್ರ ಬಜೆಟ್ಟ ಕನಿಷ್ಟ ಶೇ. 10 ನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ್ದಿತು. ಅಲ್ಲ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಮುದಾಯವೂ ಕೂಡಾ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರವನ ಒತ್ತಾಯಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ವರೆಗೂ **'No one is so deaf, as he wh does not hear'** ಎಂಬಂತೆ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಎಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರಗಳೂ ಕೂಡ ಕಿವುಡಾಗಿವೆ. ಪ್ರಥಮ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಶೇ. 7. ರಷ್ಟನ್ನು ಮೀಸಲಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ತದನಂತರದ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣವು ಕ್ರಮೇ

ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಆಗುತ್ತಾ ಈ ವರ್ಷ 'ನೂತನ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ'ಯ ಅಬ್ಬರದ ಪ್ರಚಾರದ ನಡು'ಯೇ ಶಿಕ್ಷಣದ ಭಾಗ ಕೇಂದ್ರ ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಶೇ. 1.3 ರಷ್ಟಿದೆ ! ಅಂದರೆ ಕೇವಲ 800 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಇಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣ, ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ, ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ? ಈ ಚಿಕ್ಕ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ 'ಆಪರೇಶನ್ ಬ್ಲಾಕ್ ಬೋರ್ಡ್' ಸಾಧ್ಯವೇ ? 'ಆಪರೇಶನ್ ಬ್ಲಾಕ್ ಬೋರ್ಡ್' ಎಂದರೆ ಕಾಲವಿಳಂಬವಿಲ್ಲದೆ ಅತಿಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಶಾಲೆಗೂ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನೊದಗಿಸಬೇಕು, ಯಥೋಚಿತ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೊದಗಿಸಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಕನಿಷ್ಟ 4000 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಯೋಜನೆ ಇದು. ಆದರೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟಿರುವ ಹಣ ಕೇವಲ 800 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಈ ಚಿಕ್ಕ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ನವೋದಯ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ 69 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು. ವೃತ್ತಿಪರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ 47 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು, ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ 170 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ, ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ 75 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಬಹು ಅಬ್ಬರದ ಪ್ರಚಾರ ಗಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಿರುವ 'ಆಪರೇಶನ್ ಬ್ಲಾಕ್ ಬೋರ್ಡ್' ಯೋಜನೆಗೆ ಉಳಿದ ಹಣವೆಷ್ಟು ? ಕೇವಲ 441 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ಅಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾಳಜಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದೀತು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮಾಜಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಲಹೆಗಾರ ಡಾ॥ ಪ್ರೇಮ್ ಕೃಪಾಲ್ ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಗಮನಾರ್ಹ. "ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಅಬ್ಬರದ ಘೋಷಣೆ ಎತ್ತುತ್ತಲೇ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಕೀಳು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ... ಅನಕ್ಷರತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿನ ನಮ್ಮ ಶೋಚನೀಯ ಸೋಲಿಗೆ ಬಹುದಂಶ ಸರ್ಕಾರದ ನಿರಾಸಕ್ತಿಯೇ ಕಾರಣ."

ಇನ್ನು ನೂತನ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುವ ಬಗ್ಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು NCERT ಯ ಮೂಲಕ 'ಶಿಕ್ಷಕರ ಕೈಪಿಡಿ' ಯೆಂಬ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ 'ಆಪರೇಷನ್ ಬ್ಲಾಕ್ ಬೋರ್ಡ್'ನ ಹಿಂದಿರುವ ಔಪಚಾರಿಕತೆಯು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಓ.ಬಿ.ಬಿ. ಯು ಪ್ರತಿ ಶಾಲೆಗೂ ಕನಿಷ್ಟ ಇಬ್ಬರು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ನೇಮಿಸುವ ಭರವಸೆ ನೀಡಿರುವುದು ನಮಗೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದಿದೆ. ಆದರೆ ಶಿಕ್ಷಕರ ಕೈಪಿಡಿಯಲ್ಲಿ 'ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನೂ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದಿರಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ 'ಭಾರತವಲ್ಲಿ ಬಹು ತರಗತಿ ಶಾಲೆಗಳು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದ ನೈಜ ಚಿತ್ರಣ'ವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇದು

ಪ್ರತಿ ಶಾಲೆಗೂ ಅಗತ್ಯವಿರುವಷ್ಟು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುವರ ಪರೋಕ್ಷ ರೂಪವಷ್ಟೆ! ಹಾಗಾದರೆ 'ಆಪರೇಷನ್ ಬ್ಲಾಕ್ ಬೋರ್ಡ್' ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಶಾಲೆಗೂ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ನೀಡುವೆವು, ಎಂದು ಹೇಳಿದುದರ ಅರ್ಥವೇನು ? ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ 'ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಶೇ. 75 ಶಾಲೆಗಳು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿವೆ. ಸುಮಾರು ವರ್ಷವೊಂದಕ್ಕೆ ಈ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ನೀಡುವ 18–20 ಪೈಸೆ ಸಾದಿಲ್ವಾರು ಹಣದಲ್ಲಿ ಸೀಮೆ ಸುಣ್ಣ, ಒರೆಸುವ ಬಟ್ಟೆ. ಪೊರಕೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವುದು. ಇವರಿಂದ ಪಾಠೋಪಕರಣಗಳು ಇತರೇ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು ಹಣ ಉಳಿಯುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದ ಪಾಠೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ ನಿರುಪಯುಕ್ತ ವಸ್ತುಗಳಾದ ಸೈಕಲ್‌ನ ಆರೆಗಳು, ಗರಗಸದ ಹಾಕ್ಸ್ ಬ್ಲೇಡ್, ಟೂಥ್‌ಪೇಸ್ಟ್‌ನ ಮುಚ್ಚಳ, ಮೇಣದ ಬತ್ತಿ, ಬೆಂಕಿಕಡ್ಡಿ, ಪೊರಕೆಯ ಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳಿಕೊಡುವುದನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರು ಕಲಿಯಬೇಕು' ಎಂದು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಇವರು ಸಾದಿಲ್ವಾರು ಹಣವನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಅಗತ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೂ ಪೂರೈಸುವುದಿಲ್ಲ, ಹಾಗಾದರೆ 'ಆಪರೇಶನ್ ಬ್ಲಾಕ್ ಬೋರ್ಡ್'ನಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದರ ಅರ್ಥ ?

ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ನೀಡಿರುವ ಆರ್ಥಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಇಷ್ಟು ಕನಿಷ್ಟವಾಗಿರುವಾಗಲೂ 'ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಭರಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಠಿಣವಾಗುತ್ತಿದೆ. (ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಟ್ಯಾಗೋರರು ಆಡಿರುವ ಮಾತುಗಳು ಗಮನಾರ್ಹ, "ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಖಜಾನೆ ಖಾಲಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಕುಂಟು ನೆಪವನ್ನು ಒಡ್ಡಿ, ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ಮಂದಿ ರೋಗಿಗಳ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಹಾಗೂ ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡುವ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕಡಿತ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಡೀ ದೇಶದುದ್ದಗಲಕ್ಕೂ ದಟ್ಟವಾಗಿ ಹರಡಿರುವ ಅಜ್ಞಾನದ ಅಂಧಕಾರವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು, ಪಾಪ, ಹಣದ ಕೊರತೆಯಂತೆ.! ಆದರೆ, ಈ ದೇಶದ ಆಡಳಿತಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ದುರ್ವ್ಯಯ ಯಾವುದೇ ಬಡ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೂ ಭರಿಸಲಾಗದಷ್ಟು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಈ ದೇಶದ ವೆಚ್ಚ ಪ್ರಮಾಣ, ಯಾವುದೇ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೀಮಂತ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನೂ ಮೀರಿಸಿದೆ.!) ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಪಡೆದು ಅಂದರೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯದ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ವಂತಿಗೆ, ಭೌತಿಕ ಅನುಕೂಲಗಳು, ಭೂಮಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೂ ಪಡೆದು ಲಭ್ಯವಿರುವ ಅವಕಾಶಗಳ ಹಾಗೂ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಆದ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಗುರಿಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಬಹುದೆಂದು ಶಿಕ್ಷಣ ನಿರ್ವಹಣಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಸಮುದಾಯವು ಆರ್ಥಿಕ

ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಥವಾ ಇತರೇ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ತನಗಿಚ್ಛೆಯಿರುವಷ್ಟು ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಅಸಮರ್ಥವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ನಿರ್ವಹಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಸಮುದಾಯವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಏನನ್ನೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬೇಡಿ, ಒಂದು ವೇಳೆ ಕೊಳೆಗೇರಿ ಅಥವಾ ತಾಂಡದಲ್ಲಿ ಜನತೆ ಏನನ್ನೂ ನೀಡದೇ ಹೋದರೆ (ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅವರ ಬಡತನ ಏನನ್ನು ನೀಡಲೂ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ). ಅಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಏನೂ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ ಅಲ್ಲವೇ ? ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ತೀವ್ರ ಬಡತನದಿಂದಾಗಿ ಒಂದು ಹೊತ್ತಿನ ಕೂಳಿಗೂ ಗತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೋ, ಬೆಳೆಯುವ ಕುಡಿ ಮೊಳಕೆಯಲ್ಲೇ ತನ್ನ ಬದುಕನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು, ಯಾವುದೋ ಹೋಟೆಲ್ ಅಥವಾ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಗಳಾಗಿ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೋ, ಹೊಟ್ಟೆ ಬಟ್ಟೆಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಹೆಮ್ಮರವಾಗಿ ಅವರೆದುರು ನಿಂತಿರುವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನತೆ ಸ್ವತಃ ಹಣವನ್ನು ಹಾಕಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವೆ ? ಉಳ್ಳವರು ಹಣ ನೀಡಿದರೆ ನಷ್ಟವೇನು ಎಂದು ಕೆಲವರು ವಾದಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದುವರೆಗಿನ ಅನುಭವದಂತೆ ಶಿಕ್ಷಣವು ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮಿಗಳ ವ್ಯಾಪಾರದ ಸರಕಾಗಿಲ್ಲವೆ? ಸಮುದಾಯದ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಪಿಟೇಶನ್ ಮತ್ತು ಡೊನೇಷನ್ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಕಾನೂನು ಬದ್ಧಗೊಳಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ತನ್ನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕಳಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಯುಕ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವಂತಿದೆ.

ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಗುರ್ತಿಸಿರುವಂತೆ 1.91,000 ವಾಸ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವುದಾಗಿ 'ಆಪರೇಶನ್ ಬ್ಲಾಕ್ ಬೋರ್ಡ್' ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಘೋಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅದೇ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ನೂತನ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯು ಶಿಕ್ಷಣ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಲ್ಲದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸಾಂಪ್ರದಾಯೇತರ ಪದ್ಧತಿಯಾದ ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ಅಂದರೆ ದೂರದರ್ಶನ, ಆಕಾಶವಾಣಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಮೂಲಕ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವದೆಂದು ಘೋಷಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಈ ಪದ್ಧತಿಯು ಸುಗಮವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯಲು ಸ್ಥಳೀಯ ಯುವಕ ಯುವತಿಯರ ಬೆಂಬಲ ಪಡೆಯಲಾಗುವುದೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಹೊಸ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದಂತಾಯಿತು. ಟಿ. ವಿ., ರೇಡಿಯೋಗಳ ಮೂಲಕ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಷಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಬಹುದೇ ವಿನಾ ಮತ್ತೇನು ಕಲಿಯಲು ಸಾಧ್ಯ ? ಬರೀ ವಿಷಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯೇ ಶಿಕ್ಷಣವಲ್ಲ. ಶಿಕ್ಷಣದ ಉದ್ದೇಶ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭ

ದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕುರಿತು ಆಡಿರುವ ಮಾತುಗಳು ಗಮನಾರ್ಹ. "ಶಿಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ನಿನ್ನ ಮೆದುಳಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಗೊಂದಲವೆಬ್ಬಿಸುವ ವಿಷಯಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಲ್ಲ– ಅದು ವ್ಯಕ್ತಿ ನಿರ್ಮಾಣ, ಶೀಲಸಂವರ್ಧನ ಹಾಗೂ ಚಿಂತನೆಯ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ದೃಢೀಕರಣವಾಗಿದೆ. ಬರೀ ವಿಷಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯೇ ಶಿಕ್ಷಣವೆನ್ನಿಸುವ ಹಾಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಗ್ರಂಥ ಭಂಡಾರಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮಹಾ ಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದವು: ವಿಶ್ವಕೋಶಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮಹಾನ್ ಋಷಿಗಳೇ ಆಗುತ್ತಿದ್ದವು." ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಪದ್ಧತಿಯ ಮೂಲಕ ಮಗುವನ್ನು ನೈಜ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನಾಗಿ ರೂಪಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ? ಅವನನ್ನು ನೀತಿವಂತನನ್ನಾಗಿ, ಸುಸಂಸ್ಕೃತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ? ಗುರು–ಶಿಷ್ಯ ನೇರ ಸಂವಾದ ರೂಪದ ಔಪಚಾರಿಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿ ಈ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ವಿಧಾನವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದರ ಹಿಂದಿನ ಉದ್ದೇಶ ಬೇರೇನೂ ಆಗಿರದೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಜನತೆಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮಣ್ಣೆರಚಿ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಯನ್ನು ಮೌಢ್ಯಾಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸುವುದೇ ಆಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಸೆಕೆಂಡರಿ ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಚಾರ ಮಾಡೋಣ. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ "ವೃತ್ತಿಪರ ಶಿಕ್ಷಣ" ಎಂಬ ಸಿಹಿ ಲೇಪಿತ ವಿಷವನ್ನು ಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಂದಿನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣವು ಸಂಪ್ರದಾಯಬದ್ಧವಾಗಿದ್ದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿರುವ ವೃತ್ತಿ ಶ್ರದ್ಧೆ ಹಾಗೂ ಅಭಿರುಚಿಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಬದುಕಿನೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಳಚಿಕೊಂಡು ಅಸಂಬದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಅನಗತ್ಯವಾಗಿ ವೇಳೆ ಮತ್ತು ಹಣ ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವುದರಲ್ಲೇ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪದವಿಗಳ ಹುಚ್ಚಿನಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಗೊಳ್ಳುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವೃತ್ತಿಪರ ಶಿಕ್ಷಣವು ಅನಿವಾರ್ಯ ಎಂದು ನೂತನ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ವೃತ್ತಿಪರ ಶಿಕ್ಷಣವು ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕಲಿಸುವುದು. ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಉದ್ಯಮ ವಲಯಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಾವಲಂಬನ ಮತ್ತು ಲಾಭದಾಯಕ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ತಯಾರು ಮಾಡುವುದು. ತತ್ಫಲವಾಗಿ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಹಾಗೂ ನಿರ್ಗತಿಕರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವುದು, ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ವೃತ್ತಿಪರ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ನೂತನ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯು ಯೋಜಿಸಿದೆ. ಇದರಂತೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಒಂದರಿಂದ ಐದನೇ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ವೃತ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಲಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು, ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ನೇರ

ವಾಗಿ. ಅಥವಾ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಉದ್ಯೋಗದ ತರಬೇತಿಯ ಮೂಲಕ ಮಕ್ಕಳು ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕಲಿಯುವಂತೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಯೋಜಿಸಲು ನೂತನ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ಹೈಯರ್ ಸೆಕೆಂಡರಿ ಹಂತದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕಾಲೇಜು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯ ವಾದ ಪೂರ್ವ ಸಿದ್ಧತೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೀಡದೆ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಬಿಡುವವರು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬಗೆ ಬಗೆಯ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನವಲಂಬಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದ್ದ ರಿಂದ 'ಶಿಕ್ಷಣದ ಸವಾಲಿ'ನಲ್ಲಿ ಈಗಿರುವ ಹೈಯರ್ ಸೆಕೆಂಡರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ 7 ನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯೊಳಗೆ ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುವ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ವಿಚಾರಗಳು ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಮರ್ಥನೀಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಇಂದು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿಪರ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದಿರುವ ಶಿಕ್ಷಿತರ ಪ್ರಮಾಣ ಕೇವಲ ಶೇ. 2·7 ಆದಾಗ್ಯೂ ಇಂತಹವರು ನಿರುದ್ಯೋಗದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಾರಣವೇ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ? ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳ ವಿಸ್ತರಣೆಯು ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳಿಂದ ಸಾಧ್ಯವೇ ಅಥವಾ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪುನರ್ರೂಪಿಸುವುದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವೇ ? ಇಂದು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬೀಗ ಮುದ್ರೆಗೊಳಗಾಗುತ್ತಿವೆ. ಭಾರತದ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಒಂದು ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ 1983 ರ ಒಂದೇ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 10,000 ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಹಾಗೂ ಸುಮಾರು 1,00,000 ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ರೋಗಗ್ರಸ್ತವಾಗಿವೆ. ಈ ರೀತಿ ದಿನೇ ದಿನೇ ವೃತ್ತಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯು ಸಂಕುಚಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಾಗ ವೃತ್ತಿ ಪರ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ವೃತ್ತಿಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆಯೇ ? ಈ ವಿಚಾರವು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿ ದಿಲ್ಲವೆಂದೇನಲ್ಲ. ಈವರೆಗೂ ವೃತ್ತಿಪರ ಶಿಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿ ಕೈಗೊ ಳ್ಳಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗುವಂತಹ ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ವೃತ್ತಿಪರ ಶಿಕ್ಷಣವು ತನ್ನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಅಸಂಘಟಿತ ಉತ್ಪಾದನಾ ವಿಭಾಗಗಳಾದ ಬೇಸಾಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳೀಯ ಉದ್ಯೋಗಾ ವಕಾಶಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ವೃತ್ತಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸ್ವಂತ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಯೋಜಿಸಲಾಗುವುದೆಂದು ನೂತನ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳೆ ನ್ನುವುದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಕ್ರಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು ತೀವ್ರ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಅವುಗಳನ್ನವಲಂಬಿಸಿ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವವರನ್ನು ಅರೆಹೊಟ್ಟೆ ಅರೆಬಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ತಳ್ಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ–ಸ್ವಂತ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಹೊಂದಲು ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಯುವಕನಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಟ ಬಂಡವಾಳವಾದರೂ ಬೇಕಲ್ಲವೇ ? ಬಹಳ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟು ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರೂ ಶ್ರೀಮಂತ ಉದ್ಯಮಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಅವನು ಸ್ಪರ್ಧಿಸಬಲ್ಲನೇ ? ಇಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯು ಕುಸಿತದಿಂದಾಗಿ ಬೃಹತ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಲಾಗದೆ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ರೋಗಗ್ರಸ್ತವಾಗಿವೆ; ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಸ್ವಂತ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಲೆನಿನ್ನರು ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯ ಬಂಡವಾಳ ಶಾಹೀ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಈ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವಂತ ಉದ್ಯೋಗವೆಂಬುದು 'ಚಿಕ್ಕ ಬಂಡವಾಳ ಶಾಹಿಗಳ ಕನಸು' ಹಾಗೂ 'ದೊಡ್ಡ ಬಂಡವಾಳ ಶಾಹಿಗಳ ಮೋಸ' ಎಂಬುದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಗುರ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದು ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಕುಸಿತಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವ ಲಾಭೋದ್ದೇಶಿತ ಉತ್ಪಾದನಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಿರ್ಮೂಲವಾಗಬೇಕು. ಆಗ ಜನತೆಯ ಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಸಾಪೇಕ್ಷವಾಗಿ ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ತತ್ಫಲವಾಗಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಉತ್ತಮಗೊಂಡು ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಔದ್ಯೋಗೀಕರಣ–ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಜನತೆಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ದೊರಕುತ್ತದೆ; ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಕ್ರಮೇಣ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂದಿನ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಕೇಂದ್ರಬಿಂದು ಇಂದಿನ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಹೊರತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸುವುದರಿಂದ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ತರಬೇತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ನೈಜ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ವಂಚಿಸಿ ಅವರ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಯಾಂತ್ರಿಕಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಕಣ್ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ ಕುದುರೆಯಂತೆ ಸುತ್ತಮುತ್ತಿನದೇನನ್ನೂ ನೋಡಲಾಗದೆ ಕೇವಲ ಒಂದೇ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತಾಂತ್ರಿಕ ಅನುಭವ ಪಡೆದು ಮಿಕ್ಕ ಮೂಲಭೂತ ವಿಷಯಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಮಾನವ ಯಂತ್ರಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ. ಮಾನವ ಯಂತ್ರವಾದಾಗ ಸುತ್ತಣ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸ್ಪಂದಿಸುವ ಗುಣವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಉದ್ಯೋಗ ಎರಡರಿಂದಲೂ ವಂಚಿತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಶಿಕ್ಷಣದಂತಹ ಮಹಾನ್ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೇವಲ ವೃತ್ತಿಗಾಗಿ ಎಂಬ ಕೀಳು ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಲಾಗಿದೆ ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸುವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುರಿಯಲ್ಲ. ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದು ಪ್ರಜಾತಾಂತ್ರಿಕ ಸರ್ಕಾರದ ಹೊಣೆ. ಆದರೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಉದ್ದೇಶವೇ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲ. ಪುರಾತನ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿ ಸಾಕ್ರಟೀಸ್ ಹೇಳುವಂತೆ "ಶಿಕ್ಷಣದ ಉದ್ದೇಶ ದೋಷ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಸತ್ಯ ಶೋಧನೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿದೆ". ಶಿಕ್ಷಣದ ಉದ್ದೇಶ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಯಂತ್ರದ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಲ್ಲ.

ಬಾಲರಿಗೆ ಸತ್ಯವನ್ನು ಶೋಧಿಸಲು ಸಮರ್ಥವಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ನೀಡಿ ಉನ್ನತ ನೈತಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದಾಗಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರವು ತನ್ನೆಲ್ಲ ಬುದ್ಧಿ ಬಲವನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ವೃತ್ತಿ ತರಬೇತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದಾಗ್ಯೂ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಒಲವಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಇದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ವೃತ್ತಿಪರ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಎಲ್ಲ ಹಂತದವರೆಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹೇರಲು ಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಂತದಲ್ಲಿ 'ಪದವಿ ಉದ್ಯೋಗ ನಿಸ್ಸಂಬಂಧೀಕರಣ' ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಾಗಿ ಘೋಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪದವಿಗೂ, ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಕಡಿದುಹಾಕಿದರೆ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಹಂಬಲವಿರುವವನೂ ಸಹ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸದೆ ಯಾವುದಾದರೂ ವೃತ್ತಿ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ವೃತ್ತಿಪರ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಲಿ ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಆಶಯ. ಈ ರೀತಿ ಪದವಿ–ಉದ್ಯೋಗ ನಿಸ್ಸಂಬಂಧೀಕರಣದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿಪರ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೇರಲು ಸರ್ಕಾರವು ನಡೆಸಿರುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಪದವೀ ಉದ್ಯೋಗಗಳ ನಿಸ್ಸಂಬಂಧೀಕರಣದಿಂದ ವೃತ್ತಿಗಳೇನು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತವೆಯೇ ? ಪದವಿ ಪಡೆಯದೇ ಇರುವವರೂ ಸಹ ವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳು ಸಂತೃಪ್ತಿ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಇಷ್ಟೇ ಇದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು.

ಹಾಗಾದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಇಂತಹ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿ ತರಬೇತಿಗಳಿಂದಲೇ ತೃಪ್ತಿಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ ? ಹಾಗೇನಿಲ್ಲ, ಇಂತಹ ಶಿಕ್ಷಣ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ಕೆಳವರ್ಗದ, ಹೊಟ್ಟೆಬಟ್ಟೆಗೂ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿರುವ ಬಡ ಕಾರ್ಮಿಕ, ರೈತ ಹಾಗೂ ಕೆಳ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ. ಆದರೆ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ದೈವದತ್ತ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ, ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹಾಗೂ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವ ಶ್ರೀಮಂತರ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು, ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು, ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ರೂಢಿಸಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ! ಸಮಾನತೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸುವುದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಮಾರಕ ! ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂತಹ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೊಂದು 'ನವೋದಯ ಶಾಲೆ'ಯನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಶಾಲೆಗಳು ಆರಂಭವಾಗಿವೆ. ದೂರದರ್ಶನ, ರೇಡಿಯೋ, ಚಲನಚಿತ್ರ, ಅತ್ಯುತ್ತಮ

ಗ್ರಂಥಾಲಯ, ಪ್ರಯೋಗ ಶಾಲೆ, ಆಸಕ್ತಿಕರ ಕ್ರೀಡಾ ಪಠ್ಯೇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ, ಇಡೀ ದೇಶದಿಂದ ಆರಿಸಲಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಈ ಎಲ್ಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳೂ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಲಿವೆ. ಈ ಶಾಲೆಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಐಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿವೆಯೆಂದು ಹಾಗೂ ಸಮಾನತೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದೇ ಇವುಗಳ ಉದ್ದೇಶವೆಂದು ನೂತನ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ ಸಾರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಸಮಾನತೆಯೆಂದರೇನು ? ರಾಷ್ಟ್ರದ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಸಮೂಹವನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಂಚಿಸಿ ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಕೇವಲ ಬೆರಳೆಣಿಕೆಯಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವುದೆಂಬರ್ಥವಾದಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಇವುಗಳನ್ನು ಖಂಡಿತಾ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಸಾಧಿಸುವುದರಲ್ಲಿದೆ.

ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರ ವಿರೋಧವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಶಾಲೆಗಳು ಕೇವಲ ಬೆರಳೆಣಿಕೆಯಷ್ಟೇ ಏಕಿರಬೇಕು ? ಎಲ್ಲ ಶಾಲೆಗಳೂ ಏಕೆ ನವೋದಯ ಶಾಲೆಗಳಾಗಬಾರದು ? ಕೆಲವೇ ಒಳ್ಳೆಯ ಶಾಲೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದಲ್ಲಿ ಅದು ಉಳ್ಳವರ ಸೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ಅಂತೆಯೇ ಈ ಶಾಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಎಲ್ಲೆಡೆಯಿಂದಲೂ ತೀವ್ರ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಯಿತು. ಜನತೆಯ ಕಟು ಟೀಕೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಲಾಗದೆ ಸರ್ಕಾರ ಇನ್ನೊಂದು ಆಣಿ ಮುತ್ತನ್ನು ಉದುರಿಸಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಶಾಲೆಗಳ ಪ್ರವೇಶ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯನ್ನೂ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಮಗುವು ಮಾತ್ರ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಉಳ್ಳವರು ಬಡವರು ಎಂಬ ಭೇದ ಭಾವವೇ ಉದ್ಭವಿಸದೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ವಾದ. ಹಾಗಾದರೆ ಪ್ರತಿಭೆಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಏನು ಹೇಳುತ್ತದೆ ? ವಿಜ್ಞಾನ ಹೇಳುತ್ತದೆ- ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವಿನಲ್ಲೂ ಬೌದ್ಧಿಕ ಅಂತಃಶಕ್ತಿ ಸಮಾನವಾಗಿದ್ದು, ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಅಥವಾ ಅವನತಿಗೆ ಪರಿಸರವೇ ಕಾರಣ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅನುವಂಶೀಯತೆಯ ಪಾತ್ರ ಗುರುತರವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ನವೋದಯ ಶಾಲೆಗಳು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ಹಣ ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ಶ್ರೀಮಂತ ಕುಟುಂಬದ ಮಕ್ಕಳ ಸವಲತ್ತಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ದಾರಿದ್ರ್ಯ, ಅಜ್ಞಾನಗಳಿಗೆ ಎಳೆತನದಿಂದಲೇ ತುತ್ತಾದ ಮಕ್ಕಳು ಈ ಶಾಲೆಗಳ ಹೊಸ್ತಿಲನ್ನು ಮುಟ್ಟುವುದೂ ಸಹ ಅಶಕ್ಯ. ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಈ ಶಾಲೆಗಳ ಪ್ರವೇಶ ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ, ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತ ಉನ್ನತ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ತರ್ಕಕ್ಕಾಗಿ ಪಾತ್ರವಹಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದರೂ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಂತಹ ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಲೆಗಳಿಂದಾಗುವ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನೂ ತಪ್ಪಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಈ ತಾರತಮ್ಯದ ನೀತಿಯು ಕೇವಲ ನವೋದಯ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಉನ್ನತ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಈ ನೀತಿಯು ಮುಂದುವರಿದು ಅಟಾನಮಸ್ (ಸ್ವಾಯತ್ತತಾ) ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿತವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅವರು ನೀಡುವ ಕಾರಣಗಳೇನೆಂದರೆ 'ಇಂದು ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಮಟ್ಟ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುವ ಉತ್ತಮ ಕಾಲೇಜುಗಳು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು, ನಿಧಾನವಾಗಿ ಇತರೇ ಕಳಪೆ ಕಾಲೇಜುಗಳಂತೆ ತಮ್ಮ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸಹ ಕಳೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಅವನತಿಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ತನ್ಮೂಲಕ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಿ ಪದವಿ ನೀಡುವವರೆಗೂ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನೂ ಅಂದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪ್ರವೇಶ, ಅವರ ಬಗೆಗಿನ ಶಿಸ್ತುಕ್ರಮ, ಉಚ್ಚಾಟನೆ ಮತ್ತು ಉಪನ್ಯಾಸಕರುಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ, ಬಡ್ತಿ ನೀಡುವ, ಕಡೆಗೆ ಉಚ್ಚಾಟಿಸುವ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಈ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ವಹಿಸಿಕೊಡುವ ಮೂಲಕ ಅಟಾನಮಸ್ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದೆಂದು ನೂತನ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ ಘೋಷಿಸುತ್ತದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ 500 ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ 'ಅಟಾನಮಸ್ ಕಾಲೇಜು' ಎಂಬ ಹೆಸರು ಸಹ ತಪ್ಪು ದಾರಿಗೆಳೆಯುವಂಥಾದ್ದಾಗಿದೆ. ನಿಜವಾದ ಅಟಾನಮಿಯು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಆಡಳಿತ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಕೈ ಹಾಕದೆ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುವ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳು ಜನತಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಚುನಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಅಧ್ಯಾಪಕ, ಹಾಗೂ ಪೋಷಕರ ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಮೂಲಕ ನಿರ್ಧರಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಂಪೂರ್ಣ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಭರಿಸಬೇಕು. ಹಣಕಾಸಿನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಜನರಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಲು ಬಾಧ್ಯರು. ಆದರೆ ಇಂದು ಸರ್ಕಾರವು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಲೆತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಅಟಾನಮಸ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ-ಬದಲಿಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗವನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಯು. ಜಿ. ಸಿ. ಯ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕು. ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸಬೇಕು. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಸರ್ವ ಅಧಿಕಾರವು ಸರ್ಕಾರದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ 'ಅಟಾನಮಸ್ ಕಾಲೇಜು'ಗಳು ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಸದ್ಯದ 5 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಈ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಯು.ಜಿ.ಸಿ.ಯ ವತಿಯಿಂದ ಯಥೇ

ಚ್ಚ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಕಾರ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ತತ್ಫಲವಾಗಿ ಈ ಇತರೇ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದು ಸೆಕೆಂಡರೀ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿದ ತಾರತಮ್ಯದ ಬೀಜವು ಮೊಳಕೆಯೊಡೆದು ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಚಿಗುರಿ ಹೆಮ್ಮರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನೈದು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಈ ಕಾಲೇಜುಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತಾಕೀತು ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಈ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗವು ಒಡನೆಯೇ ದುಬಾರಿ ಟ್ಯೂಷನ್ ಫೀ, ಕ್ಯಾಪಿಟೇಶನ್ ಫೀಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಪೋಷಕರ ಮೇಲೆ ಹೇರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾದ ಕೂಡಲೇ ಶಿಕ್ಷಣದ ವ್ಯಾಪಾರೀಕರಣವಾಗುತ್ತದೆ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಶ್ರೀಮಂತರ ಸೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಜಾತಿ, ಮತ. ಧರ್ಮ, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳ ಅಂತರವಿಲ್ಲದೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವ ಅವಕಾಶ ಸಮಾನವಾಗಿರಬೇಕೆಂಬ ಜನತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಅಟಾನಮಸ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಮಟ್ಟದ್ದಾಗಿರದೆ, ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದರಿಂದ ಸ್ವಜನಪಕ್ಷಪಾತ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಲಿ ಹಾಕುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ನಿತ್ಯದ ನಿಯಮವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತವೆ. ತಿರುಚಿಯ ಅಟಾನಮಸ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಘಟನೆಯು ಹಾಗೂ ಮಧುರೈ ಕಾಲೇಜಿನ ಅನುಭವಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿವೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕಾಲೇಜುಗಳು ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ 'ಅಟಾನಮಸ್' ಎನಿಸಿಕೊಂಡು, ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನೇಮಕಗೊಂಡ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ದಿನ ನೂಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಾ॥ 23–1–83 ರಂದು ಕೊಯಮತ್ತೂರಿನ ಗೀತಾಹಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ತಮಿಳುನಾಡು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕಾಲೇಜು ಉಪನ್ಯಾಸಕರ ಸಂಘದ ಸಮಾವೇಶದ ವರದಿಯು ಈ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ಸಾಬೀತು ಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ, ಉಪನ್ಯಾಸಕರ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಬಳಿಸಿ ಸರ್ವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನೂ ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತನ್ನ 'ಹೌದಣ್ಣ'ಗಳ ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಯೋಜಿಸಿರುವ ಸರ್ಕಾರದ ಕುತಂತ್ರ ಕೇವಲ ಅಟಾನಮಸ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದು ಇಡೀ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನೇ ವ್ಯಾಪಿಸಲಿದೆ. ಶಿಸ್ತಿನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಅಧ್ಯಾಪಕರುಗಳಿಗೆ ನೀತಿ ಸಂಹಿತೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ನೀತಿ ಸಂಹಿತೆಯು ''ಸಂಘಾನ ಬದ್ಧವಲ್ಲ, ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಯಾವುದೇ ವೈಯಕ್ತಿಕ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಗಳಿಂದಾಗಲೀ, ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಬೇರೊಂದು ವಿಧವಾದ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕರಾರುಗಳಿಗೂ

ಬದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ನೀತಿ ಸಂಹಿತೆಯನ್ನು ಪರಿಪಾಲಿಸದೇ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಅದು ಭಯ ಅಥವಾ ಅನುಗ್ರಹಗಳೆರಡರಿಂದಲೂ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗದಂತಹ ಕೆಲವು ಪರಿಣಾಮಗಳಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ದಾರಿಮಾಡಿಕೊಡಲೇಬೇಕು.'' ಅಂದರೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಸರ್ಕಾರವು ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸದೇ ಹೋದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಲೀ, ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾಗಲೀ ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ಸೊಲ್ಲೆತ್ತಕೂಡದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ನಮ್ಮ ದೂರುಗಳೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನೇಮಕಗೊಂಡಿರುವ ರಾಜ್ಯ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಹಾಗೂ ಅಧ್ಯಾಪಕರ 'Grievance Redressal Machinary' ಯನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ.ಅಂದರೆ ಯಾರ ವಿರುದ್ಧ ನಾವು ದೂರಬೇಕೋ ಅವರ ಬಳಿಯೇ ನಾವು ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಬೇಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಹೊರತಾಗಿ ನಾವೇನಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿರೋಧೀ ನೀತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಅದನ್ನು 'Non observance of code of conduct' ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ನಮ್ಮ ವಿರುದ್ಧ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ಮುಗಿಯಲಿಲ್ಲ. ಇದುವರೆಗೂ ಉಪನ್ಯಾಸಕರ, ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಸೇವಾ ಹಿರಿತನದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮುಂಬಡ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅವರ ಸೇವಾ ಹಿರಿತನವನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ ಮೌಲ್ಯಾಂಕನ (Evaluation) ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಮೌಲ್ಯಾಂಕನಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಮುಂಬಡ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆಯಂತೆ. ಹಾಗೂ ಅಗತ್ಯವಾದಲ್ಲಿ ಅಸಮರ್ಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಆ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಗುವುದೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇಡೀ ಕಾಲೇಜಿನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಪಿ ಮುಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಅವರ ಆಕ್ರೋಶವಂತೂ ಹೇಳತೀರದು. 'ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಹದಗೆಡಿಸುತ್ತಾರೆ.' 'ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘದ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಹಣ ಬಲದ ಆಟವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿವೆ.' ಸಮಾಜ ಘಾತುಕ ಶಕ್ತಿಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆದು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಕಲುಷಿತಗೊಳಿಸುತ್ತಿವೆ ಎಂದೂ, ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಅನಿಷ್ಟಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಹಾಗೂ ಕಾಲೇಜುಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನೀತಿ ಸಂಹಿತೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತವೆಯೆಂದೂ ಹಾಗೂ 'ಕಾನೂನಿನನ್ವಯ ಎಲ್ಲ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರನ್ನೂ ಶಿಕ್ಷಿಸಲಾಗುವುದು' ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಅಶಿಸ್ತಿನ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಸಹಿಸಲಾಗದೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ, ಬಲಾತ್ಕಾರ, ಹಿಂಸೆಗಳಿಗೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಹಾಗೂ ಮುಗ್ಧ ಎನ್ನಿಸಿದರೂ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ– ಇಂದು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಹಾಳುಗೆಡುವುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಯಾರು ? ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘದ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಹಣಬಲದ ಆಟವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕಾರು ಹೊಣೆ ? ಸಮಾಜ ಘಾತುಕ ಶಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ನೀಡುತ್ತಿರುವವರಾರು ? ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಹುಡುಕಲು ಕಾಲೇಜು ಹಾಗೂ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಆವರಣಗಳಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೂ ನಡೆದಿರುವ ಗಲಭೆ, ಗೂಂಡಾಗಿರಿಗಳ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸದೀಯ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ, ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ಅಧಿಕಾರಾರೂಢ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಕೈವಾಡವಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಮುಖಂಡರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಯುವಜನತೆಯನ್ನುದ್ರೇಕಿಸಿ ಗಲಭೆಯೆಬ್ಬಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ಇಂದು ನಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ವಾತಾವರಣವು ಕಲುಷಿತಗೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣ ಸ್ವತಃ ಆಡಳಿತ ನಿರ್ವಾಹಕರೇ. ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳೇ. ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೌಲ್ಯಹೀನರಾಗಿದ್ದು ದುರಾಸೆ, ಸ್ವಾರ್ಥ, ವ್ಯಕ್ತಿವಾದ, ಭ್ರಷ್ಟತೆ, ಅವಕಾಶವಾದಿತನಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದಾರೆ ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಯುವಜನರಲ್ಲೂ ಸಹ ಅದೇ ಅಶಿಸ್ತು, ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚಾರಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಲುಷಿತ ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಬದಲಿಸದೇ ಕೇವಲ 'ನೀತಿ ಸಂಹಿತೆ'ಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಯುವಜನರಲ್ಲಿ ಶಿಸ್ತನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಅಂತಹ ಒಂದು ಕ್ರಮದಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಉಪನ್ಯಾಸಕರ ಜನತಾಂತ್ರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳು ಹರಣಗೊಂಡು ಸರ್ವ ಅಧಿಕಾರವು ಸರ್ಕಾರದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗುತ್ತದೆ. ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ತನ್ನ ಜೀವವಿರೋಧಿ ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ರೀತಿ ಶಿಸ್ತಿನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಜನತಾಂತ್ರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹರಣ ಮಾಡಿ, ನಂತರ ಮೌಲ್ಯಾಧಾರಿತ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದೆಂದು ಘೋಷಿಸುತ್ತದೆ. ಭ್ರಷ್ಟಾತಿಭ್ರಷ್ಟ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಮೌಲ್ಯ–ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಪರಿಪಾಠವಾಗಿದೆ. ಇಂದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಥೇನಿಯಂ ಕಳೆಯಂತೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಅಡೆತಡೆಗಳಿಲ್ಲದೆ ಹರಡುತ್ತಿರುವ ಅಶ್ಲೀಲತೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಯಾವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ, ಸ್ವತಃ ಸರ್ಕಾರಿ ನಿಯಂತ್ರಣದ ದೂರದರ್ಶನದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ 'ಮಧ್ಯ ರಾತ್ರಿ ವಯಸ್ಕರ ಸಿನಿಮಾ'ಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ಹೊರಟಿದ್ದ ಈ ಜನ ಇಂದು 'ಮೌಲ್ಯಾಧರಿತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಅವರ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವಂತಿದೆ. ಹರಡುತ್ತಿರುವ ಅಶ್ಲೀಲ ಸಿನಿಮಾ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟದೆ, ಕೇವಲ ಒಂದು ಘಂಟೆಯ ಕಾಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ

ಭಾಷಣ ಬಿಗಿದರೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸುಸಂಸ್ಕೃತರಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ? ಇನ್ನು ಇವರು ನೀಡಲು ಹೊರಟಿರುವ 'ಸಂಸ್ಕೃತಿ'ಯು ಸಹ 'ಸಂಸ್ಕೃತಿ'ಯ ಅಣಕವಾಗಿದೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ 'ನೂತನ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ'ಯು ಶಿಕ್ಷಣ ವಿರೋಧಿ ನೀತಿಯಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರತಿಗಾಮಿ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿರುವ ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕಾದರೆ ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದಿ ಚಿಂತಕರಾದ ಶ್ರೀ ಶಿಬ್‌ದಾಸ ಘೋಷರ ಚಿಂತನೆಗಳು ನಮಗಿಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗುತ್ತವೆ. ಅವರು, "ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಆರ್ಥಿಕ ಪದ್ಧತಿಯೊಂದರ ಮೇಲೆ ರಚನೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದರ ಪಾತ್ರ ತಟಸ್ಥ ಅಥವಾ ವರ್ಗಾತೀತವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಆಳುವ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿರದೇ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ....... ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಂತಹ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ, ಈಗಾಗಲೇ ಆಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಲಗೊಂಡಿರುವ (ಆಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಬಲಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ) ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು, ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಶೋಷಿತ ಜನತೆಯ ಯೋಚನಾ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರೀ ವೈಚಾರಿಕತೆಗಳ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ನಡೆಸಲು ಆಳುವ ಬಂಡವಾಳಶಾಹೀ ವರ್ಗದ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವರ್ಗ ಅಸ್ತ್ರಗಳಾಗಿವೆ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. 'ಶ್ರೀ ಶಿಬದಾಸಘೋಷ್' ರವರ ಈ ಚಿಂತನೆಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಮಗೆ ತಿಳಿದು ಬರುವುದೇನೆಂದರೆ ಇಂದು ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಆಳುವ ಬಂಡವಾಳಶಾಹೀ ವರ್ಗವು ಆಂತರಿಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಕುಸಿತದಿಂದಾಗಿ ಹಾಗೂ ಬಾಹ್ಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ತೀವ್ರ ಸ್ಪರ್ಧೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಲಾರದೆ ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದೆ. ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕುಸಿದು. ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಉಲ್ಬಣಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಬಂಡವಾಳ ಶಾಹೀ ವರ್ಗವು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲಾಗದ ಶೋಚನೀಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು, ವಿದ್ಯಾವಂತ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳೆಂದರೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಭಯ ಪಡುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಲೂ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನೇರವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಲಸಾಧ್ಯವಾದ್ದರಿಂದ, 'ಟಾಲ್‌ಸ್ಟಾಯ್'ರವರು ಹೇಳುವಂತೆ ನೈಜ ಕಾಳಜಿ ಇರುವವರಂತೆ ನಟಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಿರುವುದು ದುಡಿಯುವ ಕೈಗಳು ಮಾತ್ರ, ಯೋಜಿಸಲು ಸಮರ್ಥವಾದ ಮೆದುಳಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಜ್ಞಾನದ ಹೊರತಾಗಿ ಮೂಲಭೂತ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ, ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅಸಂಬದ್ಧವೆಂದು ಕರೆದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಾರದ ವೃತ್ತಿಪರ ಶಿಕ್ಷಣ, ಪದವಿ ಉದ್ಯೋಗ ನಿಸ್ಸಂಬಂಧೀಕರಣ, ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿಡಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಲಕರಣೆಗಳ ನವೀಕರಣಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯ

ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಳಸಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯೂ ಅವರನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ನವೀಕರಣಗೊಳಿಸಿದರೆ ಉತ್ಪಾದನಾ ವೆಚ್ಚವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಲು, ಯೋಗ್ಯ ಸರಕನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಹಾಗೂ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸಲು ಮತ್ತು ಮುಂಬರುವ ದಶಕಗಳ ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಕೆಲವೇ ಮಂದಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡಬೇಕಾದ ಸಂದಿಗ್ಧ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳಶಾಹೀ ವರ್ಗವು ಸಿಲುಕಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ನವೋದಯ ಶಾಲಾ ಹಾಗೂ ಅಟಾನಮಸ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಂತಹ 'Centres of excellence' ಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಕೆಲವೇ ಮಂದಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದವರೂ ಸಹ ಕೇವಲ ಯಂತ್ರಗಳಂತೆ ನಿರ್ಜೀವವಾಗಿ ಯಾವ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅವರ ಎಲ್ಲ ಜನತಾಂತ್ರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಹರಣಗೊಳಿಸಿ ಸರ್ವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಮನುಷ್ಯನು ಎಂದಾದರೊಂದು ದಿನ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಎತ್ತುತ್ತಾನೆಂಬ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸತ್ಯವನ್ನು ಅರಿತಿರುವ ಅವರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಯುವಜನರಲ್ಲಿ ಜನತಾಂತ್ರಿಕ, ಧರ್ಮಾತೀತ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಹೆದರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಮೌಢ್ಯದಲ್ಲಿಡಲು ಸಮರ್ಥವಾದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಯೋಜಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಶ್ರೀ ಶಿಬದಾಸ್ ಘೋಷರು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವಂತೆ ವಿಜ್ಞಾನದ ಕೇವಲ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಹಳೆಯ ಕಂದಾಚಾರದ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಷಯಗಳ ವಿಚಿತ್ರ ಸಂಮಿಶ್ರಣ ರೂಪದ ಫ್ಯಾಸೀವಾದಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡಲು ಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಫ್ಯಾಸಿಸ್ಟ್ ಶಿಕ್ಷಣವು ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಮೌಲ್ಯಹೀನನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮಟ್ಟಕ್ಕಿಳಿಸುತ್ತದೆ ಪ್ರಾಣಿ ರೂಪದ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹೀನ ಮನುಷ್ಯನು ಆಳುವ ಬಂಡವಾಳಶಾಹೀ ವರ್ಗವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಲಾರನಾದ್ದರಿಂದ ಅಂತಹ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಹಿಟ್ಲರ್, ಮುಸೋಲಿನಿಗಳು ತಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದರೆಂಬುದನ್ನು ನಾವಿಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅದೆಂದರೆ ಜಾಗೃತ ಜನತೆಯ ಅದಮ್ಯ ಸುಪ್ತ ಚೇತನ; ನಿಜ, ಕೆಲವು ಕಾಲ ಜನತೆಯನ್ನು ಮರುಳುಗೊಳಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ತುಳಿಯಲೂ ಬಹುದು. ಆದರೆ ವಿಶ್ವದ ಇತಿಹಾಸ ಒಂದು ಸತ್ಯವನ್ನು ಬಾರಿ ಬಾರಿಗೂ ಸಾರುತ್ತದೆ, "ಮುಗ್ಧರಾಗಿ, ಅಸಹಾಯಕರಾಗಿ ಕಂಡು ಬಂದ

ಜನತೆಯೇ ಮರಗಟ್ಟಿ ನಿಂತ ಚರಿತ್ರೆಯ ಕಾಲುಗಳಿಗೆ ಚಲನೆ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ, ತುಳಿಯುವ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ.'' ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಭಾರತವೂ ಹೊರತಲ್ಲ.

ಆಧಾರ :

1. ಶಿಕ್ಷಣದ ಸವಾಲು-ನೀತಿ ದರ್ಶನ, (ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವಾಲಯ ಪ್ರಕಟಿತ)
2. National Policy on Education - 1986
3. N. E. P,—1986 and Programme of Action
4. Resource Material Part—1 (General)
5. The New Education Policy- An onslaught on Education, Culture and civilisation.
6. Students' Pledge ; Organ of All India Democratic Students' Organisation-Published from Calcutta.
7. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಕಲ್ಪ : ಎ ಐ. ಡಿ. ಎಸ್. ಓ. ಮುಖಪತ್ರಿಕೆ.
8 ನಮ್ಮ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ. ಲೇ. ಶ್ರೀ ಶಿಬದಾಸ್ ಘೋಷ್.

ಹೊಸ ಓದು

ಮೂರು ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳು

ಲೇ : ಎಚ್. ಆರ್. ಅಮರನಾಥ್
ಪ್ರ : ಸಮಾಜ ಪುಸ್ತಕಾಲಯ
ಧಾರವಾಡ.
ಬೆಲೆ : 12–50 ರೂ.

ನಮ್ಮದೇ ಶತಮಾನದ ಮಹಾನ್ ಸಂಪಾದಕರಾದ ವಿ. ಎಸ್. ಸುಕ್ತನ್‌ಕರ್ ವ್ಯಾಸಭಾರತವನ್ನು ನಮ್ಮ ''Collective Consciousness'' ನ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಎಂದು ಕರೆದರು. ಈ ಸಮಷ್ಟಿ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಅವಿಚಲಿತನಾಗಿ ಸುತ್ತಲಿನ ತುಮುಲವನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಬಲ್ಲವನು ಋಷಿ. ಸಮಗ್ರ ಗ್ರಹಿಕೆಯಿಂದ ಬರೆಯಬಲ್ಲವನಾಗದೆ ಅನ್ಯಥಾ ಆದರೆ ಅಂಥ ಕೃತಿ ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಸಮಗ್ರವಾದೀತು. ಸಮಗ್ರತೆಯೇ ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯವಾದ್ದರಿಂದ ''ಋಷಿಯಲ್ಲದವನು ಕವಿಯಾಗಲಾರ'' ಎಂಬ ಮಾತು

ಮಹಾಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ವಸ್ತುವಾಗಬಲ್ಲವು ಮಹಾನ್ ಘಟನೆಗಳು. ಇಂಥ ಘಟನೆಗಳು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಜರುಗಿದ ಕಾಲ ಈಗ ಮುಗಿದಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಇಸ್ರೇಲಿಗರ ಎಕ್ಸೊಡಸ್. ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡರ್‌ನಂತಹ ವಿಜೇತರ ಕಾಲವೂ ಇಲ್ಲ ಈಗ. ಹೀಗಾಗಿ ಮಹಾಕಾವ್ಯದ ಕಾಲ ಮುಗಿಯಿತೇ ಎಂಬ ಶಂಕೆ

''ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ಬರೆಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ಬಂದಿದೆ.'' ಅದೇ ವಿ.ಕೃ. ಗೋಕಾಕರ ''ಭಾರತ ಸಿಂಧು ರಶ್ಮಿ''. ಮೊದಲನೆಯದು ''ಶ್ರೀ ರಾಮಾಯಣ ದರ್ಶನಂ''.

''ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಮಹಾಕಾವ್ಯದ ಯೋಗ ಇನ್ನೂ ಮುಗಿದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ವಿವಾದವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ'' ಬಂದ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ''ಭವ್ಯಮಾನವ''. ಇದರ ಕರ್ತೃ ಸಂ. ಶಿ. ಭೂಸನೂರ ಮಠ ಅವರು.

ಹಳಿಯಾಳ-ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸರ್ಕಾರಿ ಪದವಿ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿರುವ ಎಚ್. ಆರ್. ಅಮರನಾಥ ಅವರು ಈ ಮೂರು ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದಿರುವ ವಿಮರ್ಶೆಯು ಧಾರವಾಡದ ಸಮಾಜ ಪುಸ್ತಕಾಲಯದ ಪ್ರಕಟಣೆ.

"ಭಾರತ ಸಿಂಧು ರಶ್ಮಿ, ಭವ್ಯಮಾನವಗಳ ಕುರಿತಾದ ಲೇಖನಗಳು ಪರಿಚಯಾತ್ಮಕವಾಗಿವೆ." "ಈ ಲೇಖನಗಳು ಆ ಎರಡು ಕೃತಿಗಳು ಪ್ರಕಟವಾದ ಮೇಲೆ ಬಂದ ಮೊದಲ ಲೇಖನ"ಗಳೆಂಬ ಲೇಖಕರ ತಿಳುವಳಿಕೆ. ಭಾರತ ಸಿಂಧು ರಶ್ಮಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅದು ನಿಜವೂ ಅಹುದು. "ಓದುಗರು ತಾವಾಗಿಯೇ ಗುರುತಿಸಲಾಗದಂಥ" ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಅಮರನಾಥರ ಲೇಖನ ಆಯ್ದು ತೋರುತ್ತದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಗೋಕಾಕರ ಪತ್ರ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

"ಭಾರತ ಸಿಂಧು ರಶ್ಮಿ"ಯ ಆಕರ ಋಗ್ವೇದ. ಅದರ ಹವ್ಯಾಸಿ ಅಧ್ಯಯನ ಪರಂಪರೆ ಮಹರ್ಷಿ ಅರವಿಂದರ ಮೂಲಕ ಗೋಕಾಕರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾದುದು. 24000 ಪಂಕ್ತಿಗಳ ಮಹಾಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಗೋಕಾಕರು ಕ್ರಿ. ಪೂ. ಸುಮಾರು 2250 ರ ಸಿಂಧೂ ತೀರದ ಜೀವನ, ಅದರ ದರ್ಶನವನ್ನು ನೀಡಲು ಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅನುಭಾವಿ ಮಹಾದೇವಿಯಕ್ಕನ ಮೂಲಕ ವೈಚಾರಿಕತೆಯನ್ನು ಮೀರಿದ ಅನನ್ಯವಾದ ಜೀವನ ಶ್ರದ್ಧೆ ಲೋಕಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಹರಿಯುವಂತೆ ಭೂಸನೂರು ಮಠ ಅವರು ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಅಮರನಾಥರ ಮತ.

"ಶ್ರೀ ರಾಮಾಯಣ ದರ್ಶನದ ಒಂದು ಆಯಾಮದ" ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀ ಅಮರನಾಥರ ಮೂರನೆಯ ಲೇಖನ. ಅದು ಆ ಮಹಾಕಾವ್ಯದ ಸ್ವಪ್ನವಿನ್ಯಾಸ- ವಿಶೇಷವಾಗಿ "ದಶಾನನ ಸ್ವಪ್ನಸಿದ್ಧಿ"ಯ ವಿವೇಚನೆಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿದೆ.

"ಮಹಾಕಾವ್ಯದ ನೆಲೆ"ಯ ಬಗೆಗಿನ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಲೇಖನ ಮೇಲಿನ ಮೂರೂ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ "ಹೃದಯ ಪರಿವರ್ತನೆ"ಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಂಶವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುತ್ತದೆ. "ರಾಮಾಯಣದ ರಾವಣ ಭಾರತ ಸಿಂಧು ರಶ್ಮಿಯ ತ್ರಿಶಂಕು ಹಾಗೂ ಭವ್ಯ ಮಾನವದ ಕೌಶಿಕ ಇವರು ಕೆಡುಕಿನಿಂದ ಒಳಿತಿನತ್ತ ಹೊರಳುತ್ತಾರೆ"

ಶ್ರೀ ಅಮರನಾಥರು "ಇಂಥ" ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳಂಥ ಗಂಭೀರ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರುವುದು ತುಂಬ ಸಂತೋಷ ಕೊಡುವಂಥ ಸಂಗತಿ.

“ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿರುಚಿ ಹುಟ್ಟಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ” ಬೇಕೆನಿಸುವಂಥ ಈ ಕೃತಿಯ ಉದ್ದೇಶ ಸಫಲವಾಗಲೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಹಾರೈಕೆ.

ಕವಿಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಒಂದು ಅಳತೆಗೋಲು ಆತನ ಆನಂದಾನುಭವದ ಪ್ರಮಾಣ. ಪರೋಕ್ಷಪ್ರಿಯರಾದ ದೇವತೆಗಳು–ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಕ್ಷಣ ಕ್ಷಣದ ವಿಮರ್ಶೆ ಹಾಗೂ ಸಮಗ್ರ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಸಕೃತ್ತಾಗಿಯೇ ನೆರವೇರಿಸುವ - ವಿನೋದಿಗಳು ಶ್ರೀ ಅಮರನಾಥರ ಕೃತಿ ತುಂಬ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಕೃತಿ ಎಂದು ತೋರಿದರೂ, ಅವರು ಮಹಾಕಾವ್ಯದ ತಮ್ಮ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ದಣಿದಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಭಾರತ ಸಿಂಧು ರಶ್ಮಿ ಕುರಿತಾದ ಲೇಖನದ ಕೊನೆಯ ಪ್ಯಾರಾಗ್ರಾಫಿನಲ್ಲಿ ಗೋಕಾಕ “ವ್ಯಕ್ತಿ”ಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಸ್ಪಷ್ಟರಾದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ.

ಕೃತಿಗಳ ರಚನಾ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ (Structural Analysis) ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳ ಬಗೆಗಿನ – ಲೇಖನಗಳು ಅಭಿರುಚಿ ವರ್ಧನೆಯ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಬಲ್ಲವೆನಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಮೂಲಕ ಕವಿಯನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಬೇಕೆಂಬ ಅಭ್ಯಾಸಿ ಕವಿಯಂತಹ ಋಷಿಯೇ ಆಗಬೇಕಾದೀತು.

“ಮಹಾಕಾವ್ಯವೆಂಬ ಪದ ಗುಣವಾಚಕವಾದದ್ದು. ಅದರ ಆಳ, ಅಗಲ, ಜೀವನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಾಗಿ” ಇಂಥದಕ್ಕಾಗಿ ಈಗಿನ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳು ಪ್ರಾಚೀನ ಘಟನೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ವಸ್ತುವನ್ನರಸುತ್ತವೆ. ತಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಹೊಂದುವ ಮಾರ್ಪಾಟುಗಳನ್ನು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದು ಅತಿ ಸಹಜ. ಎಂದರೆ ಮೂಲ ಘಟನೆಗಳು ಹೀಗಿದ್ದರಾಗಿತ್ತು ಎಂಬ ಆಶಯವನ್ನು ನಾವಿಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

"Highest Literature is the fruit of Study and meditation...." ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಡಾ॥ ಎಸ್. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್. ಈ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಫಲವೆಂದರೆ ಓದುಗನಲ್ಲಿ ಅದು ಬಿಂಬಿಸಬೇಕಾದ ಮತ್ತು ಬಿಂಬಿಸುವ "ideals of Serenity of Life". ಉಳಿದದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ನಾವು “ವಾಚಿಕ ಧಿಮಿಂ–ಧಿಮಿಂ” ಎನ್ನಬಹುದು. ಶ್ರೀ ಅಮರನಾಥರ ಮುಂದಿನ ವಿಮರ್ಶೆ ನಮಗೆ ಮಾನಸಿಕ ಪ್ರಸನ್ನತೆಯನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ತರುವ ಕಾಲ ಬರಲೆಂದು ನಮ್ಮ ಅಂಬೋಣ.

— ಸಿ. ಆರ್. ಅಣಜಿ

ಶಾಂಗ್ರಿ–ಲಾ
(ಕವನ ಸಂಕಲನ)

ಲೇ : ಬಿ. ಆರ್. ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾವ್
ಪ್ರ : ಅಕ್ಷರ ಪ್ರಕಾಶನ, ಹೆಗ್ಗೋಡು, ಸಾಗರ
ಪುಟಗಳು : 56
ಬೆಲೆ : ರೂ. 12/–

ಶೂರ ಸೇನಾಪತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೆ, ಅವನ ಜೀವನದ ಮಧ್ಯಭಾಗದ ಸುಮಾರಿಗೆ, ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡ ದೇವರು ಹೇಳಿದನಂತೆ– ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನೀನು ಹೆಂಗೆಳೆಯರ - ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಒಡನಾಟದಲ್ಲಿ ದಿನ ಕಳೆಯಬೇಕು. ಅವರು ತೊಡುವಂತಹ ಬಟ್ಟೆ ತೊಟ್ಟು ಅವರು ಉಣ್ಣುವ ಊಟ ಉಂಡು ಬದುಕಬೇಕು- ಎಂದು. ಆ ಸೇನಾನಿ ಈ ಬದುಕನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಒಂದಿನಿತೂ ಅಪಮಾನವೆಂದುಕೊಳ್ಳದೆ ದೇವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಬಾಳಿದನಂತೆ. ಜನಾಂಗೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾದ ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಯೂಂಗನು ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಜೀವನದ ಅಪರಾಹ್ನವನ್ನು ತಲುಪುವಾಗ ನಡೆಯುವ ಮಾನಸಿಕ ಕ್ಷೋಭೆಯ ನಿಜವಾದ ಚಿತ್ರವಾಗುತ್ತದೆನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಯೂಂಗ್ ಹೇಳುವಂತೆ ನಲವತ್ತು- ಐವತ್ತರ ಆಸುಪಾಸಿನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಗಂಡಸರಲ್ಲಿನ ಮಾನಸಿಕ ಅಸ್ಥಿರತೆ ತೊಂದರೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಇದುವರೆಗೆ ಅವರ ಬದುಕಿನ ರೀತಿಯಾಗಿದ್ದ ಗಂಡು ಜೀವನಶೈಲಿಯು ಕುಸಿದುಬೀಳುತ್ತಿರುವುದು. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಗಂಡಸು 'ಪು'ಂಸ್ತ್ರೀತ್ವ'ದ (effiminate) ಪುರುಷನಾಗುತ್ತಾನಂತೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಹೆಂಗಸು ಪುಂಸತ್ವದ ಗುಣ ಪಡೆಯುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಾಳಂತೆ. ವಯಸ್ಸಾಗುತ್ತಿರುವ ಮನುಷ್ಯ ತಾನು ಇದುವರೆಗೆ ಬಾಳಿದ ತತ್ವ, ನೀತಿ ನಂಬಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಿರುಸಾಗುತ್ತ ಕೊನೆಗೆ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಿನಿಕತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ತಿರಸ್ಕಾರ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನಂತೆ.

ಬಿ. ಆರ್. ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾವ್ ಅವರ 'ಶಾಂಗ್ರಿ-ಲಾ' ಕವನಸಂಕಲನದ ಅಧ್ಯಯನದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಯೂಂಗ್‌ನ 'ಜೀವನದ ಹಂತಗಳು' (Stages of Life) ಪ್ರಬಂಧದ ಮೇಲಿನ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುತ್ತಿರುವದರಲ್ಲಿ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾವ್ ಅವರ ಕಾವ್ಯ ನಾಯಕನಿಗೆ ವಯಸ್ಸಾಗುತ್ತಿದೆ.

ನಾನು ಕ್ರಮ
ವಾಗಿ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ
ಹೃದಯ,
ಮಿದುಳು
ಗಳ ದಾಸ.
ಈ ವ್ಯಾಸ
ದಲ್ಲೇ ನನ್ನ
ಭಾರತ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ– ಎಂದು ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳಲ್ಲಿ ಅನನ್ಯ ವಿಶ್ವಾಸವಿರಿಸಿ ತೊಡಗುವ ಕಾವ್ಯನಾಯಕ ಈಗ ಜೀವನದ ಅಪರಾಹ್ನದ ಅಪರಿಚಿತ ಹಂತದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಕಕ್ಕಾವಿಕ್ಕಿಪಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಕಕ್ಕಾವಿಕ್ಕಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯೇ (ಅಪರ ಶುದ್ಧರೂಪದಲ್ಲಿ) ಕಾವ್ಯದ ವಸ್ತುವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದೊಂದು ತೆರ. ಅದು ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳ ಮೇಲೆ ಪೂರ್ಣ ನಂಬಿಕೆಯಿಟ್ಟ ತಾರುಣ್ಯದ ತಾಜಾ ಕಾವ್ಯದಂತೆಯೇ ಕೌತುಕಪೂರ್ಣವಾದುದಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂಥ ಕಾವ್ಯದ ಹಿಂದೆಯೂ ಮುಗ್ಧತೆಯ ಬೆಂಬಲವಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾವ್‌ನ ಕಾವ್ಯದ ಸಮಸ್ಯೆ ಆರಂಭವಾಗುವದು ಮುಗ್ಧತೆ ಮತ್ತು ತಾರುಣ್ಯಗಳು ಏಕಕಾಲಕ್ಕೇ ಕುಸಿಮುಬೀಳುತ್ತಿರುವದರಲ್ಲಿ. 'ಕೊಲಂಬಸ್' ಸಂಕಲನದ ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತವಾಗಿರುವಂತೆ 'ಕವಿಯ ತೊಡಕು ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ತಾರುಣ್ಯ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಹೃದಯ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಯ ಪ್ರೌಢಿಮೆಗಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿದೆ ಎನ್ನುವಂತೆಯೇ ಮುಗ್ಧತೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದೂ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಸಮಸ್ಯೆಯೇ. ಯೂಂಗ್ ಹೇಳುವ ವಯಸ್ಸಾಗುವಿಕೆಯ ಪರಿಣಾಮದ ಅಪಘಾತ ಸಂಭವಿಸದಿರಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಬಲ್ಲ ಅಂಶಗಳೆಂದರೆ ಮುಗ್ಧತೆ ಇಲ್ಲವೇ ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞೆ, ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ ವಾಸ್ತವದ ಬಗೆಗಿನ ಸಹಾನುಭೂತಿಪರವಾದ ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿತಿ. ಆದರೆ ತನ್ನೆಲ್ಲ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕವಿಯಲ್ಲಿ ಮುಗ್ಧತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಅಪಾರವಾದುದು. ಇಂಥ ಕವಿ ವಾಸ್ತವದ ಬಗೆಗಿನ ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ನಿಲುವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದೇ ಮುಗ್ಧತೆಯನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡಾಗ- ವಯಸ್ಸಾಗುವಿಕೆಯ ಸಿಸಿಕಗೊಳ್ಳುವ ಪರಿಣಾಮದ ಅಪಘಾತ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ.

'ಏನೂ ಮಾಡಲು ಕೈಸಾಗದೆ ಪೈಚೆಲ್ಲಿ ಅಂಗಾತ ಬಿದ್ದು'- ಹೊರಪ್ರಪಂಚದೊಂದಿಗಿನ ಕೊಡುಕೊಳೆಯನ್ನು ಕಡಿದುಕೊಂಡು- 'ನಾನೀಗ ನಿಜಕ್ಕೂ ಸತ್ತಿರಬಹುದೆ?' ಎಂಬಂತಹ ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಲೀ (ಹತಾಶ); 'ಈಗೇಕೆ ಬಂದೆ, ಹೆಣ್ಣೆ ನನ್ನ ಬಾಳಿಗೆ ? ಈ ಸಿರಾಯುಧನ ಮೇಲೆ ಹೀಗೆ ದಾಳಿಗೆ ?' (ಅಕಾಲ) ಎಂಬಂತಹ effeminate ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಲೀ; 'ಮುಳುಗಿದೆ. ಮುಳುಗಿದಷ್ಟೂ ಆಳ. ಎಂಥ ಒಲವಿನ ಜಾಲ ! ಸಾವಂಥ

ಹಿತವಾದ ಕಗ್ಗತ್ತಲು; ಬಸಿರ ಸುಪ್ಪತ್ತಿಗೆ ಆಳ ಮುಟ್ಟಿದೆ; ನಿಶ್ಶಬ್ದ ಜೋಗುಳ; ಮಲಗಿಬಿಟ್ಟೆ' (ಆ ಕಣ್ಣುಗಳು) ಎಂಬಂತಹ ಬಸಿರಿಗೆ ಮರುಳುವ **retrogressive** ಆದ ಅನುಭವವಾಗಲೀ, ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾವ್ ಅವರ ಕಾವ್ಯದ ಮೇಲೆ ವಯಸ್ಸಾಗುವಿಕೆಯಿಂದುಂಟಾದ ಪರಿಣಾಮದ ಬಗೆಗೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ.

ಸಂಕಲನದ ದೀರ್ಘಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ 'ಕ್ವಿಕ್ಸೋಟನ ಕೊನೆಯ ದಿನಗಳು' ಕವನವನ್ನು ಇದೇ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಕ್ವಿಕ್ಸೋಟ್, ಜೀವನದ ಅಪರಾಹ್ನದ ಘಟ್ಟದ ಹಿನ್ನೋಟದ ಆತ್ಮ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ತಕ್ಕುದಾದ ಪ್ರತಿಮೆಯಾಗಿ ಒದಗಿಬರಲಾರ. ಕ್ವಿಕ್ಸೋಟ್ ಜೀವನದ ಮೊದಲ ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ತೋರಿದ ಐಲುತನವೇ ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೊನೆಯದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಪದ್ಯವು ಮುಗ್ಧತೆಯನ್ನು ಇಡಿಯಾಗಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಕ್ವಿಕ್ಸೋಟ್‌ನನ್ನು ನಾಟ್ಯೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.

ನೆನಪು ಶರಶಯ್ಯೆಯಲಿ ಉದ್ವಿಗ್ನ ಕ್ವಿಕ್ಸೋಟ್;
ಮರಣದ ಮುಖಾಮುಖಿ ಮುಹೂರ್ತದಲೂ ಏಕಿನ್ನು
ಆತ್ಮವಂಚನೆ ಸೋಗು ಬೀಗು ಬಿಮ್ಮು, ಇಗೋ
ಹುಚ್ಚಿಳಿದು ಮತ್ತೆ ಮರಳಿದೆ ಚಿತ್ತಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ ...

–ಎನ್ನುವಾಗ ಕ್ವಿಕ್ಸೋಟನಂತಹ ಅಣಕುನಾಯಕನಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾಣಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವದು ಆವನು ಮುಗ್ಧತೆಯಿಂದ ಕಳಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ. ಈಗ ಕ್ವಿಕ್ಸೋಟ್ ತಲುಪಿರುವದು ವಿಷಾದದ ನೆಲೆಯಲ್ಲ, ಸಿನಿಕತನದ ನೆಲೆಯನ್ನು. ಪದ್ಯದ ಕೊನೆಯ ಸ್ಟಾಂಜಾ ಕ್ವಿಕ್ಸೋಟನ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಾನವ–
'ದುಷ್ಟದೈತ್ಯರೇ ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟಪುತ್ರರು; ನೀಚ
ನಿರ್ದಯಿಗಳೇ ನಿನ್ನ ಸಹಜ ಸಂತಾನ; ..... ಇತ್ಯಾದಿ.

ಅಲ್ಲದೆ,– 'ಬಿಡುಗಡೆಯ ಕ್ರಾಂತಿ, ಬರೀ ಬುರುಗು ಗುಳ್ಳೆ.
ಈ ಭ್ರಷ್ಟ ದುಃಸ್ಥಿತಿ ಇದೇ ಇಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲುವದು,
ಗೆಲ್ಲುವದು ನಿಲ್ಲುವದು ಎಲ್ಲ ಕಾಲಕ್ಕೂ ....

–ಎಂದೆಲ್ಲ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾವ್ ಮಾತಾಡತೊಡಗಿದಾಗ ಇವರಿಗೂ ಅಡಿಗರಷ್ಟು ವಯಸ್ಸಾಗಿಟ್ಟಿತಲ್ಲ ಅನ್ನಿಸಿಬಿಡುತ್ತದೆ.

ಅಪಾರವಾದ ಮುಗ್ಧತೆಯನ್ನು ಬೆನ್ನಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಜಗತ್ತನ್ನು ನೇರ್ಪುಗೊಳಿಸಲ ಹೊರಟಾತ ಕ್ವಿಕ್ಸೋಟ್. ತನ್ನ ಕೊನೆಯ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗ್ಧತೆಯಿಂದ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕಳೆತುಕೊಂಡು ತೊಡಗುವ ಆತ್ಮ ವಿಮರ್ಶೆ ಅವನ ಜೀವನವನ್ನು ಶೂನ್ಯವಾಗಿಸಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಕ್ವಿಕ್ಸೋಟನ ಆತ್ಮ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ತನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಮುಗ್ಧತೆಯ ಬಗೆಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಮುಗುಳುನಗೆ ಹೊಮ್ಮಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಅವನ ಜೀವನ, ಪರಿಸರದ ಬಗೆಗಿನ ದೃಷ್ಟಿ ಕೋನ ಬೇರೆಯೇ ಆಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗ ಮಾಗುವಿಕೆಯ ರೀತಿಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅವನು ತೊಡಗುವ ಸುತ್ತಲಿನವರ ದೂಷಣೆಯ ಮಾತುಗಳು ಕ್ವಿಕ್ಸೋಟ್‌ನನ್ನು ಸಿನಿಕತೆಯ ಭಾವುಕ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತವೆ.

ಈ ಮಾತುಗಳ ಹಿಂದಿನ ನನ್ನ ಅತೃಪ್ತಿ ಎಂದರೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾವ್ ತಮ್ಮ ಸಹಜವಾದ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬಲಿಗೊಡುತ್ತಿರುವದು. ಇದು ನಮ್ಮ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿರಬ... ಇಲ್ಲವೇ ಸ್ವತಃ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾಯರ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಪರಿಣಾಮವಿರಬಹುದು. 'ಗೋಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟಿಯ ಹಂಬಲ' ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಹಜ ಕಾವ್ಯದ ಮೂಲಕವೇ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ, ಕಾಮವನ್ನು ಮೀರಿದ ಸೌಂದರ್ಯಾನುಭೂತಿಯ ಪಲಕುಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ ಕವಿ ಶಾಂಗ್ರಿ–ಲಾ ದಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಹಿರಿಯದಾದ್ದನ್ನು ಹಿಡಿಯಹೋಗಿ ಸಿನಿಕತೆಯ ಲೇಪ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಸಂಕಲನದ ಇನ್ನೊಂದು ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಪದ್ಯ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ಹೆಸರು ಕೊಟ್ಟ 'ಶಾಂಗ್ರಿ–ಲಾ'. ವಯಸ್ಸಾಗುವಿಕೆಯಿಲ್ಲದ, ಪ್ರಕೃತಿ ಸಹಜ ಜೀವನ ನೀಡುತ್ತದೆನ್ನುವ ಶಾಂಗ್ರಿ–ಲಾ ಎಲ್ಲೋ ಕಳೆದುಹೋಗಿದೆ, ಅದನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೊರಡುವ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಗ್ಧತೆ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಜೀವನದ ಬಗೆಗಿನ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುತ್ತವೆ.

ಎಲ್ಲಿ ಮುಗ್ಧ ಮಕ್ಕಳು
ನಳನಳಿಸುವ ಹೂಗಳು
ಹದಿಹರೆಯದ ತರುಣ, ತರುಣಿ
ಚೈತನ್ಯದ ನೆಗಸು
ಎಲ್ಲಿ ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮ
ಸಂಬಂಧದ ಸಂಭೋಗದ ಸಂಸಾರದ ಸಂಭ್ರಮ
ಪಕ್ವಗೊಂಡ ಮನಸು
ಎಲ್ಲಿ ಜಿಜ್ಞಾಸು............

....

....

ಎಲ್ಲಿದೆ ಆ ಶಾಂಗ್ರಿ-ಲಾ ?

ಹೀಗೆ ಹಂಬಲಿಕೆಯ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಗುವ ಪದ್ಯವು ಕ್ರಮೇಣ ಸುತ್ತಣ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲಗೊಂಡ ಕ್ರೌರ್ಯ-ಅಸಾತ್ವಿಕ ಗುಣಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಪರಿಸರದ ಇಲ್ಲಿನ ಋಣಾತ್ಮಕ ಅಂಶಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮೂರ್ತವಾಗಿ ಸಾಬೀತುಗೊಳ್ಳುತ್ತಹೋಗುವದರಿಂದ ಸಿನಿಕತೆಯ ಅಪಾಯದಿಂದ ಪಾರಾಗುತ್ತದೆ.

ತಾಮುಸಿ ರಾವಣನ ಕೈಲಿ
ಜಗದ ಆತ್ಮಲಿಂಗ
ಟಿಕ್ ಟಿಕ್ ಟಿಕ್ ಎಣಿಸುತ್ತದೆ.
ಟೈಂ ಬಾಂಬ್
ಭೂಗೋಳ

-ಎಂತನ್ನುವಲ್ಲಿ ತಾಮುಸದ ಪ್ರಾಬಲ್ಯಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕು ಇಡೀ ಭೂಗೋಳವೇ ಬಾಂಬಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಂಡಿರುವ ಸಮರ್ಥ ಚಿತ್ರವಿದೆ. ಆದರೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ನಿರಾಸೆಯ ಆಳದೊಳಗೇ ಎಲ್ಲೋ ಕೆಲವು ಮನಗಳಲ್ಲಿ ತಾತ್ವಿಕ ಚೇತನಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಜರೂಪಿಯಾಗಿಯಾದರೂ ಶಾಂಗ್ರಿ-ಲಾ ಇರಬಹುದೆನ್ನು ಶ್ರದ್ಧೆ- ಈ 'ಬೋಧಿ'ಯು ಮೊಳೆಯುತ್ತದೆನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆ ಕವನಕ್ಕೆ ಧನಾತ್ಮಕ ಆಯಾಮವನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಶಾಂಗ್ರಿ-ಲಾ ಸಂವಿಧಾನ ಮೀರಿ ಬೆಳೆದಂತೆನಿಸಿ ಅದರ ಬಂಧ ಸಡಿಲಗೊಂಡಂತಾಗಿ ಅತೃಪ್ತಿ ಮೂಡುತ್ತದೆ.

ಸಂಕಲನದ ಸಾರ್ಥಕ ಪದ್ಯಗಳಂದರೆ 'ಗುಂಡಪ್ಪ ವಿಶ್ವನಾಥ್'

ಆಡಿದಂತೆ ಕುಶಲಕುಂಚ ಪಟ್ಟಿಕದಲಿ ಕಿರಣ
ಕುಲುಕು ನೀಲಿ ಬಳುಕು ಪಚ್ಚೆ ತೊನೆಯುವ ತೆನೆ ಚಿನ್ನ
ಹಿತ ಗುಲಾಬಿ ಸ್ಪರ್ಶಪುಳಕ ತುಳುಕು ಪ್ರೇಮಗಾನ

....

....

ನಗರದ ದಟ್ಟಡವಿಯಲ್ಲಿ ಅಪರೂಪದ ದೃಶ್ಯ

ಏಕಾಗ್ರಧ್ಯಾನ ಏಕಾಂತ ಏಕಲವ್ಯ
ಪ್ರತಿಭೆ ಅನಾಯಾಸ ಕಡೆದ ಸಹಜಸ್ಫೂರ್ತಿ ಕಾವ್ಯ

ಎನ್ನುವ ಸಾಲುಗಳು ಕಲಾವಿದ ಆಟಗಾರ ವಿಶ್ವನಾಥ್‌ನನ್ನು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಕಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತವೆ. ಇಂಥ ಈ 'ಕಲಾವಿದ' ವಯಸ್ಸಾಗುವಿಕೆಗೆ ಪಕ್ಕಾಗುತ್ತ ಜಡವಾಗುತ್ತ ಹೋಗುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮುಂದಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಪಂಚತಾರಾ ಮಂಚದಲ್ಲಿ ಏದುಸಿರಿನ ಬೊಜ್ಜು
ರೇಡಿಯೋ ಟೀವಿ, ಪತ್ರಿಕೆ ಸಾಲು ನಿಂತು ಸಜ್ಜು
ಪೋಸುಗಳ ಗಮ್ಮತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮುಗ್ಧ ನಜ್ಜುಗುಜ್ಜು
....
ವೈಭವಗಳ ಹಂಪೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಡಲೆಯುವ ಭೂತ
ಸವೆದಸ್ಪರ್ಶಮಣಿ, ಕಂಠ ಕುಂಚ ಉಳಿ ಅನಾಥ
ಕೃತಜ್ಞತೆ, ಸಹಾನುಭೂತಿ, ಗೆಳೆಯ ವಿಶ್ವನಾಥ

ಇಲ್ಲಿ ageing ನ ಆಘಾತವನ್ನು ವೈಯುಕ್ತಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಪರಿಭಾವಿಸಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಆಘಾತದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಮುಗ್ಧತೆಯ ನಜ್ಜುಗುಜ್ಜಿನಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿರುವದು ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾವ್ ಅವರ ಕಾವ್ಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿ. ಅಧೋಗತಿಯನ್ನು ವೈಯುಕ್ತಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಿಸುವ ಈ ಪದ್ಯವು ಪ್ರತಿಭೆ- ಕಲಾವಿದ ಮೂಡಿಬರುವ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಇಡೀ ಸಮೂಹದ ಸಿದ್ಧಿ ಎಂದು ಗ್ರಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಸಿನಿಕತೆಯನ್ನು ನೀಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಸಿನಿಕತೆ ಮೀರಿದ ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ನಿಲುವು ಜೀವನದ ನಿರಂತರತೆಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುತ್ತದೆ.'... ವಿಶ್ವನಾಥ್' ಪದ್ಯವು, ಪ್ರತಿಭೆಯೊಂದು ತನ್ನೆಲ್ಲ ಭವ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಕುಸಿದುಹೋದರೂ ಅದು ಇಡೀ ಸಮೂಹದ-ಮಧ್ಯಮ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ದೈನಂದಿನ ಬನಿಯಾಗಿ ಮೂಡಿಬರುವದರಿಂದ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಬರುವಂಥದೆನ್ನುವ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಈ ವಿಶಿಷ್ಟ ಅರಿವನ್ನು ನೀಡುವ ವಿಶ್ವನಾಥನಿಗೆ ಅಂತಲೇ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು ಸಲ್ಲುತ್ತವೆ.

ಅಂಡಾಣು ಪ್ರತಿಭೆ, ಲಕ್ಷ ವೀರ್ಯಾಣು ಪರಿಶ್ರಮ
ಹುಟ್ಟಿದ ಕಲೆ ವಾಮನ ಬೆಳೆಬೆಳೆದಂತೆ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ
What a Shot ! What grace ! ವಿಸ್ಮಯ ಖುಷಿ ಸಂಭ್ರಮ !

'ಕಿಲಾಡಿ ರಸ್ತೆ' ಯ ಕೊನೆಯ ತಿರುವಿನಲ್ಲಪಘಾತ ಕಂಡು ಗಾಬರಿಗೊಳ್ಳದೇ ಜೀವನದ

ನಿರಂತರತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಸಿದ್ಧಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಸಮೂಹದ ತೊಡಗುವಿಕೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾಯರ ಈ ಪದ್ಯ ಕಂಡು What a Shot! What grace ! ಎಂದು ಖುಷಿ ಸಂಭ್ರಮಪಡುತ್ತ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾವ್ ಅವರ 'ಶಾಂಗ್ರಿ-ಲಾ' ಸಂಕಲನದ ಮುಂತುದಿಯಾಗಿ ಬರುವ ಆರೋಗ್ಯ ಪೂರ್ಣ ಗ್ರಹಿಕೆಯ ನೆಲೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರ ಮುಂದಿನ ಕಾವ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕುತೂಹಲ ತಾಳಬಹುದು.

—ರಾಘವೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ

ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದಾಗ
(ಕವನ ಸಂಕಲನ)
ಲೇ : ಕೃಷ್ಣ ಚೆನ್ನಂಗೋಡು
ಪು : 68 ಬೆಲೆ ; ರೂ. 14
ಪ್ರ : ಕನ್ನಡ ಸಂಘ ವಿವೇಕಾನಂದ ಕಾಲೇಜು, ಪುತ್ತೂರು

ಚೆನ್ನಂಗೋಡು ಅವರ ಈ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿರುವ ಐವತ್ತು ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಗೇಲಿ ತುಂಟತನದ ಕವಿತೆಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಇತಿಹಾಸದ ಒಳನೋಟವನ್ನು ಕೊಡುವ, ಪೌರಾಣಿಕ ಪ್ರಭಾವಗಳನ್ನು ಇಂದಿನ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಅಳೆಯುವ, ತೀರ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಂಥ ಕವಿತೆಗಳಿವೆ.

ಹನಿಗವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ, ಮಿನಿಗವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಲವಲವಿಕೆ ತುಂಟತನಗಳ ಸಮೃದ್ಧಿಯಿದೆ. ಪದಗಳನ್ನು ಮುರಿದು ಜೋಡಿಸಿ-ಎರಡೆರಡು ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವ ರೀತಿಯಿದೆ.

ನೀನು
ಪುಷ್ಪ
ಕವಿ
ಮಾನವಂತೆ- ಎಂದು ಮೊದಲು ಹೇಳಿದ ಪ್ರೇಮಿ ನಂತರ ಪ್ರೇಯಸಿಯನ್ನು 'ಪುಷ್ಪಕ ವಿಮಾನವಂತೆ' ಎಂದು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಪದಗಳನ್ನು ಒಡೆದು ಕಟ್ಟುವ ಜಾಣತನದ ಜೊತೆ ವಸ್ತು ಸ್ಥಿತಿಯ ಕಹಿಯೂ ಬೆರೆತಿದೆ.

"ಮೊನ್ನೆಯಷ್ಟೇ ಷಷ್ಠ್ಯಪೂರ್ತಿ ಮುಗಿಸಿದ
ನಮ್ಮೂರ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕ
ನಿತ್ಯ ಬಡ ಬಡಿಸುತ್ತಾನೆ
'ಉಳುವವನೇ ಹೊಲದೊಡೆಯ'
ಆತನ ಮಾತನ್ನು ಅಕ್ಷರಶಃ ಪಾಲಿಸುತ್ತಾರೆ
ಚಿಕ್ಕಪ್ರಾಯದ
ಆತನ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಹೆಂಡತಿ
ಹಾಗೂ ಮೊದಲ ಹೆಂಡತಿಯ ಹಿರೇ ಮಗ"

ಇಂಥ ಗೇಲಿ ತುಂಟತನಗಳ ಕವಿತೆಯಿಂದ ಮುಂದೆ, ಹನಿಗವಿತೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಕವಿತೆಯ ಚೆಲುವು ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಹೋಗುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. 'ಹುಣ್ಣಿಮೆ' ಹನಿಗವಿತೆ ಇದಕ್ಕೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ

"ಮುಸ್ಸಂಜೆ ಕಂದನಿಗೆ ಹಾಲೂಡಿ
ರಾತ್ರಿ ಹೆಣ್ಣು ತೆಳು
ನೀಲಿ ರವಿಕೆಯನ್ನು
ಕೆಳಗೆಳೆದು ಕೊಂಡಾಗ
ತೊಟ್ಟು ಸೋಕಿದಲ್ಲೊಂದು
ಒದ್ದೆ ಸೊನ್ನೆ"

ಇವರಿಂದಾಚೆಗೆ ವಸ್ತುವಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಗಂಭೀರವಾದ ಕಾವ್ಯದತ್ತ ಕವಿಯ ಗಮನ ಹರಿದಿದೆ.

'ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಕಾಬೂಲಿವಾಲಾ' ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೇ ಉಜ್ವಲವಾಗಿ ತೋರುವ ಚರಿತ್ರೆಯ ಒಳನೋಟ ಕೊನೆಗೆ ಪೇಲವವಾಗುತ್ತದೆ.

"ಸಹವಾಸ", "ಕಪ್ಪು ಬೆಳಕು"ಗಳಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯತ್ವಕ್ಕಿಂತ ಗದ್ಯತೆ ಜಾಸ್ತಿಯೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾವ್ಯದ ಲಯವನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುದರಲ್ಲಿ ಈ ಕವಿತೆಗಳು ಸೋತಿವೆ.
'ದಮನ' ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಅಚ್ಚರಿ ಸುಂದರವಾಗಿ ಮೂಡಿವೆ. "ಭವಿಷ್ಯದ ಕಪಾಲಿಯ ಒತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕುಸಿದ ವರ್ತಮಾನದ ಗಂಗಾರಾಂ" ಅನ್ನು ತೋರುವ "ಯುಗಾದಿ" ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಳಕಳಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಕಾವ್ಯಕ್ರಿಯೆಯ ಉತ್ತಮ

ಬಂಧನವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿರುವುದು 'ಎಡೆಗೆ ನುಗ್ಗಿದ ಡೇಗೆ' ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ

"ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಲ್ಲೇ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ಚಂದ್ರ
ನಾಡಿಗೆ ಅಚ್ಚರಿ ಉಲ್ಕೆ ಎರಗುತ್ತದೆ"

ಎಂಬ ಸಾಭಿನಯದ, ಬಿಗಿಕಟ್ಟಿನ ಕವಿತೆ-

ತಮ್ಮವರು ಹೋದುದಕ್ಕೆ ಹಲವರು ಅತ್ತರು
ಕೆಲವರು ತಾವು ಉಳಿದುದಕ್ಕೆ
ಸಿಂಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು ಮೈತುಂಬ ಸಂತಸದ ಅತ್ತರು
ಇತರರಿಗೆ ಅದು ಬರಿಯ ಸುದ್ದಿ
ಹೇಳುತ್ತ ಹೊರಟರು ಇಷ್ಟು ಜನ ಸತ್ತರು

ಎಂಬ ನಿರ್ಲಿಪ್ತಿ, ವಿಷಾದದ ನಾಟಕೀಯತೆಯಲ್ಲಿ

"ಹುಟ್ಟು ಬೆಳಕಿನ ಮೂಲ ದಟ್ಟ ಕತ್ತಲಿನಲ್ಲಿ
ಸಾವು ಕುಸುಮಗಳೆಲ್ಲ ಕತ್ತಲ ಟೊಂಗೆಯಲ್ಲಿ"

ಎಂಬ ತತ್ವಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ಥಕಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಪೌರಾಣಿಕ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟ ಪ್ರವರ್ತನ, ನೂಪುರೇತ್ವಭಿ ಜಾನಾಮಿ, ಮಾನಿಷಾದ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನಿಷಾದ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷಿಯಾದ ಕವಿತೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕ್ರೌಂಚ ಬಿದ್ದು ಸತ್ತ ದುಃಖಕ್ಕಿಂತ

"ಬೊಟ್ಟಿಡುವ ಕಡ್ಡಿಯೊಡನೆ ಅಡಿತಪ್ಪಿ ಎತ್ತರದಿಂದ ಜಾರಿ
ಬಿದ್ದ ಚಿತ್ತಾರದ ಕುಂಕುಮದ ಭರಣಿಯ ಹಾಗೆ" ಎಂದು ಅವರ

ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ವರ್ಣವೈಭವವನ್ನು ಮೆಲುಕುವ ಚಪ್ಪರಿಸುವ ಮಾತುಗಳು- ತನ್ನ ಸುಖದ– ಅದನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ನೆನಪು– ಮೆಲುಕು ಹಾಕುತ್ತ ಕೊನೆಗೆ ಎತ್ತರದ ಬದುಕಿನ ಪೊಳ್ಳುತನವನ್ನು- ನೆಲಕ್ಕಂಟಿದ ಬದುಕಿನ ಚೆಲುವನ್ನು ಬಯಲು ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ನಿತ್ಯ ಸುಖ
ನೇವರಿಸೆ ಕಣಿವೆ ಬದುಕಿನ ಕುರುಳ
ನೆಲ ಬಿಟ್ಟು ಏರೇರಿದಂತೆ ಪ್ರಾಣವಾಯು ವಿರಳ.

— ಸ. ಉಷಾ

ಒಂದು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ.

ಮಾನ್ಯರೇ,

'ಸಂವಾದ' ಪತ್ರಿಕೆಯ ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ (ಜುಲೈ-ಅಗಸ್ಟ್) 'ಖಾಸ ನೀಸರ ಮೂಲಕ "ಮೂಗೇಲ ಮತ್ತು ಇತರ ಕತೆಗಳನ್ನು" ಪರಿಶೀಲಿಸಿರುವ ಶ್ರೀ ತಾಳ್ಯರವರು "ವಾಸ್ತವವನ್ನು ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವಾಗ ನಾವು ಈ ಹಿಂದಿನ ತಂತ್ರವನ್ನು ಯಾಕೆ ಬಳಸಬೇಕು ...." ಇತ್ಯಾದಿ ಕುತೂಹಲಕಾರಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಕಲನದ "ತಂತ್ರ" ಅದರ ಸೋಲಿಗೆ ಕಾರಣ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ನಿಲುವನ್ನು ಅವರು ನಿರ್ಣಯಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿಲ್ಲ. ವಿಮರ್ಶೆಯ ಸಂಕೀರ್ಣ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ "ಯಾಕೋ ಸೋತಿದ್ದಾರೆ" ಎಂಬ ನಿಲುವಿಗೇ ಬದ್ಧರಾಗುತ್ತ ಸಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಅವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ 'ದ್ವಂದ್ವ'ಗಳು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿದವು. ಅವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ದಾಖಲಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಕಥೆ ಓದುಗನನ್ನು ತಲುಪುವಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸಬೇಕಾದ ಅತಿ ಮುಖ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ "ಸಂವಹನ" ಪ್ರಮುಖವಾದುದು ಎಂದು ಐ. ಎ. ರಿಚರ್ಡ್ಸ್ ಗುರುತಿಸುತ್ತಾನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕಥೆಯ ಗ್ರಹಿಕೆ ಓದುಗನ ಅನುಭವದ ಮಿತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಗುರುತಿಸುವ ಅಂಶಗಳು ಕಥೆಗಾರನ ಆಶಯದಿಂದ ಭಿನ್ನವಾಗಿರಬಹುದು. ಈ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ 'ತಂತ್ರ' ಪ್ರಧಾನವಾದದ್ದು. ಇದು ಕಥೆಯ ಒಳಪದರದ ಅಂಶ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕಥೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಶಿಲ್ಪದಿಂದ 'ತಂತ್ರ'ವನ್ನು ಕಿತ್ತಿಡಲಾಗದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೆ 'ಕಲಾತ್ಮಕತೆ' ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದು. "ಶಬ್ದಾರ್ಥೌ ಸಹಿತಾ ಕಾವ್ಯಂ" ಎಂದು ನಮ್ಮ ಪುರಾತನ ಕಾವ್ಯ ಮೀಮಾಂಸಕ ಭಾಮಹ ಗುರುತಿಸಿದ್ದು ಇದನ್ನೇ. ಲೇಖಕನ 'ದರ್ಶನ' ಯಾವ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿತ್ತೋ ಅದೇ ಸ್ಥರದಲ್ಲಿ ಓದುಗನ ಗ್ರಹಿಕೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಕತೆಯ ಯಶಸ್ಸು ಅಡಗಿದೆ. ಖಾಸಗಿ ಸಂವೇದನೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವ ಕತೆಗಳೂ ಗೆಲ್ಲುವುದು 'ತಂತ್ರ' ದಲ್ಲಿಯೆ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ನಂಬಿಕೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ದೇವರು ಬಳಸಿದ 'ತಂತ್ರ' ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು

ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಶ್ರೀ ತಾಳ್ಯ ಅವರು ಹೇಳುವಂತೆ 'ನೇರ ಚಿತ್ರ' ದಿಂದಲೇ ಒಳ ಧ್ವನಿ (IN SIGHT) ಹೊರಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ 'ಪರ್ವ' ವಿಫಲವಾಗಿದ್ದು ಬಹುಶಃ ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಭೈರಪ್ಪನವರು ಬಳಸುವ ನವ್ಯ ಧಾಟಿಯ 'ತಂತ್ರ' ಕೊನೆಗೂ "ಸಂವಿಧಾನ"ಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳದ ಘಟಕವಾಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ.

"ವ್ಯಕ್ತಿಯ ತೀರಾ ಅಂತರಂಳದ ಒಳ ತೋಟಗಳನ್ನು ಅಮೂರ್ತ ಕಲ್ಪನೆಯ ಮೂಲಕ ವಿವರಿಸುವಲ್ಲಿ" ದೇವರು ಸೋತಿದ್ದಾರೆಂದು "ಜೀವ ಪಕ್ಷಿ"ಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತ ತಾಳ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅವರು ಕತೆಯ ಆಶಯವನ್ನು ವಾಸ್ತವವನ್ನು ಮೀರುವ ಕನಸುಗಾರಿಕೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾನವೀಯ ತುಡಿತ (IMPULSE) ವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕತೆ ವರ್ತಮಾನದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ಮುಕ್ತವಾಗುವ ಜೊತೆಗೆ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಪಡೆದುದನ್ನು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕರಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ನನಗೆ ಭಾಸವಾಯಿತು.

— ಎನ್. ಎಸ್. ಶ್ರೀಧರಮೂರ್ತಿ

ಸಂಪಾದಕರ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು:

ಕಳೆದ ಬದುಕು ಮತ್ತು ನಾವು

ಆ ವರ್ಷ ಮಳೆಯಿಲ್ಲದೆ ಪೈರು ಬರಸಿಹೋಗಿತ್ತು. ಇಪ್ಪತ್ತು ಚೀಲ ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯುವ ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಚೀಲ ಜರಗು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಕಷ್ಟ. ಬಿದಿರಿಗೆ ರಾಜನ್ ಹಾದು ಜನ ಬಿದಿರಕ್ಕಿಗಾಗಿ ಬಿದಿರು ಮಳೆಗೆಲ್ಲ ತೊಟ್ಟಿಲು ಕಟ್ಟಿದ್ದರು

ಆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದದ್ದೆಲ್ಲಾ 50 60 ಮನೆಗಳು ಎಲ್ಲರೂ ಮಳೆ ಕಂಡು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ ಬೆಳೆದ ಭತ್ತ ಮಾರಿ ಕೇರಿ ಉಂಡು ತಿಂದು ಮುಗಿದಿದ್ದವು. ಎಲ್ಲಣ್ಣನ ಮನೆಯ ಎರಡು ಕಣಜಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತ್ರ ಊಟಕ್ಕೆ ಅರ್ಧಂಬರ್ಧ ಖರ್ಚಾಗಿದ್ದವು. ಇನ್ನೊಂದು ಕಣಜದ ಭರ್ತಿ ಭತ್ತ ಹಿಡಿ ಕೂಡ ಮುಕ್ಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಣ್ಣ ಮುಂದಾಲೋಚನೆಯುವ, ಮಳೆ ಬೆಳೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಮಾರುವವ. ಬಿತ್ತಿದ ಭತ್ತ ಅರೆವಸೆ ಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಮಾರುವ ಯೋಚನೆ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದ. ಸುಗ್ಗಿ ಕಂಡ ಜನದ ಹಾಹಾಕಾರ ಕಂಡು ತಳವಾರರ ನೀಲಕ್ಕನನ್ನು ಕರೆದು ಊರಿಗೆಲ್ಲ "ಉಣ್ಣಾಕೆ ಭತ್ತ ಬೇಕಾದೋರು ಯಲ್ಲಣ್ಣನ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ತಗಂಡು ಹೋಗ್ಬೇಕಂತೆ, ಎಲ್ಲಣ್ಣನೇ ಹೇಳೀತಿ" ಎಂದು ಸಾರಿಸಿದ. ಬಂದವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಅವರವರ ಮನೆತನದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟಿಷ್ಟು ಅಂತ ಭತ್ತ ಹಂಚಿಕೆಯಾಯಿತು.

ಇದು ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ನಾನು ಹುಟ್ಟಿದ ಊರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಂಗತಿ. ಈ ಎಲ್ಲಣ್ಣ ಒಬ್ಬಂಟಿಗ, ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟನವ. ತನ್ನದೊಂದಿಷ್ಟು ಜಮೀನಿನ ಜೊತೆಗೆ ಕೋರುಗುತ್ತಿಗೆ ಹೊಲ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನ ಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ದಿನಕ್ಕೆ ಎರಡು ಜೊತೆ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ದಣಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಜನಗಳ ಬಾಯಲ್ಲಿ "ಭಾಂ ಭೋದ್ ದುಡಿಮಸ್ತ ಅಂದ್ರೆ ಎಲ್ಲಣ್ಣ ಕಂಡ್ರಲೇ" ಎನಿಸಿಕೊಂಡವ. ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ ವಿಧವೆಯೊಬ್ಬಳ ಜಮೀನಿನ ಉಳುಮೆ, ಗೋಡು, ಗೊಬ್ಬರ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಅವಳೂ ಕಳೆ ಕಾಸೇಕೆ ಬಿತ್ತನೆ ಅಂತ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಇಂಥ ಎಲ್ಲಣ್ಣ ಶ್ರೀಮಂತನೇನಲ್ಲ. ಉಣ್ಣಾಕೆ, ತಿನ್ನಕೆ ಇದ್ದವನು ಅಷ್ಟೆ. ಬದಲಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಪಣ್ಯದ, ಮುಪ್ಪಿನ ದಿನಗಳನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು

ಕೇಳುವುದಕ್ಕೂ ನಾಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸ್ವಭಾವದ ಎಲ್ಲಣ್ಣ ಇವತ್ತು ಯಾವುದೋ ರಾಯನ ಕಾಲದ ಸುದ್ದಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ನಿರುಪಯುಕ್ತನಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ.

ಲಾಭದ ಆಸೆಗೆ ತಿನ್ನುವ ಅನ್ನಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲುಬೆರಸುವ ಅಭಾವ ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಲಾಭ ಮಾಡುವ, ವಿಷ ಬೆರಸಿ ಹೆಂಡ ಮಾರುವ, ಕಟ್ಟುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಕುಸಿದು ಬೀಳುವಂಥ ಮನೆ ಕಟ್ಟುವ, ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವ ಕಸುಬಿನ ಜನರೆದುರು ಎಲ್ಲಣ್ಣ ಕಾಣುತ್ತಾನೆಯೇ? ಆದರೆ ಅವನಂತೂ ಜನಗಳನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಆಗ್ಗೆ ಮಾತೂ ಆಡುತ್ತಾನೆ.

ಮೊನ್ನೆ ಎಲ್ಲಣ್ಣನ್ನ ಮಾತಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಂತ ಹೋದಾಗ, ಮುಡ್ಡಂಗಿ ನೀರು ಪಂಚೆ ತಲೆಗೊಂದು ಟವಲು ಸುತ್ತಿ ಎಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯದ ಎಲ್ಲಣ್ಣ ತಾನು ಹಾಕಿದ ಮಾವಿನಮರ ಹತ್ತಿ ಬಂದಳಿಕೆ ಸವರುತ್ತಿದ್ದ. ಕಣ್ಣು ಮಬ್ಬಾಗಿದೆ. ಕಿವಿ ಮಂದ ಆಗಿದೆ. ಆದರೂ ಬಂದಳಿಕೆ ಕಂಡರೆ ಸವರ ಬೇಕೆನ್ನಿಸುತ್ತೆ.

''ಮರ ಹತ್ತೊ ವಯಸ್ಸೇನಪ್ಪ ಇದು? ಹುಡುಗರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ಮಾಡ್ತಾರೆ'' ಅಂದ್ರೆ ''ಮಕ್ಕಳು ಮಾಡ್ತಾರೆ ಕಣಪಾ- ಚಾ ಕುಡಿಯಾಕೆ ಒಂದು ಮೈಲಿ ನಡಕೊಂಡು ಹಿತ್ಲೂರಿಗೆ ಹೋಗ್ತಾರೆ ಬೇಕಾದ್ರೆ, ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡೋರಲ್ಲ ಅವರು, ನಾನು ಕೆರೆಯಿಂದ ಅಡ್ಡೆಯಾಗಿ ನೀರು ಹೊತ್ತು ಸಾಕಿದ ಗಿಡಗಳು, ಕಾಯಿನೋಡು ಹೆಂಗೆ ಬಿಟ್ಟದಾವೆ. ನಾಕು ವರ್ಷ ಆದರೂ ಬುಡಕ್ಕೆ ಒಂಚೂರು ಹೊಸ ಮಣ್ಣಿಲ್ಲ, ಗೊಬ್ಬರ ಗೋಡಿನ ಮಾತು ಅಲ್ಲಿರಲಿ'' ಎಂಬವನೆ ಮಾತಿನ ಮಧ್ಯೆ ಏನೋ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡಂತೆ- ''ಬಾಳಿಕೆರೆ ಏರಿ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಹುಣಸೇಮರ ಇದ್ವು ನೋಡಿದಿಯಾ'' ಅಂತ ಕೇಳಿದ. ''ಇಲ್ಲ ಯಾಕೆ?'' ಅಂತ ಕೇಳಿದಾಗ ''ಎರಡು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ನನ್ನಂಗೆ ಮುಪ್ಪಾಗಿ ಸಾಯ್ತಿದ್ವು. ಆಚೆ ವರ್ಷ ಕೆರೆ ಏರಿ ದುರಸ್ತಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಏರಿಗೆ ಹೊಸ ಮಣ್ಣೇರಿಸಿದ್ರು. ಈಗ ನೋಡು ಹೋಗು, ಒಳ್ಳೇ ಹರೇದ ಹುಡುಗಾಗಿದಾವೆ. ಜಗ್ಗಿ ಕಾಯಿ ಬಿಡಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದಾವೆ ಅಂದ.''

ಹೀಗೆ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸುವ ಎಲ್ಲಣ್ಣ ನಮ್ಮ ಇಂದಿನ ವ್ಯವಸಾಯ ಪದ್ಧತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಟೀಕಿಸುತ್ತಾನೆ.

''ಹಿಂದಿನೋರು ಸೊಪ್ಪು ಸೆದೆ ಗೊಬ್ಬರ ಗೋಡು ಮಣ್ಣು ಮಸಿ (ಸುಟ್ಟ ಬೂದಿ), ಗದ್ದೆಗೆ ಹಾಕೋರು, ನೆಲಾನೂ ಕಸುವಾಗೋದು, ಆಳೆತ್ತರ ಪೈರೂ ಬೆಳೆಯೋದು.

ಗೋಡು ತೆಗದಿದ್ದರಿಂದ ಹೊಳೆತ್ತಿದಂಗಾಗಿ ಕೆರೆಯಾಗೆ ನೀರೂ ನಿಲ್ಲೋದು. ಈಗ ನೋಡು ಸೀಮೆಗೊಬ್ಬರ ಅಂತ ಹಾಕ್ತಾರೆ, ಸೊಸೈಟಿಯಾಗೆ ಸಾಲ ತಂದು, ನಾಕು ದಿನ ಮಳೆ ಬರೋದು ತಡ ಆದ್ರೆ ಬೆಳೆ ಎಲ್ಲ ಸುಟ್ ಬಿದ್ ಹೊಕ್ಕಾವೆ. ಹಿಂಗೇ ಸೀಮೆಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕ್ಕಂತ ಬರಲಿ, ಭೂಮ್ಯೆಲ್ಲ ಸವುಳು ಬಿದ್ದು ಈಗಿನ ಬೆಳೇನೂ ಬರದಂಗಾಕ್ಕತಿ.''

''ನಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯಾರ ಕಾಲ್ದಾಗೆ ಹೊಮ್ಮಂಡ (ಬತ್ತ ಕೊಯ್ದ ಮೇಲೆ ಹಾಕುವ ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯಗಳು ಇದರಿಂದ ಭೂಮಿಯೂ ಕಸುವಾಗುತ್ತದೆ. ರೈತನ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಆಹಾರವಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯವೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ) ಹಾಕಿದ್ರೆ ಚೀಲಗಟ್ಲೆ ಕಾಳು ಹೇರ್ತಿದ್ವಿ ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಹೊಟ್ಟು ಹುಡಿ ಆಗೋದು. ಅವರೆ ಹಾಕಿದರೆ ಸೊಂಟಮಟ ಬೆಳೀತಿದ್ವು ಸೀಮೆಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿದ್ದೆ ಮಾಡಿದ್ದು, ಹೊಮ್ಮಂಡನೇ ಆಗಂಗಿಲ್ಲ. ಈಗೇನೈತಿ ಬರೆ ಮೂರು ಬತ್ತದ ಕಾಳು. ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ದರ ಹನ್ನೊಂದು ಸಾಮಾನು ಬೆಳೀತಿದ್ವಿ ನಾವು. ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋಗೋದು ಅಂದ್ರೆ ಬಟ್ಟೆ, ಬರೆ, ಎಣ್ಣೆ ಸೋಪು ವರ್ಷಕ್ಕೊಂದು ಸಟ ಶಿಕಾರಿಪುರದ ಸಂತೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದ್ರೆ ಗೆದ್ದು ಹೋತು. ಈಗ ನೋಡು ಕೋಳಿ ಮುಕಳಾಗೆ ಎದ್ದು ಬೆಲ್ಲ ಚಾ ಪುಡಿ ಅಂತ ಅಂಗಡಿ ಬಾಕಲಾಗೆ ನಿಂತ್ಕಂತಾರೆ ಬೀದಿ ಕಸ ಸೈತ ಹೊಸೆದಿರೋದಿಲ್ಲ.''

''ಮತ್ತೆ ನಿಮ್ ಕಾಲ್ದಾಗೆ ಬೆಲ್ಲ ಚಾಪುಡಿ ತಗಂತಿರಲಿಲ್ವಾ'' ಅಂತ ಕೇಳಿದೆ.

''ಇದೆ ನೋಡು ನೀನು ಏನೇನೋ ಗ್ಯಾನ ತಗೀತಿ. ಶಿಪಾರಸ್ಸಿಗೆ ಹೇಳೋ ಮಾತಲ್ಲ ನಮ್ ಕಾಲ್ದಾಗೆ ಎಂಥ ರಂಡೆಮುಂಡೆ ಮನ್ಯಾಗೂ ಒಂದಡಿಗೆ ಬೆಲ್ಲ ಇರ್ತಿತ್ತು. ಎಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಕಾಲ್ದಾಗೆ ಈಗ ಗೌಡರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಾನ, ಒಂದಡಿಗೆ ಬೆಲ್ಲ ತೋರಿಸ್ಬಿಡು ಮತ್ತೆ. ಬೆಲ್ಲದ ಮಾತು ಹೋಗಲಿ ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನದಾಗೆ ನಿಲ್ಸಾಕೆ ಒಂದ್ ಕೋಲು ಕಬ್ಬು ಸಿಗೋದಿಲ್ಲ. ಕಬ್ಬಿನ ಹೊಲದಾಗೆ ಪುಂಡಿ ಬೆಳೆದು ಪುಂಡಿ ನಾರಿನಾಗೆ ಹಗ್ಗ ಹುರಿ ಮಾಡಿಕಂತಿದ್ವಿ. ಈಗ ಪಟಗಣ್ಣಿ ಸೆರಗಿಗೆ ಬೇಕು ಅಂದ್ರೂನೂ ಅಂಗಡಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ನಿಂತಕೋಬೇಕು.''

''ಆ ಕಾಲ ಹೋತಪಾ ವರ್ಷಕ್ಕೊಂದು ಸಟ ಕಂದಾಯ ಬಂದ್ ಕಟ್ಟಿಬಿಟ್ರೆ ನಾವೇ ರಾಜರು ಈಗ ನೋಡು, ರೈತರು ಅಂದ್ರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಹೆಂಡ್ರು. ಅವರು ಕೊಡೋ ಸಾಲ ತೊಗೋಬೇಕು ಸೀಮೆಗೊಬ್ಬರ ಅಂತೆ, ಔಷಧ ಅಂತೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲದಲೆ ಬೆಳೇ ನೇ ಬೆಳೆಯಕ್ಕಾಗಂಗಿಲ್ಲ, ನಸೀಬ್ ಚೊಕ್ಕ ಇದ್ದು ಮಳೆ ಬಂತು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಉಸಿ ರಾಡ್ತೀವಿ, ಇಲ್ಲದಿದ್ರೆ ಜೋಳಿಗೆ ಹಿಡಿಯೋದೇ, ಸಾಯೋ ತಂಕ ಸಾಲ ಮಾಡೋದು ಸಾಲ ತೀರ್ಸೋದು''

'ಸೀಮೆಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕೋನಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಕಾಲ್ದಾಗೆ ಎಕರೆಗೆ ಮೂವತ್ತು ಚೀಲ ಬತ್ತ ಬೆಳೆಯೋದು'' ಅಂದೆ.

'ಹೌದಪಾ ನಮ್ಮ ಕಾಲ್ದಾಗೆ ಎಕರೆಗೆ ಹದಿನೈದು ಇಪ್ಪತ್ತು ಚೀಲ ಬೆಳೀತಿದ್ವಿ ನನಿನ ಗೊಬ್ಬರ ಗೋಡು ಹಾಕ್ತಿದ್ವಿ. ನಿಮ್ಮಂಗೆ ಸಾಲಸೋಲ ಮಾಡಕ್ಕೆ ಹೋಗ್ತಿರ ಲಿಲ್ಲ. ಈ ಗೊಬ್ಬರ ಔಷಧಿ ಕಳೆ ಕಸ ಅಂತ ಲೆಕ್ಕ ಇಟ್ಟು ನೋಡು. ಏನು ಉಳಿತತಿ ಅಂತ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತೆ. ಇಷ್ಟು ಬೆಳದ್ರೂ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೆಮ್ಮದಿ ಸಿಕ್ಕತಾ ? ಒಂದಕ್ಕಿದ್ರೆ ಒಂದಕ್ಕಿಲ್ಲ.''

ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಣ್ಣ ಮಾತಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ನೆರವಾಗುವ ಸಹ ಕರಿಸುವ ಸರೀಕರು ಮೆಚ್ಚುವಂತೆ ದುಡಿದು ತಿನ್ನುವ ತನಗೆ ಬೇಕಿದ್ದುದನ್ನೆಲ್ಲ ತಾನೇ ಉತ್ಪಾದಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಒಂದು ಪರಿವಾರದಂತಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿ ಗಳು ಈಗ ಎತ್ತ ಸಾಗುತ್ತಿವೆ.?

ತಿಪ್ಪೆಗೆ ಸಗಣಿ ಹೊತ್ತು ಹಾಕಲು ನಾಚಿಕೆ ಪಡುವ ದೈಹಿಕ ಶ್ರಮದ ದುಡಿಮೆಯನ್ನು ಕೀಳರಿಮೆಯಿಂದ ನೋಡುವ ರೈತ ಮಕ್ಕಳು ಎರಡು ಎಕರೆ ಗದ್ದೆ ಇದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಕೋರಿಗೋ ಗುತ್ತಿಗೆಗೋ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬೀಡಿ ಅಂಗಡಿ ಇಡಲು ತೊಡಗಿ ದ್ದಾರೆ. ಅಥವಾ ಇರುವ ಹೊಲವನ್ನು ಮಾರಿ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ ಸೇರಲು ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ನೇರ ಉತ್ಪಾದನೆಗಿಂತ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳು, ನೌಕರರು, ಸುಖವಾಗಿ ಬಾಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಆಕರ್ಷಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಯ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಗರಡಿಮನೆ, ಕುಸ್ತಿ ದುಂಡಿ ಎತ್ತುವುದು, ಕಬ್ಬಿನ ಹೊರೆ ಎತ್ತುವುದು, ಬೇಟೆಯಂಥ ಸಾಹಸದ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳು ನಾಯವಾಗಿವೆ. ದಳ್ಳಾಳಿ, ಇಸ್ಪೀಟು, ಓಸಿ ಆಟಗಳು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಗುಡಿ ಗುಂಡಾರಗಳು, ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಆಫೀಸುಗಳು ಸೋಂಬೇರಿಗಳ, ಪುಡಾರಿಗಳು ವಾಸಸ್ಥಾನ ಗಳಾಗಿವೆ. ದುಡಿಯುವವರು ದಡ್ಡರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕದ್ದು ಮುಚ್ಚಿ ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಕಳ್ಳಭಟ್ಟಿಗಳು ಹೋಗಿ ರಾಜಾರೋಷವಾಗಿ ಕುಡಿಯುವ ಬೀರು, ಬ್ರಾಂದಿ ಅಂಗಡಿಗಳಾಗಿವೆ. ಜಾತಿ ರಾಜಕೀಯಗಳು ಹಳ್ಳಿಯ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಒಡೆದಿವೆ. ಪಂಚೆ ಬದಲು ಪ್ಯಾಂಟು, ಹೋಟೆಲು ಕಾಫಿ, ಟೀ ಸಿಗರೇಟುಗಳು ಇವಿಷ್ಟೇ ಪ್ರಗತಿ ಎಂದುಕೊಳ್ಳೋಣವೇ ?

ನಾವು ಕಳೆದ ಬದುಕಿನ ನಾಸ್ಟಾಲ್ಜಿಕ್ ಪ್ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ನಾಗ ರೀಕತೆಗಳನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಬೇಕಿಲ್ಲ. ಇದು ಯಾವುದೂ ಒಂದು ದೇಶದ ಅಂತಃ ಸತ್ವವ ನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ನಾಶಮಾಡದಂಥ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮತೋಲನ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳು ವಂಥ ಎಚ್ಚರ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ವಂದನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿಮ್ಮ, **ವೈ. ಮಂಜಪ್ಪ**

ಪ್ರಿಯರೆ,

ಸಂವಾದ ಮೊದಲ ಸಂಪುಟದ ಕೊನೆಯ ಸಂಚಿಕೆ ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾದಾರರ ಚಂದಾ ಮುಗಿದಂತಾಗಿದೆ. ನೀವು ಚಂದಾ ಕಳಿಸದ [illegible]ನ ಸಂಪುಟದ ಸಂಚಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊರತರುವುದು ಕಷ್ಟವಾದೀತು ದಯವಿಟ್ಟು ಕೂಡಲೆ ಮುಂದಿನ ಸಂಪುಟದ ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಎಂ. ಒ. ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ಚೆಕ್ ಮೂಲಕ (ಐದು ರೂ. ಬ್ಯಾಂಕ್ ಕಮಿಷನ್ ಸೇರಿಸಿ) ಕಳಿಸಿಕೊಡಿರಿ.

ಕೆಲವರು ಮೊದಲ ವರ್ಷದ ಚಂದಾವನ್ನೂ ಕಳಿಸಿಲ್ಲ. ಈ ಗೆಳೆಯರು ದಯಮಾಡಿ ಕಳೆದ ಸಂಪುಟ ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ಸಂಪುಟದ ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ಒಟ್ಟು ಐವತ್ತು ರೂ.ಗಳನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಕಳಿಸಿಕೊಡಿರಿ. ಚೆಕ್ ಮೂಲಕವಾದರೆ 55 ರೂ. ಕಳಿಸಿ ಕೊಡಿ.

ಆಜೀವ ಚಂದಾದಾರರು ಮತ್ತು ಐದು ವರ್ಷದ ಚಂದಾದಾರರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಭಾಗಶಃ ಹಣ ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಏನೂ ಕೊಡದವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡಲೇ ಹಣ ಕಳುಹಿಸಿ.

ನಮ್ಮ ಎರಡನೇ ಸಂಪುಟದ ಮೊದಲನೇ ಸಂಚಿಕೆ ಫೆಬ್ರವರಿ ಕೊನೆಯೊಳಗೆ ಬರಲಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಬಾಕಿ ಇರುವವರು ಚಂದಾ ಹಣವನ್ನು ಫೆಬ್ರವರಿ 15 ರೊಳಗಾಗಿ ಕಳಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅನುಕೂಲ.

ನಾವು ಪತ್ರಿಕೆ ಆರಂಭಿಸಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡಾಗ ನಮ್ಮ ಹಲವಾರು ಗೆಳೆಯರು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿದ್ದಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಶಕ್ತ್ಯಾನುಸಾರ ಮುಂಗಡ ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ಐದು ವರ್ಷದ ಚಂದಾ ಆಜೀವ ಚಂದಾ ಹಾಗೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಧನ- ನೀಡಿ ಸಂವಾದ ಒಂದು ವರ್ಷ ಬರಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಸಾಹಸ ನಮಗೆ ತೃಪ್ತಿ ತಂದಿದೆ. ನಿಮಗೂ ತೃಪ್ತಿ ತಂದಿದೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಸಂವಾದ ಹೀಗೇ ಮುಂದುವರಿಯಲು ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕೋರುತ್ತೇವೆ.

ನಮ್ಮ ಸಂಪುಟದ ಆರು ಸಂಚಿಕೆಗಳನ್ನು ಓದಿದ್ದೀರಿ ಮುಂದಿನ ಸಂಪುಟದ ರೂಪುರೇಷೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೇನಾದರೂ ಹೇಳಬೇಕೆನ್ನಿಸಿದರೆ ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಿ-

ನಿಮ್ಮ – **ಸಂವಾದದ ಗೆಳೆಯರು**